

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU
Yhdessä enemmän

Ympäristötavoitteet osana leirin tavoitteita- suurleirin toimiva jätehuolto

Finnjamboren VII Roihu 2016

Väänänen, Jaana

2016 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Ympäristötavoitteet osana leirin tavoitteita - suurleirin
toimiva jätehuolto
Finnjamboree VII Roihu 2016

Jaana Väänänen
Yrittäjyys ja liiketoimintaosaaminen
Käyttäjäkeskeinen suunnittelu YAMK
Opinnäytetyö
Syyskuu, 2016

Jaana Väänänen

**Ympäristötavoitteet osana leirin tavoitteita - suurleirin toimiva jätehuolto
Finnjamboree VII Roihu 2016**

Vuosi 2016 Sivumäärä 88

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää uusia kestävästä kehitystä edistäviä toimintamalleja Suomen Partiolaisten järjestämille suurleireille sekä muille partiolaisten järjestämille pienemmille tapahtumille. Tavoitteena on, että kehittämisehdotuksia voi käyttää jatkosuunnittelussa suurleirin jätehuollossa. Työn toimeksiantajana toimivat Suomen Partiolaiset ry.

Työn alussa selvitettiin, miten suurleirien jätehuolto on huomioitu toiminnassa. Alkukartoitus selvitettiin havainnoimalla sekä lähettämällä alkukartoituskysely leirille tulevalle jätehuolosta vastaavalle tiimille. Tämä jälkeen toteutettiin suurleirillä toimintatutkimusmenetelmällä työpajoja, joissa osallistavilla menetelmillä suunniteltiin toimintaa yhdessä. Toimintatutkimus toteutettiin kenttätutkimuksena siten, että tutkija itse osallistui toimintaan sekä tekemiseen yhdessä tiimin kanssa.

Opinnäytetyön viitekehyksessä käsitellään ensin partiota ja partiokasvatusta sekä partion historiaa. Partio toiminnan ydintarkoituksia on, että yksilö toimii aktiivisesti ja vastuuntuntoisesti suhteessa omaan itseensä, toisiin ihmisiin sekä ympäristöön ja yhteiskuntaan. Partiolaiset liikkuvat paljon luonnossa ja luonto on partiolaisten elämysten lähde. Näin ollen partiokasvatukseen kuuluu olennaisena osa myös ympäristö- ja luonnonsuojeluasiat. Tietoperusta on koostettu ympäristönsuojelulaista, jätehuoltolaista sekä ympäristöministeriön antamista ohjeistuksista. Tietoperustaan on selvitetty myös Suomen Partiolaisten laatimat jo olemassa oleva ohjeistus ja materiaali. Keskeisinä viitekehyksessä on eri osa-alueiden esittelemineen sekä toimintatutkimuksen esittelemineen menetelmänä. Opinnäytetyön tarkoitus oli myös selvittää miten toimintatutkimus sekä työpajatyöskentely onnistuivat leiriolosuhteissa ja mitä haasteita siitä syntyi.

Suomen Partiolaisilla oli jo käytössä paljon ympäristöön ja vesien suojeluun liittyviä leiriohjeistuksia ja toimintamalleja. Tarkoituksena oli myös selvittää, toteutuiko toiminta leireillä ohjeistuksen mukaisesti ja löytyisikö toiminnasta jotain kehitettävää.

Suomen Partiolaiset pitivät kiinni jo Finnjamboree Roihulle tehdyistä suunnitelmista, mikä oli täysin ymmärrettävää, koska leirin suunnittelu oli alkanut jo vuonna 2014. Tästä huolimatta tutkimuksesta löytyi joitakin varteen otettavia kehittämisehdotuksia, jotka opinnäytetyön tekijä esitteli ympäristötiimistä vastaaville. Kehittämisehdotukset olivat mm. suurleireille pienemmät logistiikkakeskukset alaleireihin sekä viestintään liittyvät asiat. Leirillä viestintä oli viety sosiaaliseen mediaan, joka toi osalle leiriläisistä haasteita, koska heillä ei ollut kaikilla käytössä älypuhelin.

Tutkimus osoitti, että syklistyys ei täysin toteutunut toivotun mukaisesti. Leiri oli siihen ihan liian lyhyt. Tutkimustuloksia voidaan hyödyntää ja testata seuraavalla suurleirillä jatkotutkimuksen alkukartoitusmateriaalina.

Asiasanat: Partio, osallistaminen, toimintatutkimus, suurleiri, jätehuolto

Jaana Väänänen

Environmental aims integrated into camp aims - waste management in a jamboree

Year	2016	Pages	88
------	------	-------	----

The objective of this thesis was to develop new approaches to improve sustainable development, for the jamborees held by the Guides and Scouts of Finland, as well as for smaller events organised by the guides and scouts. The goal was for these development suggestions to be used in the waste management of future jamborees. This study was commissioned by the Guides and Scouts of Finland.

At the beginning of the thesis, the author investigated how the waste management of large camps has been taken into consideration in practice. The initial mapping was done through observations and by sending an initial mapping questionnaire to the camp team responsible for the waste management of the upcoming camp. After this, workshops were carried out at the jamboree, using the activity analysis method, where people planned activities together, using participatory methods. The activity analysis was carried out as a field study: the researcher participated in the activities, and collaborated.

The frame of reference of this thesis first addresses scouting/guiding, and scouting/guiding education, as well as the history of scouting/guiding. One of the core purposes of scouting is that an individual would be active and responsible, in regards to themselves and, other people, as well as the environment and society as a whole. Scouts and guides move around in nature a lot, and nature is a constant source of experiences for scouts and guides. Therefore, environmental and conservation issues are an integral part of scout education. The knowledge base has been compiled using the Environmental Protection Act, the Waste Management Act, as well as guidelines issued by the Ministry of the Environment. The knowledge base also includes existing guidelines and material developed by the Guides and Scouts of Finland. The central aspects of the frame of reference are the presentation of different sections, and the presentation of the activity analysis as a method. The goal of the thesis was also to find out how an activity analysis and a workshop would succeed in camp conditions, and what kind of challenges it would create.

The Guides and Scouts of Finland already had a lot of camp guidelines and operating models in use, relating to environment and water protection. The goal was also to investigate whether the activities were carried out at the camp according to the guidelines, and whether there is anything to develop further.

The Guides and Scouts of Finland adhered to the plans already made for Finnjamboree Roihu, which was completely understandable, because the planning of this camp had already started in 2014. Despite that, this study was able to find some development suggestions worthy of consideration, which the author presented to the people responsible in the environmental team. The development suggestions included smaller logistics centres for sub camps at jamborees, and issues related to communication. At the jamboree, the communication had been moved to social media, which created challenges for some of the campers, as not all of them had a smartphone. The study showed that the cyclicity did not go completely as it was hoped. The jamboree was far too short for that. The research results can be made use of and tested during the next jamboree, as the initial mapping material of a further study.

Keywords: scouting/guiding, participation, activity analysis, jamboree, waste management

Sisällys

1	Johdanto.....	7
2	Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimuskysymykset.....	8
3	Tutkimuksen viitekehys.....	10
3.1	Partio.....	10
3.1.1	Partioon liittyviä käsitteitä.....	11
3.1.2	Partioliikkeen historia.....	12
3.2	Partiokasvatus.....	13
3.3	Partioleirit.....	15
3.3.1	Finnjamboren VII Roihu 2016.....	15
3.3.2	Roihu Akatemia.....	17
3.3.3	Evon retkeilyalue.....	17
4	Euroopan unionin ympäristötavoitteet.....	19
4.1	Kestävä kehitys Suomessa.....	20
4.2	Suomen ympäristönsuojelulaki.....	22
4.2.1	Leiritoiminnan ympäristövastuullisuus.....	23
4.2.2	Jätehuolto.....	29
5	Menetelmävalinnat.....	32
5.1	Tutkimusmenetelmä.....	35
5.2	Brainwriting menetelmä kehittämisen apuvälineenä.....	37
5.3	Learning Cafe menetelmä kehittämisen apuvälineenä.....	38
5.4	Me - We -Us menetelmä kehittämisen apuvälineenä.....	38
5.5	Dialogi.....	38
6	Tutkimuksen toteutus.....	39
6.1	Aineiston hankinta.....	41
6.2	Ensimmäinen työpaja toteutus Learning Cafe menetelmällä.....	42
6.3	Toinen työpajatoteutus Me - We -Us menetelmällä.....	44
6.4	Muu aineiston keruu.....	46
6.5	Aineistoanalyysi.....	47
7	Tutkimuksen tulokset.....	51
7.1	Resurssit ja osaaminen.....	54
7.2	Yhteenveto keskeisistä tuloksista.....	54
8	Johtopäätökset ja pohdinta.....	62
8.1	Toimintatutkimuksen aikana syntyvä dialogi.....	62
8.2	Toimintatutkimuksessa koostuvan ryhmän yhteinen osaaminen.....	63
8.3	Käytännön suosituksia jatkotutkimuksia ajatellen.....	63
9	Tutkimuksen arviointi.....	63
9.1	Tutkimusprosessi.....	64
9.2	Oma roolini tutkijana.....	64

9.3	Tutkimuksen reliabiliteetti	65
9.4	Tutkimuksen validiteetti	65
10	Oma oppiminen opinnäytetyötä tehdessä	66
	Lähteet	67
	Kuvat	73
	Taulukot	74
	Liitteet	75

1 Johdanto

Partio on kasvatuserä, jonka tavoitteena on tukea lasten ja nuorten kasvua sekä kehitystä lasten yksilölliset ominaispiirteiden huomioiden. Partiossa olennaisena osana kasvatukseen kuuluu mm. ympäristö sekä luonnonsuojeluasiat. Partio on ollut pitkään Suomen suurimpia varhaisnuorisjärjestöjä ja aikuisten rooli partiossa on lähinnä palvelemisen ja vastuunkannon kautta asioiden mahdollistaja. Partion keskeisempiä tehtäviä on tehdä ja toimia yhdessä.

Tutkimuskohteena on vapaaehtoisjärjestö, jossa lähes kaikki toiminta perustuu ihmisten omaan haluun tehdä, toimia, mahdollistaa ja harrastaa mukavaa harrastusta. Voisi kuvitella, kun tehdään vapaaehtoisuuteen perustuvaa toimintaa, eivät sen tekemiset ole ison suurenuslasin alla kuten esimerkiksi kunnalliset tai yksityiset palvelut. Näin ei kuitenkaan ole. Partion onnistumista, heidän toiminnassa mitataan joka päivä eli käytännössä aina, kun aikuiset tuovat lapsia ja nuoriaan viikkokokouksiin, leireille tai muihin vastaaviin tapahtumiin.

Jokainen vanhempi arvioi harrastusta omasta näkökulmastaan ja tekee päätöksiä sen pohjalta, oliko partio esimerkiksi tänään onnistunut, tuottiko se juuri minun lapselleni mielihyvää ja oppiko lapseni jotain uutta. Samaan aikaan partiossa toimivat eri-ikäiset vapaaehtoistyöntekijät miettivät koko ajan, miten he voisivat parantaa toimintaansa, tai mitä uutta lapsille voisi tuoda ja opettaa. Partion ideologiaan on kuulunut aina yhdessä tekeminen, osallistaminen, eri ihmisten vahvuuksien hyödyntäminen, toisten mielipiteiden kunnioittaminen. Asiaita, joita monessa yritysmaailman yrityksessä vasta opetellaan. Osallistaminen on ollut partion arvo siitä asti, kun kenraali Robert Baden-Powell heinäkuussa 1907 pystytti ensimmäisen leirinsä Brownsean saarelle Englannissa.

Tämän toimintatutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, miten Suomen Partiolaisten järjestämässä suurleirissä toimii jätehuolto ja mitä uusia kehittämiskohteita jätehuoltoon olisi löydettävissä. Kansainvälinen suurleiri Finnjamboren Roihu 2016 järjestettiin Hämeenlinnassa ja leirille osallistui noin 17 000 partiolaista ympäri maailmaa. Suurleirin jätehuolto ja kierrätysyhteistyökumppanina toimi kiertotalousyhtiö Ekokem. Ekokem huolehti leirille asianmukaiset jätteiden kierrätysasiat ja hoiti myös jätteiden pois kuljetuksen sekä otti hyötykäyttöön sellaisen materiaalin, joka oli mahdollista jatko käyttöä.

Toimintatutkimuksen tarkoituksena oli löytää kehittämiskohteita, joita leirin sisällä olisi vielä voinut toteuttaa, toimivan jätehuollon saavuttamiseksi. Opinnäytetyön tekijä asetti tutkimukselle kolme tavoitetta, jotka olivat ymmärryksen lisääminen siitä, mitkä tekijät vaikuttavat siihen, että suurleirillä on toimiva jätehuolto. Toisena tavoitteena oli selvittää, mitä elementtejä toimintatutkimussuunnittelu käytännössä vaatii, kun se toteutetaan leiriolosuhteissa, ja

miten työpajatyöskentely käytännössä onnistuu leirillä. Samalla oli tarkoitus selvittää, mitä hyötyjä tai haittoja oli siitä, että tutkimus toteutettiin toimintatutkimuksena.

Inspiraatio tälle opinnäytetyölle syntyi tekijän omasta kiinnostuksesta, sekä siitä kun jälleen kesällä 2015 pääsin vierailemaan partiolaisten järjestämällä kesäleirillä. Olin jo vuodesta 2002 sivusta seurannut omien lasteni kautta tätä hienoa harrastusta. Opinnäytetyön tekijä on myös itse suorittanut Tervetuloa partioon kurssin sekä Turvallisesti yhdessä kurssin, joka liittyy olennaisena osana partio-toimintaa. Tämä aihe tuli valituksi myös sen takia, että se kiinnosti tekijää henkilökohtaisesti sen ajankohtaisuuden vuoksi. Vuosien saatossa partion suosio on vain kasvanut, ja uusia partiolaisia olisi tulossa, niin paljon kuin lippukunnilla olisi vain mahdollista ottaa. Tehtyäni lopullisen päätöksen siitä, että otan tämän aiheen opinnäytetyöni aiheeksi, otin ensimmäisen kerran yhteyttä Suomen Partiolaisiin marraskuussa 2015.

2 Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Partion olennainen tehtävä on kesäleirin järjestäminen, heräämiset teltassa, vaellukset ja kasvaminen ryhmässä toimimiseen. Partiossa tulee myös vahvasti esille vastavoima asenteelle: ”Ei kuulu minulle, miksi minun pitäisi”? Partiossa toimitaan ryhmissä ja ryhmät noudattavat partio-ohjelmaa. Partio-ohjelman mukaisesti kaikista pienimmätkin osallistuvat puuhiin ja vastuun antaminen nuorille on osa partion perus ideaa. (Niilo-Rämö 2012, 10- 14.)

Toimeksianto tälle toimintatutkimukselle tuli Suomen Partiolaisilta heidän Roihu Akatemian kautta, joka oli heidän leirin yhteyteen rakennettu uusi konsepti. Roihu Akatemian tarkoituksena oli ennen kaikkea hankkia uusia tapoja toimia ja oppia. Samalla Roihu Akatemia tarkoituksena oli tehdä partioharrastusta ja partiolaisuutta näkyväksi, niin oppilaitoksille kuin työelämälle. Roihu Akatemian tarkoitus oli myös tukea ja auttaa opinnäytetyön tekijöitä.

Yhteistyökumppaneina ja opinnäytetyön ohjaajina tätä tutkimusta tehdessä toimi Suomen Partiolaisista Roihu Akatemian rehtori Tarja Nieminen, ympäristöpalvelupäällikkö Maria Rahkola ja Laura Heikkinen sekä alkukoordinaattorina vuoden 2015 aikana pääkaupunkiseudun partiolaisten opinnäytetyökoordinaattori Susanna Oksanen. Ammattikorkeakoulu Laureassa ohjaavana opettaja toimi yliopettaja Ville Saarikoski.

Opinnäytetyön toiminnallinen osuus toteutettiin heinäkuun 2016 aikana, kun leirillä oli ensin viikon rakennusleiri, sen jälkeen varsinainen leiri, ja varsinaisen leirin päätyttyä purkuleiri. Ennen varsinaista toiminnallista osuutta olin sitä mieltä, että opinnäytetyöni tutkimusstrategi- sen lähestymistapana toimintatutkimus oli hyvä ja toimiva. Käytin lähestymistapana osallista- vaa toimintatutkimusta, jossa tutkimusongelma määriteltiin osallistujien kanssa yhdessä ja heille tutussa kontekstissa. Tavoitteena oli molemmin puolinen tietoisuuden lisääminen.

Tutkimuksen tarkoituksena oli löytää uusia innovatiivisia ratkaisuja suurleirin jätehuoltoon. Toimintatutkimus valittiin tämän tutkimuksen menetelmäksi siksi, että tarkoitus oli saada aikaan uutta toimintaan, joka kuitenkin pohjautuisi myös jo olemassa oleviin käytäntöihin. Tarkoitus oli myös muuttaa tulevaisuutta ja kehittää uutta. Toimintatutkimus on aina osallistavaa, vuorovaikutteista, toimintakeskeistä sekä ennen kaikkea sosiaalinen prosessi, jossa yksilö ja sosiaalinen yhteisö, tässä tapauksessa partiolaiset, tekevät tiivistä yhteistyötä tutkijan kanssa yhdessä. (Heikkinen & Jyrkämä, 2007, 23-34.)

Kuulan (1999, 218) mukaan taas toimintatutkimukselle ei ole olemassa mitään yksiselitteistä ja kaikkien hyväksymää määritelmää, eikä sitä näin ollen voida erottaa siinä käytettyjen tutkimustekniikoiden perusteella, koska ne vaihtelevat eri tutkimuksissa. Järvinen (2007, 37 - 55) on puolestaan tiivistänyt toimintatutkimuksen seuraavasti: ”Toimintatutkimus on tutkijan toimintaa, jolla pyritään ratkaisemaan käytännön ongelmia ja samalla hankkimaan sellaista tietoa, jolla on tieteellistä näyttöä.”

Kun otetaan huomioon toimintatutkimuksen monimuotoinen historia, ei ole lainkaan yllättävää, että siitä on muodostunut monia eri määritelmiä ja että sen käytöstä on ilmennyt epäselvyyksiä (Waterman ym. 2001, 154 - 164.) Tutkimuksen alkuvaiheessa tehtiin ennen leiriä alkukartoituskysely, joka lähti samoille tiimin jäsenille, jotka osallistuisivat varsinaiselle leirille. Varsinainen tutkimuksen aineisto kerättiin leirille tehtyjen prosessien seurannalla ja niihin kohdistuvien interventioiden, toimintoja kokoamalla ja arvioimalla. Tutkija osallistui toimintaan samalla tavalla kuin muutkin tutkimusryhmään kuuluvat jäsenet eli tutkija ei ollut pelkästään seuraajan roolissa.

Tutkimuksella oli kolme tavoitetta:

- ymmärtää, mitkä tekijät vaikuttavat siihen, että suurleirillä on toimiva jätehuolto
- selvittää, mitä toimintatutkimussuunnittelu käytännössä vaatii leiriolosuhteissa toteutettavassa tutkimuksella niin osallistujilta, opinnäytetyön tekijältä kuin muilta leirillä olevilta asiantuntijoilta
- saada tietoa, mitä hyötyjä on siitä, että tehdään osallistavaa toimintatutkimusta

Tutkimuksen kohteena oleva Suomen Partiolaisten suurleirin järjestäjät olivat erityisesti toivoneen Roihu Akatemian kautta leirille opinnäytetyön tekijöitä. Roihu Akatemian konsepti oli vielä aika uusi ja näin ollen tällä tutkimusmenetelmällä voitiin saada myös alkukartoitustietoa siitä, miten näitä tutkimuksia olisi jatkossa hyvä toteuttaa.

Tutkimuskysymykset olivat:

- miten ympäristöasiat ja etenkin jätehuolto oli leirillä hoidettu ja olisiko niissä, jotain kehittämistä?
- minkälaista hyötyä ja uutta tietoa toimintatutkimus tuotti asiasta?
- mitä kyvykkyyksiä vaaditaan toimintatutkimukseen osallistuvilta ja tutkimuksen tekijältä?

3 Tutkimuksen viitekehys

Osallistaminen on keino, jolla halutaan saada toiminnan kehittämiseen mukaan itse käyttäjät, jotka ovat syvällisesti mukana itse toiminnassa. (Miettinen 2011.)

Toimintatutkimuksen tekijänä minulla oli tarkoituksena laajentaa hyviksi havaittuja käytänteitä. Tutkimusmenetelminä käytin mm. kommunikointia, keskusteluja, haastatteluja ja työpajoja. (Heikkinen & Jyrkämä 1999, 33 -56.) Avainsanoja toimintatutkimuksessa olivat myös reflektiivisyys, käytännönläheisyys, muutosinterventio sekä ihmisten osallistaminen eri tavoin. (Heikkinen & Jyrkämä 2007, 36.)

Jotta osallistaminen ja partiolaisten rooli ja merkitys tässä opinnäytetyössä avautuisi lukijalle, olen seuraavaksi avannut keskeisimmät käsitteet partiosta. Aihepiirin tarkastelu aikaisempien tutkimusten kautta ei tässä kohtaa ole mahdollista, koska tästä aihealueesta ei ole aikaisemmin tehty Suomen partiolaisille tutkimusta.

3.1 Partio

Partio on kasvatustoimintaa ja tavoitteena on tukea lasten ja nuorten kasvua sekä kehitystä jokaisen yksilölliset ominaispiirteet huomioiden. Partion kasvatuspäämääränä on persoonallisuudeltaan ja elämäntavoiltaan tasapainoinen, vastuuntuntoinen, aktiivinen sekä itsenäisesti ajatteleva paikallisen, kansallisen ja kansainvälisen yhteisön jäsen. Vaikka partio on nuorisjärjestö, on heidän nuotiopiireihin aina mahtunut ja kuulunut myös aikuisia. Nuoret tarvitsevat elintilaa ja hyväksyntää, mutta myös järkevää aikuista ja tämän asettamia rajoja.

Näin ollen aikuisen rooli partiossa onkin lähinnä palvelemisen ja vastuunkannon kautta asioiden mahdollistaja. Partio on ennen kaikkea demokraattinen, puolueellisesti sitoutumaton ja nuoria aktiiviseen kansalaisuuteen kasvattavaa toimintaa. (Niilo-Rämä 2012; 10 -11.)

Partioliike on 100-vuotisen historiansa aikana jo useampaan otteeseen uudistanut ilmettään ja toimintamuotojaan, mutta avainasiat ovat aina pysyneet ja tulevat pysymään samana. Tekeillä oppiminen, yhdessä toimiminen, vastuun antaminen nuorille ja ennen kaikkea toiminta luonnossa tulevat aina pysymään partion kasvatuksen menetelminä. (Paavilainen 2010, 504 - 506.)

Partiossa on aina tekemistä ja toimitaan; kesäleirejä, heräämisiä teltassa linnunlauluun sekä vaelluksiin osallistumista, kitaran soittoa ja lauluja pimenevissä illoissa. Partio on vahvasti vastavoima asenteelle: ”Miksi minun pitäisi”? (Niilo-Rämä 2012, 49 - 53.) Partiossa toimitaan ryhmissä, jotka noudattavat partio-ohjelmaa. Kaikista pienimmätkin partiolaiset osallistuvat puuhiin ja vastuun antaminen nuorille on partion perusidea. Seikkailut ja elämyksen kuuluvat olennaisena osana partioon. Partio toimintaa Suomessa ohjaa maailmanjärjestöjen määrittelemä arvopohja. Arvopohjan lähtökohtana on ihmiskuva, jossa ihmisellä on velvollisuuksia suhteessa Jumalaan, omaan itseensä sekä muihin ihmisiin, yhteiskuntaa ja ympäristöä unohtamatta (Niilo-Rämä 2012, 15 -18.)

Partio toimintaa ohjaa partion maailmanjärjestön määrittelemä arvopohja, joka pitää sisällään seuraavat arvot:

- Kunnioita toista ihmistä
- Rakasta luontoa ja suojelu ympäristöä
- Ole luotettava
- Rakenna ystävyyttä yli rajojen
- Tunne vastuusi ja tartu toimeen
- Kehitä itseäsi ihmisenä
- Etsi elämän totuutta

Olennaisen osana partio toimintaa kuuluu myös partiolupaus, joka on seuranvanlainen: ”Lupaani parhaani mukaan rakastaa Jumalaani, omaa maata ja maailmaa, toteuttaa ikäkauden ihanteita ja olla avuksi toisille”. (Paavilainen 2010, 474 - 478.)

3.1.1 Partioon liittyviä käsitteitä

Tässä luvussa on otettu esille muutamia partiokäsitteitä, jotka saattavat tulla esille tätä tutkimusta luettaessa ja lukijan on hyvä tuntee käsitteistö.

Jamboree tarkoittaa Partioliikkeen Maailmanjärjestöjen järjestämää kansainvälistä suurleiriä. Roihu 2016 oli tällainen kansainvälinen suurleiri.

Sudenpennu tarkoittaa nuorimpia, 7-9 vuotiaita partiolaisia. Sudenpennut kokoontuvat laumoissa.

Lauma taas tarkoittaa 8-12 sudenpennusta koostuvaa ryhmää.

Vartioksi kutsutaan pienryhmää, joka koostuu oman ryhmän tai ikäkauden partiokavereista ja he myös pääsääntöisesti nukkuvat aina leireillä teltassa.

Seikkailijoiksi partiossa taas kutsunnaa uuden partio-ohjelman mukaisesti 10-12 vuotiaita partiolaisia.

Vartiolaiset ovat 10-14 vuotiaita partiolaisia, jotka toimivat vartiiossa.

Tarpojat ovat 12-15 vuotiaita partiolaisia, jotka toimivat 4-12 henkilön vartioissa.

Sisupartiolaiset ovat partiolaisia, jotka tarvitsevat erityistä tukea esimerkiksi jonkin rajoitteen takia.

Lippukunta on partiotoiminnan perusyksikkö, joka toimii tietyllä alueella. Lippukuntia on eri kokoisia, mutta pääsääntöisesti lippukuntaan kuuluu 20-200 eri-ikäistä partiolaista. Kun liitytään partioon, niin samalla liitytään jonkun lippukunnan jäseneksi, jonka toimintaan osallistutaan.

Lippukunta järjestää kokouksia, viikonloppuretkiä ja leirejä. Lippukunnan mukana osallistutaan myös isompiin tapahtumiin, kuten Roihulle, yhdessä muiden lippukuntien kanssa.

Lippukunnanjohtaja on lippukunnan ylin johtaja, joka yleensä valitaan vaaleilla vuodeksi kerrallaan.

Partiojohtaja on yli 18 vuotta täyttänyt partiolainen, joka on suorittanut partiojohtajan peruskurssin ja saanut myös partiojohtajan valtakirjan.

Kolo on paikka, jossa lippukunnat kokoontuvat suorittamaan viikko-ohjelmaansa.

Partiohuivi on partiolaisten tunnusmerkki, joka on erilainen joka lippukunnalle. Huivia pidetään kaulassa kaikissa partiotapahtumissa.

Luotsi on henkilö, joka vastaa tietyn ikäkauden toiminnasta ja toimii aina tämän ikäkauden tukena. Tarpojaluotsi esimerkiksi ohjaa 12-15-vuotiaita partiolaisia.

Telttakunnaksi kutsutaan oman ryhmän tai ikäkauden partiokavereita, jotka nukkuvat leirin ajan yhteisessä teltassa.

Pesti tarkoittaa tehtävään eli pestiin nimettyä partiolaista. Pestit muodostavat mm. partiojohtajien ohjelman, kun taas sudenpennut ja vartiolaiset tekevät suorituksia. Partiojohtajat tekevät perättäisiä pestejä.

Laakso on tietty alue, jossa on laakson teeman mukaista ohjelmaa ikäkausittain.

Alaleiri on alue, jonka sisällä leiriläiset majoittuvat omissa leirilippukunnissa. (Niilo-Rämä 2012, 101-108 & Roihu 2016.)

3.1.2 Partioliiikkeen historia

Partioliiikkeen perustaja on kenraalimajuri Robert Baden-Powell (partiolaisten keskuudessa B-P) Englannissa vuonna 1907. Ensimmäinen partioleiri pidettiin Brownsean saarella Englannin etelärannikolla. Ensimmäisellä leirillä tiedetään olleen 20 poikaa. Lukuisia tyttöjä olisi halunnut toimintaan mukaan, mutta Baden-Powell päätti 1909, ettei tyttöjä oteta toimintaan mukaan. Tämän vuoksi Englannissa perustettiin myöhemmin rinnalle Girl Guides - liike. (Baden-Powell 1979, 6 - 17.) Partio levisi vauhdilla myös muualle: Yhdysvaltoihin 1909, Chileen 1909, Japaniin 1911. Lähes jokaisessa Euroopan maassa oli partiolaisia ennen ensimmäistä maailmansotaa. (Ripatti 1983, 50 - 54.) Nykyään partiolaisia on 216 maassa yhteensä 38 miljoonaa. Maailmanjärjestöjä on kaksi: Partioliiikkeen Maailmanjärjestö ja Partiotyttöjen maailmanjärjestö. Suomalaisten partiolaisten järjestö on Suomen Partiolaiset ry, joka on molempien maailmanjärjestöjen jäsen. (Niilo-Rämä 2012, 11 -16.)

Partiotoiminta käynnistyi Suomessa vuonna 1910, mutta jo vuonna 1911 venäläistetty senaatti kielsi harrastuksen. Vapaudenkeväänä 1917 toimintakielto kumoutui ja valtava partioinnostus levisi nuorison keskuuteen. Toukokuussa 1917 perustettiin Suomessa partiolaiset yhteen kokoava Suomen partioliitto - Finlands Scoutförbund. Loppukeväästä 1917 arvioitiin, että partiolaisia oli suomessa jo yli 18 000. Vuonna 1972 lopulta suomessa syntyi monien mutkien kautta yhteisjärjestö Suomen Partiolaiset - Finlands Scouter ry. (Niilo-Rämä 2012, 49 - 55.)

Partiolaisia on suomessa nykyään yli 70 000. Vuonna 1972 valmistui myös Helsingin Lauttasaaren oma Partioasema. Nykyään Partioasema sijaitsee Helsingin Töölössä, jonne se avasi ovensa vuonna 2007. (Niilo-Rämä 2012, 10 - 17.) Vuonna 2006 alkoi partiossa uudistamisen aikakausi, jolloin suunniteltiin partiolle uusi graafinen ilme ja uudenlaiset partioasut. Vuonna 2008 julkistettiin uusi partio-ohjelma ja uudet ikäkaudet sekä uusi koulutusjärjestelmä. Partiotoiminta on muuttunut tässä vuosien saatossa, mutta sen kasvatuksellinen ydinajatus on säilyttänyt voimansa. Nykyinen sata vuotias partioliike on maailman laajin vapaaehtoisuuteen perustuva nuorisjärjestö. (Niilo-Rämä 2012, 14 - 23.)

3.2 Partiokasvatus

Partion kasvatustavoitteet on jaettu neljään osa-alueeseen:

- suhde itseeni
- suhde toisiin ihmisiin
- suhde yhteiskuntaan
- suhde ympäristöön

Kuva 1: Partion kasvatustavoitteet työpajatyöskentely Partioasema tammikuu 2016

Suhde itseeni tarkoittaa elämänhallintaa, terveellisten elämäntapojen oppimista, luovuttaa sekä kekseliäisyyttä. Suhde itseeni tarkoittaa toimeen tarttumista ja oman maailmankatsomuksen muodostamista. Suhteella toisiin ihmisiin tarkoitetaan ihmisyden näkemistä arvokkaan, erilaisuuden näkemistä rikkautena sekä kykyä asettua toisen asemaan. Suhde toisiin ihmisiin tarkoittaa myös yhteisvastuullisuutta, reiluutta ja omien tunteiden sekä mielipiteiden ilmaisemista, tietenkin aina tilanne huomioiden. (Paavilainen2010, 474 - 497.)

Suhteella yhteiskuntaan partiossa tarkoitetaan kykyä toimia ryhmässä ja ryhmää laajemmassa organisaatiossa. Suhde yhteiskuntaan tarkoittaa myös halua osallistua yhteisten asioiden hoitamiseen, oman ja muiden kulttuurien arvostamista sekä kykyä ymmärtää itsensä osana paikallista, kansallista ja kansainvälistä yhteisöä. Suhteella ympäristöön partiossa tarkoitetaan positiivista luontosuhdetta, kykyä liikkua luonnossa sekä luonnonsuojelun tarpeen tiedostamista. Samalla suhteessa luontoon otetaan vastuuta elinympäristöstä sekä kunnioitetaan luontoa. (Paavilainen 2010, 474 - 497.)

Partio on kasvatustoimintaa ja näihin partion kasvatustavoitteisiin päästään seuraavilla menetelmillä: toimitaan luonnossa, saadaan aikuisilta tukea, tehdään asioita yhdessä, opitaan tekemällä, erottaudutaan omalla lippukunnan lipulla sekä vasemman käden tervehdyksellä. Nousujohteisuuteen kannustetaan eli otetaan aina vaan vähän enemmän vastuuta asioista ja tehdään joka päivä hyvä työ. (Hopeakoski 2016.)

3.3 Partioleirit

Partioon kuuluu olennaisen osana toimiminen luonnossa ja siitä oppiminen. Näin ollen erilaiset leirit, retket ja kilpailut ovat mitä mainioin tapa oppia uutta. Leiri on menetelmänä vaativa, mutta samalla erittäin tehokas tapa oppia uusia asioita. Yhdellä leirillä partiolainen pääsee oppimaan monia uusia taitoja ja monipuolisesti. Samalla leirillä tutustutaan toisiin ihmisiin, ollaan luonnossa, kehitetään yhteishenkeä, saadaan elämyksiä ja kivoja muistoja. Leiri on yleensä kestoltaan 5-10 päivää. Leireillä yövytään pääsääntöisesti teltoissa, joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta. Useimmat leirit pidetään kesä-heinäkuun vaihteessa, osalla lippukunnista on tapana pitää myös talvileirejä. Leirirakennelmiin kuuluu aina leirikeittiö, kierrätyspisteet, wc ja suihkut. (Niilo-Rämä 2012, 140 -141.)

Suuret leirit yleensä jaetaan alaleireihin ja savuihin. Näin ollen leirialue on jaettu ala-leirien mukaan ja yksi ala-leiri sijaitsee aina sille määrättyllä alueella. Savut taas ovat muutamien lippukuntien muodostamia pienempiä kokonaisuuksia esimerkkinä tästä liitteessä 4, jossa on kartta Roihun leirialueesta. (Liite_4) Isoissa leireissä on myös ohjelmapistettä.

3.3.1 Finnjamboren VII Roihu 2016

Roihu oli Suomen Partiolaisten Finnjamboren eli maanlaajuinen partioleiri. Leiri järjestettiin Suomessa seitsemättä kertaa. Leiriaika oli 20. -28.7.2016 ja yhteisvoimin nouseva rakennusleiri oli 17. -19.7.2016. Leiri purettiin yhdessä 29.7. -31.7.2016. Leiri järjestettiin Evon retkeilyalueella Hämeenlinnassa. Leirille pääsivät kaikki yli 12-vuotiaat lapset, nuoret ja aikuiset. Alle 12 vuotiaat lapset majoittivat vanhempien kanssa perheleirissä. Leirille oli tervetulleita myös, ei vielä partiolaiset eli lyhennettynä EVP. Leirille odotettiin noin 3 000 ulkomaa-laista partiolaista. Roihu toteutui täysin vapaaehtoisvoimin ja tekijöitä oli yli 3 000. Kukaan vapaaehtoistyöntekijä ei saanut tekemisistään palkkaa. Vapaaehtoistyöntunteja arvioitiin olevan laskennallisesti noin 185 000 tuntia. Leirin suunnittelu oli alkanut jo vuonna 2014 ja opinäyte työntekijä tuli toimintaan mukaan marraskuussa 2015. (Roihu 2016.)

Roihun päätavoitteeksi asetettiin kasvatus, elämys, yhteistyö ja strategia. Kasvatustavoite tarkoitti sitä, että projektit kasvattivat sekä kehittivät osallistujiaan ja tekijöitään. Elämyksillä haluttiin tuoda yhä enemmän esille partion sisäistä ja ulkoista kuvaa. Yhteistyö tarkoitti avoimuutta, yhteistyötä sekä kumppanuutta niin partion sisälle kuin ulospäin. Strategialla haettiin sitä, että toiminta tukee partion strategiaa. Pääkohderyhmäksi oli valittu 12 - 22 vuotiaat. (Roihu 2016.)

Leirillä oli suunniteltu joka ikäkaudella ohjelmaa ja tekemistä. Osallistujat pääsivät tekemään asioita yhdessä muiden kanssa sekä oppimaan uusia taitoja sekä asioita itsestään, yhteiskunnasta ja maailmasta.

Tarpojien (12 -15 vuotiaat) ohjelma sisälsi seuraavia laaksojen teemoja:

- yrittäjyys
- hyvinvointi
- vesi
- globaalikasvatus
- elämykset
- luovuus

Samoajien (15 -16 -vuotiaat) ohjelma koostui leiripesteistä (n. 1/3 leirijasta) sekä aktiviteeteistä ja Virvatulista. Teemoja olivat mm:

- erä- ja luonto
- elämys
- hyvinvointi
- luovuus
- partioate

Lisäksi Virvatulet veivät samoajat noin 20 hengen heimoissa vuorokauden kestävälle leirille leirin ulkopuolelle.

Vaeltajat (18 -22-vuotiaat) toimivat Roihulla lähinnä erilaisissa pesteissä, mutta heille oli tarjolla myös omaa ohjelmaa, joka sisälsi seuraavat teemat:

- itsensä kehittäminen ja hyvinvointi
- yhteisöt ja vaikuttaminen
- luonto ja erä

Leirin aikana vaeltajille järjestettiin ns. take away aktiviteettejä, joita pystyi tekemään missä, milloin ja kenen kanssa tahansa. (Roihu 2016.) Aikuisten rooli leirillä oli lähinnä mahdollistaja. Vapaaehtoiset aikuiset mahdollistivat koko Roihu leirin toimimalla omassa pestissään. Toki aikuisetkin pääsivät rentoutumaan ja virkistymään sekä nauttimaan aikuisille suunnatusta ohjelmasta. (Roihu 2016.)

Kansainvälisesti partiolaiset tapaavat toisiaan esimerkiksi Jamboreilla. Jamboreen tarkoittaa partioliikkeen Maailmajärjestön järjestämää kansainvälistä suurleiriä. Finnjamboren 2016 on taas Suomen Partiolaisten ry järjestämä valtakunnallinen suurleiri, joka huipentui noin viikon mittaiseen suurleiriin heinäkuussa 2016. Finnjamboren 2016 oli nimetty Roihu 2016 leiriksi. Leirin suunnittelu oli aloitettu jo pari vuotta sitten. Projekti oli koko jäsenistön yhteinen elämys, joka auttoi kehittämään suomalaista vapaaehtoistyötä sekä lasten ja nuorten toimintaa.

Leirin tavoitteena oli, että leirille osallistuvat saavat kokea erilaisia aktiviteettejä. Nämä aktiviteetit olivat sellaisia, joita ei välttämättä pääse kokemaan omassa lippukunnassa tai piirileirin leirillä. Suurleirille heinäkuussa 2016 pääsi osallistumaan partiotermein kaikki tarpojat ja sitä vanhemmat eli kaikki, jotka ovat syntyneet 2004 tai aiemmin. Leiri rakennettiin ja puretaan yhteisvoimin. Rakennusleiri kesti viisi päivää ennen varsinaista leiriä ja purkuleiri oli kolmen päivän mittainen. Leirille otettiin myös ensimmäistä kertaa henkilöitä, jotka eivät vielä kuuluneet partioon eli niin kutsuttuja EVP: äisiä. (Roihu2016.)

Roihu leirit oli jaettu seitsemään noin 2 000 hengen alaleiriin. Alaleirit olivat nimeltään Humina, Syke, Polte, Raiku, Unity ja Hurma sekä perheleiriläisille tarkoitettu Riehu. Jokainen alaleiri piti sisällään kyliä ja kylät puolestaan koostuivat leirilippukunnista, joiden koko oli noin 40 - 80 henkeä. Leiriltä löytyi mm. sairaala, palolaitos, päiväkotia, kylpylä, kuntosali, tanssisali ja kahviloita. (Roihu 2016)

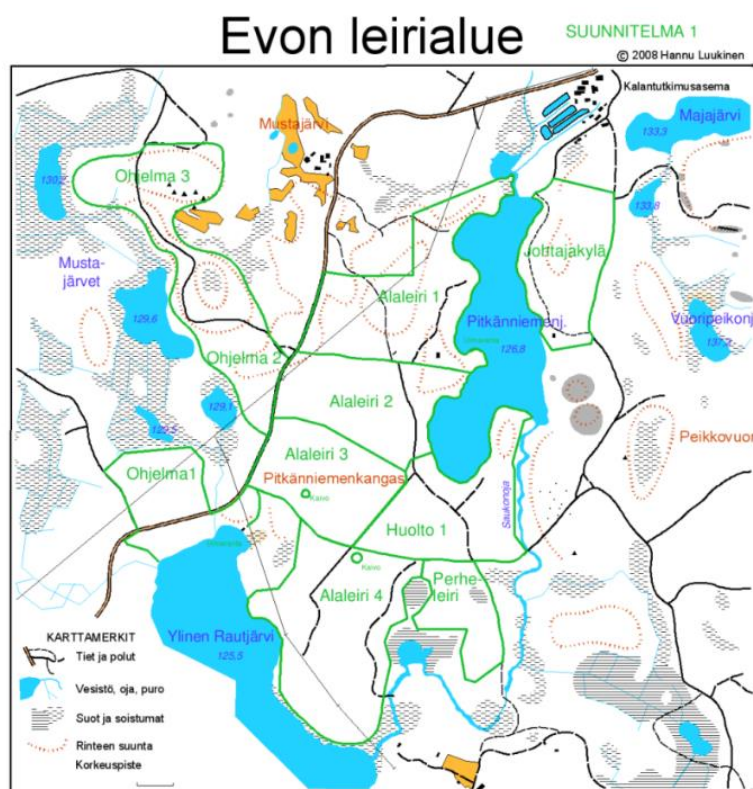
3.3.2 Roihu Akatemia

Roihu Akatemia oli Finnjamboren Roihun yhteyteen kehitelty uudenlainen konsepti. Uuden konseptin tarkoitus oli vapaaehtoistyönä hankitun osaamisen tuomista näkyville henkilölle itselleen, oppilaitokselle tai työelämälle. ¹Tarkoitus oli, että Roihulla oli mahdollisuus tehdä opinnäytetöitä, harjoittelujaksoja, suorittaa tutkinnon osia sekä opintojaksoja yhteistyössä oppilaitosten kanssa. (Liite_3) Roihu Akatemia tekee yhteistyötä Opetushallituksen, oppilaitosten sekä työelämän edustajien kanssa. (Roihu 2016.)

3.3.3 Evon retkeilyalue

Evon retkeilyalue on pääasiassa valtion omistamaa retkeilyyn tarkoitettua luonnonsuojelualuetta. Evolla on kymmenen vuoden ajan järjestetty partiolaisten suurleirejä sekä pienempiä piirileirejä. Evon Pitkäniemen alueella sijaitsee leirialue, jossa partiolaiset saavat järjestää suurleirejään. Leirialuetta ryhdyttiin kehittämään Metsähallituksen ja Suomen partiolaisten yhteistyönä vuonna 2009. Hankkeen käynnistäjänä toimi tuolloin pääministerinä toiminut Matti Vanhanen. Matti Vanhanen sai idea juteltuaan Suomen partiolaisten kanssa Tarus Finnjamborella vuonna 2004. Partiolaisten suurin käyttöaste Evolla keskittyy heinäkuun puolesta välistä elokuun puoliväliin. Alueelle on rakennettu leiriä tukevaa kiinteää infraa kuten vesiputkistoja ja rakennelmia. (Suomen partiolaiset)

¹ Tarja Nieminen, rehtori Roihu Akatemia

Suunnitelma Evon suurleirialueesta vuodelta 2008.

Kuva 2: Suunnitelma vuodelta 2008 Evon suurleirialueesta (Metsähallitus)

Evon retkeilyalue sijaitsee Hämeenlinnan ja Padasjoen kunnan alueella Kanta-Hämeessä. Alue on Etelä-Suomen suurimpia metsäalueita. Retkeilyalueen päätavoite on retkeily- ja ulkoilutoiminta. Evo kuuluu Natura 2000 alueeseen, joten sitä koskevat ulkoilulaki, metsälaki, luonnonsuojelulaki ja vesilaki. Partioleirien vaikutusta suunnittelualueeseen ei ole vielä nähtävissä, mutta on todettu, että kuluminen voi heikentää luontotyyppien tilaa. Evon alueesta on tehty metsähallituksen toimesta uhka-analyysiselvitys. Selvitykseen on lisätty ne uhkatekijät, joilla olisi merkittäviä kielteisiä vaikutuksia suojelun kohteena olevaan retkeilyalueeseen. Uhka-analyysissä on huomioitu alueen sisäiset paineet ja kehityssuunnat kuten, myös alueen ulkopuolelta tulevat paineet. (Metsähallitus)

Olen tässä tutkimuksessa ottanut esille metsähallituksen tekemän analyysin pohjalta muutamia mahdollisia uhkia. Näitä ovat mm. jätelain tietoinen rikkominen, ympäristön roskaaminen (kiinteä jäte), retkeilyn lisääntymisen myötä reittien ja rakenteiden ylläpidon tarve, suurten partioleirin vaikutus, joka selviää vasta lähivuosina, kun leiriä on ollut useampia ja asioita tutkitaan pidemmällä sykkeellä. Uhka-analyysiin on kirjattu myös ihmisten tietämättömyys eli tahaton vaurioittaminen sekä muu tarkoituksella tehty ilkivalta. (Metsähallitus, luonnonsuojelujulkaisu sarja C 133.)

4 Euroopan unionin ympäristötavoitteet

Euroopan unionin ympäristötavoitteisiin kuuluu ennen kaikkea kestävä kehitys, joka tarkoittaa ilmastonmuutoksen torjumista, biologisen luontomme monimuotoisuuden säilyttämistä, ilmanlaadun parantamista ja luonnonvarojen hyödyntämistä esimerkiksi kierrättämällä. Euroopan unionin ympäristöpolitiikkaan tärkein viesti on, että meidän tulee ennakoida ja varautua tulevaan sekä löytää uusia toimintatapoja kestävä kehityksen toteutumiseen. EU:n ympäristöpolitiikka lähtee liikkeelle ajatuksesta, että se joka saastuttaa myös maksaa saastuttamisestaan. (Ympäristöministeriö)

Euroopan unionin neuvostossa on maailmanlaajuisesti sovittu sitova ilmastopöytäkirja, jossa on määritelty kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen kaudelle 2020 -2030. (Euroopan unionin neuvosto). Suomea sitovat myös nämä EU-lainsäädännöt, jotka pitävät laajemmin sisällään CFC-yhdisteitä rajoittava Montrealin pöytäkirja sekä Kioton ilmastopöytäkirja. Kioton ilmastopöytäkirjan päästöjä seurataan neljän vuoden keski-arvolaskennalla. CFC-yhdisteet eli freonit ovat kemiallisia yhdisteitä, jotka muodostuvat kloorista, fluorista ja hiilestä. CFC-yhdisteiden on todettu olevan pahimpia ilmaston kasvihuoneilmiötä kiihdyttäviä yhdisteitä. (NASA)

YK:ssa on sovittu loppu vuodesta 2015 koko maailmaa koskevat yhteiset kestävä kehityksen tavoitteet sekä toimintaohjeet. Ohjelman nimi on Agenda 2030 ja siihen asetettujen toimenpiteiden käynnistäminen Suomessa on aloitettu vuoden 2016 alussa. Toimenpiteitä ja onnistumista tullaan seuraamaan niin globaalisti, alueellisesti kuin kansallisella tasolla. (Ympäristöministeriö; tiedote 21.7.2016)

Kestävä kehitys on maailmalajuisista, alueellista sekä paikallista toimintaa, jolla pyritään turvaamaan niin nykyisille kuin tuleville sukupolville hyvät mahdollisuudet olla ja elää maapallolla. (Ympäristöministeriö)

Kestävän kehityksen tavoitteet - Agenda 2030

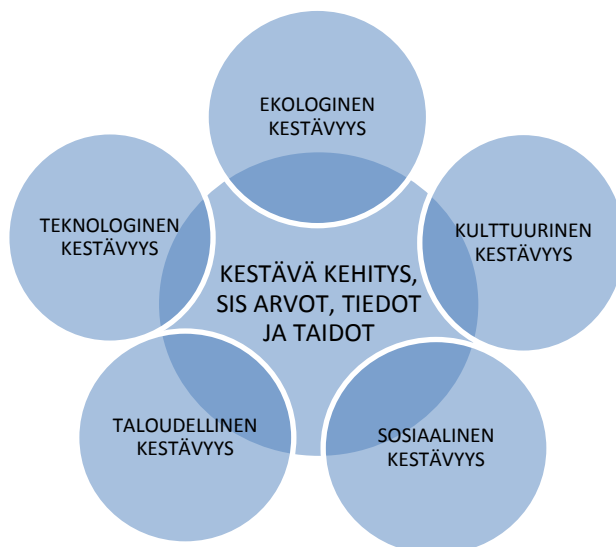
Kuva 3: Kestävän kehityksen tavoitteet Agenda 2030 (Suomen YK-liitto)

4.1 Kestävä kehitys Suomessa

Suojasen (1995) mukaan kestävä kehitys tarkastellaan neljästä lähtökohdasta, jotka ovat ekologinen, sosiaalinen, kulttuurinen ja taloudellinen. Kaikkien neljän mallin tulee olla hyvässä vuorovaikutuksessa keskenään. Kyrö (1997) on liittännyt malliin myös selkeästi luonnon ja ihmisen luoman kulttuurin. Näin ollen kulttuuri ja luonto rinnastetaan yhdeksi yhteiseksi kestävä kehityksen näkökulmaksi. (Kyrö & Suojanen, 1999.)

Malaska (1999) on todennut, että suomalaiset ovat luonnonläheistä kansaa ja näin ollen meidän "metsäläisyys" on osattu kääntää positiiviseksi asiaksi. Pekka Himanen (2001) totesi myös, että Suomessa on onnistuttu muita maita paremmin yhdistämään tietoyhteiskunta, hyvinvointivaltio ja globalisaatio. Tähän on varmasti myös vaikuttanut meidän vahva luontosuhteemme, joka on aina inspiroinut niin taiteilijoita kuin muotoilijoita. Castells taas totesi Helsingin sanomien haastattelussa 30.9.2001, että hän veisi ulkomaiset vieraat ehdottomasti tutustumaan Suomen metsään. (Himanen & Castells, 2001.)

Ympäristöministeriö jakaa kestävän kehityksen viiteen osa-alueeseen.

Kuva 4: Kestävän kehityksen malli (mukaillen Suojanen & Kyrö 2000)

Ekologisesti kestävässä kehityksessä pidetään huolta luonnosta sekä monimuotoisuuden säilymisestä. Taloudellisessa kestävässä kehityksessä keskitytään siihen, että talous kasvaisi tasaisesti. Sosiaalisessa kestävässä kehityksessä pyritään ihmisten tasa-arvoisuuteen sekä ihmisten hyvinvoinnin lisäämiseen. Kulttuurisessa kestävässä kehityksessä pyritään säilyttämään vanha kulttuurihistoriamme, mutta samaan aikaan pyritään myös luomaan uutta kestävällä tavalla. Teknologisella kestävällä kehityksellä tarkoitetaan tuotteiden ja palveluiden kehittämistä siten, että ratkaistu olisivat mahdollisimman ympäristöystävällisiä. Ihanne tässä olisi tuotteiden tuottaminen vähemmillä luonnonvaroilla eli kyseessä on tuotannon ekotehokkuus. Teknistä kehitystä kun me emme voi eikä ole syytäkään pysäyttää, mutta tuotteita ja palveluja suunniteltaessa, on ratkaisujen oltava ympäristömyönteisiä. (Ympäristöministeriö)

Mannermaan (1993) mukaan kestävässä kehityksessä onkin kyseessä enemmän arvomuutoksesta. Ihmisten tulisi huomata, että kehitys ei voi perustua vain materiaaliseen kasvuun. (Mannermaa 1993, 176 -184.)

Pohjoismailla on ollut vuodesta 2000 alkaen myös oma yhteinen kestävä kehityksen strategia, jonka lähtökohdat ovat ilmastonmuutos, uusiutuvat energianlähteet, kestävä kulutus ja tuotantotavat. Pohjoismaiden kestävä kehityksen ministerineuvostoon kuuluvat kaikki Pohjoismaat; Islanti, Norja, Ruotsi, Suomi, Tanska. Myöhemmin mukaan ovat liittyneet Ahvenanmaa, Färsaaret ja Grönlanti. (Ympäristöministeriö)

Suomen kestävä kehityksen toimikunta on asettanut yhteiset tavoitteet, joilla Suomessa päästäisiin kestävä kehityksen strategioihin.

Tavoitteita on kahdeksan ja ne ovat:

1. Yhdenvertaiset hyvinvointitavoitteet
Pyritään takaamaan kaikille kansalaisille mahdollisimman hyvä terveys, koulutus ja työllistymismahdollisuudet
2. Vaikuttavien kansalaisten yhteiskunta
Kaikille kansalaisille pyritään takaamaan tasa-arvoinen mahdollisuus vaikuttaa omaa elämää koskevaan päätöksen tekoon. Yhteisten asioiden päättäminen, vaikuttamisen mahdollisuus, avoimuutta hallinnollisiin päätöksiin; avoin data
3. Korkea työllisyysaste
Pyritään samaan korkea työllisyysaste, joka samalla lisää myös vihreää taloutta
4. Kestävät yhdyskunnat ja yhteisöt
Etsitään kohtaamispaikkoja, joissa voi osallistua paikallisyhteisöihin ja sitä kautta vaikuttaa erilaiseen päätöksentekoon.
5. Hiilineutraalisuus
Etsitään keinoja energiatehokkaiden sekä uusiutuvien ratkaisujen myötä hiilineutraaliin yhteiskuntaan.
6. Hyvin resursoitu talous
Mietitään kestävä ja kilpailukykyiset ratkaisut niin yhteiskunnallisesti kuin globaalisti.
7. Luontoa kunnioittavat elämäntavat
Lisätään markkinoille kestävä kehitystä tukevia tuotteita ja palveluja
8. Luonto kunnioittavat päätöksen teot
Huolehditaan luontoa kunnioittava päätöksenteko niin, että loppuisi luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen.
(Ympäristöministeriö)

Luonto on elämämme elinehto, joten tästä syystä meidän on pidettävä siitä hyvää huolta. Vesi, ilma, erilaiset luontotyytit, kasvillisuus sekä eläinlajit ovat kaikki meidän yhteisiä luonnonvaroja. Ilmastonmuutos on merkittävä maailmanlaajuinen ongelma, johon on jo pidemmän aikaan yritetty hakea uusia maailmanlaajuisia sitovia prosesseja ja toimenpiteitä.

4.2 Suomen ympäristönsuojelulaki

Suomen ympäristönsuojelulaki on laki, jolla pyritään ehkäisemään ympäristön pilaantumista. Lakia sovelletaan ennen kaikkea toimintoihin, joista aiheutuu tai voi aiheutua ympäristön pilaantumista. Ympäristölainsäädäntö kuuluu muun muassa vesilaki, ilmansuojelulaki, maankäyttö- ja rakennuslaki, melulaki, ympäristövahinkolaki, maa-aineslaki, kaivoslaki, jätelaki ja kemikaalilaki. Luonnonsuojelulain 3 §:ssä todetaan, että Suomessa noudatetaan Euroopan yhteisön luontodirektiivejä. (Finlex)

Direktiivin tavoite on ennen kaikkea luontotyyppien ja lajien suojeleminen, että niiden väheneminen pysähtyy.

4.2.1 Leiritoiminnan ympäristövastuullisuus

Ympäristö- ja luonnonsuojeluasiat ovat tulleet tänä päivänä yhä merkittävämpään rooliin yhteiskunnassamme. Ihmiset ovat yhä enemmän kiinnostuneita, miten ympäröivään arvokasta luontoamme kohdellaan. Tähän toki vaikuttaa myös se, että ihmisten tietoisuus ympäristön tilasta on lisääntynyt sekä tiedotusvälineet ja media pitävät ihmiset yhä enemmän ajan tasalla asioista. Tämä on saanut aikaa myös sen, että ympäristöön liittyviä asioita ei käsitellä enää vain niihin kuuluvissa foorumeissa, vaan ne niiden tietämystä ja osaamista vaaditaan lähes kaikilla aloilla. (Sykli 2011)

Suuria leirejä varten on jo suunniteltu erilaisia työkaluja, joiden avulla leirien suunnittelu ympäristöystävällisempään suuntaan olisi helpompaa. Näitä ympäristöjärjestelmiä ja ohjelmia on ollut suunnittelemassa mm. Suomen ympäristöopisto Sykli, Ympäristöministeriön sekä Suomen Partiolaiset ry. Sykli on tuottanut erilaisia ympäristökäsikirjoja, joissa on pyritty nimenomaan paneutumaan leirin yleisempiin ja hankaliksi koettuihin ympäristönäkökohtiin. Ohjeistuksien avulla on myös pyritty hakemaan ratkaisumalleja siihen, miten esimerkiksi suurten leirien ympäristöhaitat saataisiin minimoitua. (Sykli 2011)

Leirillä esille tuotavia ympäristökasvatukseen liittyviä asioita olisi hyvä ottaa esille hausalla ja viihdyttävällä tavalla. Leireillä ympäristöasiat tulee huomioida ihan samalla tavalla, kuin ne pitää huomioida kouluissa ja työpaikalla, eivät leirit tee näistä poikkeusta. Samalla on tutkittu, että kun ihmiset ottavat mukaan suunnitteluun, lisää se myös ihan erilaista sitoutumista asioihin. (Sykli 2011)

Monilla on edelleen se käsitys, että leirit ovat pitkälle luonnossa tapahtuvaa luonnonmukaista toimintaa. Leireille kun majoitutaan teltoissa, ruokailu tapahtuu ulkona ja ruoka valmistetaan pääsääntöisesti avotulilla. Peseytymisen oletetaan myös tapahtuvan pääsääntöisesti järvessä. Todellisuus on kuitenkin ihan toista, ainakin näillä suurleireille, joihin osallistuu tuhansia ihmisiä ympäri maailmaa. Suurleirit vaativat jo erilaista aktiviteettiä ja tapahtumaa sekä erilaisia teknisiä vaatimuksia. Nämä kaikki seikat tuovat omat haasteensa ympäröivälle luonnolle. Suurempien leirien osalta nimenomaan jäte- ja vesihuollon toimivuus ovat korostuneet. (Sykli 2011)

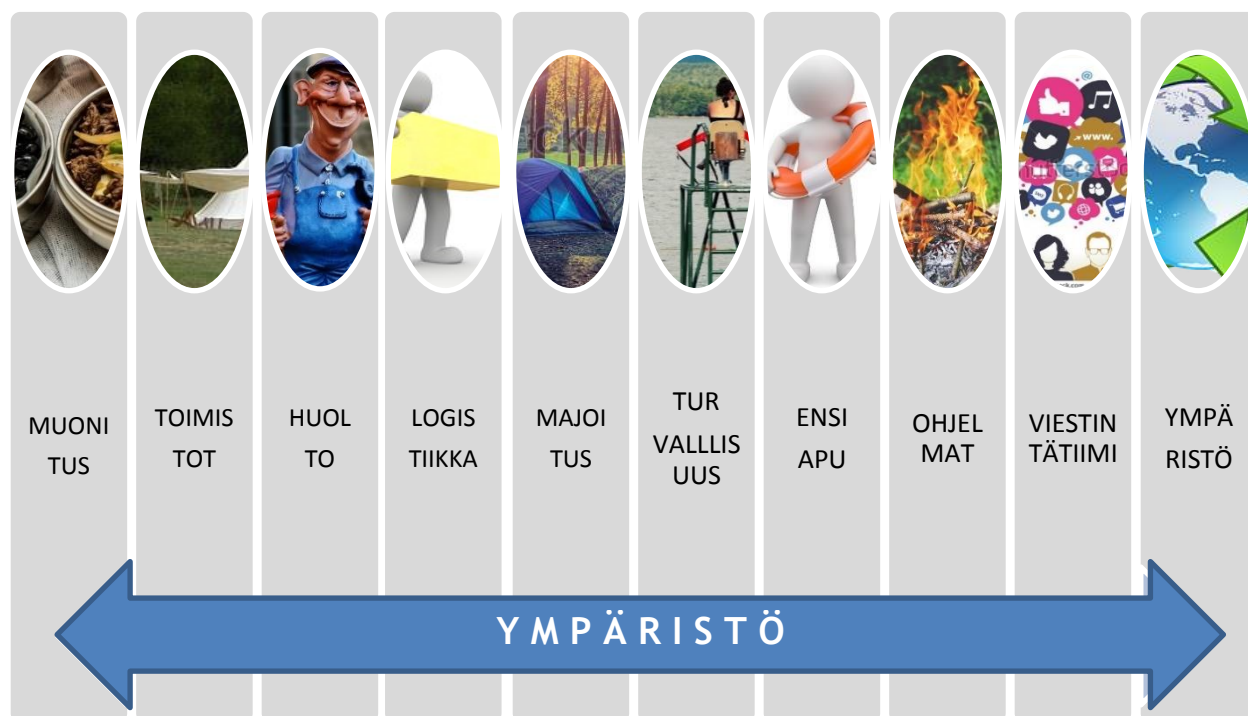
Tänä päivänä leireille ei tehdä ruokaa enää vain avotulella, kylmempinä kesinä nukutaan lämmitetyissä teltoissa sekä peseydytään suihkukoneissa. Roihulle esimerkiksi toimitettiin kahden yksityisen ateriapalveluja tuottavan yrityksen kautta ruoka isoissa lämpöastioissa valmiiksi kuumennettuna (Roihu 2016).

Näin ollen säästettiin logistiikassa sekä vapautettiin melkein 12 työtuntia keittiö tiimiläisiltä ja annettiin samalla heille mahdollisuus paremmin osallistua leirin monimuotoiseen ohjelma- tarjontaa. Ajat ovat muuttuneet vuosien varrella ja näin ollen leirin ympäristöasiat on otet- tava yhä paremmin huomioon. (Sykli 2011)

Mielestäni suurilla leireillä on myös oiva tilaisuus tuoda ympäristöasioita esille. Yhtä aikaa on tavoitettavissa suuri joukko lapsia, nuoria ja aikuisia, joiden asenteisiin pääsee vaikuttamaan. Jokainen pienikin teko on aina yksi askel parempaan suuntaan.

Roihu 2016 leiriä varten oli jo 2014 aloitettu kokoamaan suurta leiriorganisaatioita. Organi- saatio oli jaettu erilaisiin toimialoihin ja jokainen toimiala vastasi omalta osaltaan toiminta- suunnitelmista sekä tavoitteista. (Roihu 2016.)

Roihun toimialoja olivat mm. muonitus, huolto, kuljetuspalvelut, toimistoväki, turvallisuus ja lääkintäpalvelut, majoituspalvelut, koulutuspalvelut kuten mm. Roihu Akatemia, viestintäpal- velut ja ohjelmien järjestelypalvelut. Tärkeä asia on huomioida heti alussa, että ympäristö- asioita ei mielletä vain yhden toimialan alle, vaan ne ovat toimintaa, joka poikkileikkauksen tavoin vaikutta kaikkeen leirin toimintaan. (Sykli 2011)

Kuva 5: Leirin organisaatio (mukaillen Ristanen & Levan Sykli 2011)

Suuria leirejä järjestettäessä on hyvä muodostaa erikseen ympäristöasioista vastaava työ- ryhmä. Edustus tähän ryhmään kannattaa ottaa kaikista leirin osa-alueista. Tällä taataan

myös se, että muutkin leirin organisaatiota tietävät sekä sitoutuvat ympäristöasioihin kuten esimerkkinä viestintä tiimiläiset tai muonitus sekä logistiikka tiimiläiset. (Sykli 2011)

Ympäristöasioiden huomioimien leirillä lähtee siitä, että leirille on asetettu jotkut selkeät sekä realistiset tavoitteet eli tavoitteet mihin ainakin halutaan päästä. Asioiden hallintaa auttaa myös selkeä dokumentointi sekä seuranta. Leirin ympäristöohjelmaksi kutsutaan dokumenttia, jossa on tavoitteet, suunnitelma, toimenpiteet, ohjeistukset, asioiden implementointi sekä seuranta. Näin ollen ollaan myös jatkoa ajatellen askeleen edellä. Saatua tietoa voidaan hyödyntää seuraavien leirien järjestelyssä. (Sykli 2011)

Suomen partiolaisilla on tulossa kesällä 2017 kahdeksas piirileiri, joka järjestetään Hangon Syndalenissa. Osallistujia tälle leirille on tulossa yli 3 000 leiriläistä ja näin ollen opinnäytetyön tekijänä toivon, että Roihulta saatua materiaalia sekä kehittämissuhteita käytettäisiin tulevilla leireillä. (Säihke 2017)

Leirien aiheuttamat ympäristöhaitat voidaan karkeasti jakaa suoriin ja välillisiin haittoihin. Suorat ympäristöhaitat näkyvät ympäristössä välittömästi, kun sinne mennään. Tällaisia vaurioita ovat esimerkiksi maaston vaurioituminen ihmismassojen alla. Välilliset haitat eivät välttämättä näy heti, vaan vasta leirin jälkeen, kuten esimerkiksi energian kulutus ja kuljetukset. Voidaan todeta, että sekajäteastioihin heitettyä jätettä kutsutaan myös välilliseksi haitaksi, koska jätteet tulevat päättymään kuitenkin oletettavasti kaatopaikalle. (Goldblatt 2012, 25 - 28.)

Kuitenkin olennaisimpia leiriä rasittavia tekijöitä ovat energian käyttö, kuljetukset, jätteenhallinta sekä leirille toimitettavien erilaisten materiaalien hankinta sekä tuottaminen (Jones, 2010, 3.) Maaperän vaurioitumista aiheuttaa ensi sijaisesti päällä kävelevät ihmiset, joka aiheuttaa myös kasvien vaurioitumista. Etenkin puut houkuttelevat ympärilleen ihmisiä ja näin ollen puiden juurakot saattavat vaurioitua. (Goldblatt 2012, 24 - 29.)

Vesisaasteita leirillä syntyy sekä suoraan että välillisesti. Kaikki maahan leviävä saaste päättyy lopulta aina valumavesien mukana vesistöihin. Saastumista aiheutuu myös, jos veteen tai maahan virtsataan. Näin ollen leirien saniteettitilat tulisi suunnitella niin, että niitä on riittävästi ja pitkiä jonoja ei syntyisi. Toimintaohjeistus näistä asioista on myös olennaisen tärkeä. (Goldblatt 2012, 22 - 32.)

Leirit melkein poikkeuksetta sijaitsevat vesistöjen läheisyydessä. Leirin tuomat muutoksen voivat näkyä leirin päättyessä tai sen aikana kasvillisuuden rehevöitymisinä, vesien ajoittaisena sameutumisena, mutta tavoite on aina, että kyseiset vaikutukset jäisivät lyhytaikaisiksi.

Tärkeintä tämän estämiselle on, että huomioidaan, ettei leirin aikana pääse vesistöön pesuaineita, huuhteluvesiä sekä ettei ruoka-astioita pestä missään nimessä suoraan vedessä. Luonnon kunnioittaminen on tärkeä korostaa jokaiselle leiriläiselle sekä leirin tekijälle. Muistettava on myös metsissä asuvia eläimiä ja kunnioittaa myös heidän elintilaansa ja olemistaan.

Ympäristönsuojelulaissa 4.2.2000/86 todetaan, että leirin järjestäjien on ehkäistävä ympäristön pilaantuminen, poistaa ja vähetään pilaantumista aiheuttavat vahingot. Turvata terveellinen ja viihtyisä ympäristö, joka on myös luonnontaloudellisesti kestävällä pohjalla. Samalla leirin vastuuhenkilöiden on ehkäistävä haitallisten jätteiden vaikutukset sekä synty. Ympäristölaissa todetaan, että kansalaisilla tulee olla, tässä kohtaa leirille osallistuvilla, vaikuttamisen mahdollisuus ympäristöön liittyviin asioihin. Laissa todetaan myös, että samalla on pyrittävä torjumaan ilmastonmuutosta sekä tuettava kestävää kehitystä. (Ympäristöministeriö 2015.)

Kun jätehuolto toimii leirillä hyvin, ei sitä välttämättä huomaa ollenkaan, mutta jos siinä on kehitettävää ja asiat eivät suju, huomaa leiriläiset sen välittömästi. Näin ollen hyvin toimiva jätehuolto onkin leirin yksi keskeisimmistä tukitoimista niiden leirillä toimivien muiden tukitoimien rinnalla. Jätteistä syntyvää ympäristörasitusta voidaan vähentää jo ennakoimalla ja ratkaisemalla kuten esimerkiksi jätteiden määrää minimoimalla, uudelleenkäyttämiseksi, kompostoimalla tai kierrättämällä. Leirin päättyessä on järkevää suorittaa huutokaupan tapainen myyntitapahtuma, jossa esimerkiksi myydään leiriltä jäänyttä tavaraa. Näin usealla partioiden suurleireillä on jo tapahtunutkin. (Suomen ympäristökeskus 2012)

Jäteveden hallinnassa olisi myös varteen otettava vaihtoehto se, ettei jokaiseen ruokatelttaan vedettäisikään letkuja vaan vesi pitäisi hakea pidemmältä. Tällä toiminnalla saataisiin vedenkulutusta minimoitua, kun se ei tule automaattisesti suoraan letkusta. Roihun kokouksessa leirissä tätä vaihtoehtoa ei voitu miettiä, koska leirille osallistuvien määrä lähenee 17 000 leiriläisestä sekä leirin vierailupäivänä tuo määrä nousi vielä 10 000 vierailijalla. Esiitettyä vaihtoehtoa voi tuki miettiä toteutettavaksi pienemmillä leireillä. (Suomen ympäristökeskus 2012)

Jäteveden hallintaa tulee kuitenkin miettiä kokonaisuutena. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon vesistöön päättyvät saasteet ja harmaan veden kierrätys. Tutkimuksen ovat jo pitkältä ajalta osoittaneet, että erilaiset kemikaalit päättyvät ensin maaperään ja sieltä ajan kuluessa vesistöihin. Näin ollen leirille onkin ohjeistettu ottamaan mukaan ympäristölle ystävällisiä hygieniatarvikkeita. (Jones 2010, 190 - 201.)

Wc- rakennuksia miettiessä tulee huomioida veden kulutus, kemikaalien käyttö sekä rakenteiden kuljettaminen. Suositeltavaa onkin käyttää vedettömiä ja matala-huuhtelu-pönttöjä,

kierrätettyä wc paperia. Suihkuja suunnitellessa tulee huomioida suihkujen veden kulutus, harmaan veden hallinta, veden lämmitysjärjestelmä. Kesäaikana järjestettävien leirin osalta jää pohdittavaksi tarvitaanko lämmitettyjä suihkuja ollenkaan, koska leirillä tulee olemaan kuitenkin telttasaunoja. (Jones 2010, 200 - 221.)

Keskeisimpiä tekijöitä onnistumisessa ovat:

1. Hyvä alkusuunnittelu
2. Selvitetään lainsäädäntö eli mitä on lajiteltava
3. Jätehuoltosuunnitelman laatiminen
4. Tavoitteiden asettaminen
5. Jätteen synnyn ehkäisy
6. Keräilyastioiden koko ja määrä sekä sijainnit
7. Tyhjennysvälit ja niiden ajankohdat
8. Vaarallisten jätteiden käsittely, säilytys ja kuljetus
9. Kustannukset ja mahdolliset yhteistyökumppanit
10. Ohjeet, opasteet ja merkinnät
11. Vastuuhenkilöt
12. Tiedottaminen ja raportointi
13. Menekinseuranta seuraavia leirejä varten

Keskeinen tekijä on hyvä alkusuunnittelu ja jätehuoltosuunnitelman laatiminen. Suunnitelmassa otetaan kantaa seuraaviin asioihin: jätehuollon vaatimukset eli selvitettävä, mitä lainsäädännössä kerrotaan, asetettava leirille tavoitteet eli mietittävä, miten pitkälle esimerkiksi kierrätyksessä ja lajittelussa on mahdollisuus mennä. Mietittävä, millä tavoin voidaan huomioida jätteen synnyn ehkäisy, eli syntykö minkä verran keräiltävää jätejätettä.

Keräilyastioiden koko ja määrä on kartoitettava sekä niiden tyhjennysvälin ja järkevät tyhjennysajat. Mietittävä on syntyviä kustannuksia ja mahdollisuutta saada toimintaa mukaan yhteistyökumppani tai kumppaneita. (Ympäristöministeriä 2015)

Viestinnän osalta on huomioitava kyltit ja opasteen sekä selkeät merkinnät, jotta leiriläiset löytävät jäteastiat. Leirille on nimettävä ympäristöasioista vastaava, joka on projektin vetäjä sekä koordinoi ja ohjaa kokonaisuutta sekä tekee tarvittaessa päätökset ryhmän puolesta. Yksi tärkeä asia on asioiden dokumentointi sekä menekinseuranta seuraavia suurleirejä silmällä pitäen. (Ympäristöministeriö 2015.)

Kuva 6: Leirin ekopiste

Leirin ympäristöpalvelupäällikkönä toimi Maria Rahkola, joka vastasi kokonaisuutena leirin ympäristö ja vesi asioista. Leirille oli alustavasti tehty tarkat toimintaohjeet astioiden pesusta, hampaiden pesusta, yleisestä jätahuollosta sekä jätahuollosta leirin ulkopuolella sekä suihkussa ja wc:ssä käyntiohjeet. (Liite_5)

²Kiertotalousyhtiö Ekokem oli saatu leirin yhteistyökumppaniksi. Leiriläisiä oli 17 000, joten oli selvää, että leirin koko ja sijainti asettivat kovat vaatimukset jätteiden tehokkaalle käsittelylle. Ekokem hoiti kaikki jätteiden lajittelun ja kuljetuksen leiriltä heidän ekopalostamolle Riihimäelle. (Roihu 2016)

Ekokem oli ottanut kesäkuussa 2016 käyttöön kiertotalouskylän, joka tarkoitti käytännössä sitä, että esimerkiksi Roihulla syntynyt muovijäte lähti Ekokemin tehtaalle uusiokäyttöön. CIRCO-uusiomuovi tuottaa uutta kierrätysraaka-ainetta teollisuuden tarpeisiin. Ekokemin tarjonta sopi oikein hyvin partiolaisten ideologiaan, sillä Ekokem tarjosi reitin muovien hyötykäyttöön. Ekokem huolehti myös muut tavanomaiset jätteiden kierrätyksen kuten bio-, paperi-, pahvi- ja kartonkijäte. (Ekokem 2016)

² Ekokemin yhteiskuntasuhteista vastaava päällikkö Auli Westerholm

Kuva 7: Ekokem yhdyskuntajätteen lajitteluprosessi

4.2.2 Jätehuolto

Suomessa jätehuoltoa ohjaa jätelaki, joka koskee muitakin kuin asumista ja pysyvään toimintaan. Jätehuoltomääräyksiä koskevat myös erilaisia tapahtumien järjestäjiä. Tapahtumiin ja erilaisille leireille osallistuminen on osa suomalaista elämää. Tapahtumilla ja leireillä onkin yleensä positiivisia vaikutuksia ihmisiin sekä ne parantavat ihmisten elämänlaatua. Ajatellaan usein, että leirit kuormittavat valtavasti vain ympärillä olevaa luontoa. Näin onkin, mutta oikein hoidetulla ympäristöohjelmalla ja tiedottamisella saatamme lisätä ihmisten ympäristömyönteisyyttä ja kiinnostusta sekä tietoisuutta asioista, miten toimia oikein. (Ympäristöministeriö 2015.)

Jätelaki 3.12.1993/1072 toteaa, että lain tavoite on tukea kestävästä kehityksestä, edistää luonnonvarojen järkevää käyttöä sekä ehkäistä ja torjua jätteistä aiheutuvat vaarat ja haitat ihmisten terveydelle sekä ympäristölle. (Finlex 2015.) Jätehuoltolain huolehtimisvelvollisuus on kerrottu 6 §. Jäte on hyödynnettävä, jos se on mahdollista ja siitä ei tule aiheutua kohtuuttomia kustannuksia. Samalla on pyrittävä hyödyntämään jätteen sisältämät aineet ja sen mahdollisesti sisältämä energia. Jätehuollossa on pyrittävä käyttämään parasta mahdollista taloudellisesti käyttökelpoista tekniikkaa sekä torjua mahdollisimman hyvin terveys- ja ympäristöhaitat. Jätteet tulee myös kerätä, lajitella ja pitää toisistaan erillään kaikissa sen prosessin vaiheissa. Ongelmajätteitä ei saa sekoittaa keskenään. (Ympäristöministeriö 2015.)

Kuva 8: Alaleiri Sykkeen muonituskeittiö

Leirillä oli tarjolla joka päivä ateriahetkillä juotavaksi sekamehua. Sekamehukanistereita tuli jokaisesta alaleiristä päivittäin satoja kappaleita. Tyhjät kanisterit toimitettiin leirin logistiikkakeskukseen, jossa oli iso puristin. Kanisterit puristettiin kasaan, jonka jälkeen ne lähtivät uusiomuovikäyttöön Ekokemin tehtaalle.

11 § vaatii myös jätteen haltijaan liittymistä alueella järjestettävään jätekuljetukseen. Roskaantuneen alueen puhdistamisesta ja kirjanpitovelvollisuuksista on kerrottu erikseen 20 § ja 51 §. (Finlex 2000.)

Jätehuollon osalta leirillä on otettava huomioon myös turvallisuusasiat. Leirillä oli paljon lapsia sekä nuoria, joten jäteastioiden sijoittelut, jätteiden varastointi sekä jäteastioiden valinta asioita oli syytä miettiä. Turvallisuusasiat on huomioitava myös, kun mietitään jätteiden tyhjennysprosessia, tyhjennysajankohtaa sekä keräyskaluston liikuttelusta mahdollisesti aiheutuvia vaaratilanteita. (Finlex 2011)

Leirien käymäläjäte varastoituu yleensä umpisäiliöihin, jotka tyhjenetään sovitun mukaisesti. Tyhjennyksen yhteydessä on erittäin tärkeä huomioida hygienia-asiat. Roihulla säiliöt tyhjennettiin aamuyöllä sovitusti kello 5.00 mennessä. Samalla jätehuoltotiimi hoiti wc tilojen pesun ja wc papereiden täydennyksen. Vierailupäivälle oli sovittu tyhjennyskäyntejä useammalle kerralle suuren vierailijamäärän vuoksi. Vierailupäivän aikana tyhjennyksiä jouduttiin tekemään myös päiväsaikaan. (Roihu 2016)

Leirillä lajiteltiin polttokelpoinen jäte, biojäte, lasi, metalli, paperi ja pahvi. Näiden lisäksi leirillä otettiin talteen pienelektroniikkaromu, paristot sekä muu vaarallinen jäte. Jokaisessa alaleirissä oli oma jättepiste ja jokainen leirilippukunta huolehti jätteiden toimittamisesta alaleirin jättepisteisiin. Leirilippukunnalle suositeltiin heti leirin alussa perustamaan oma jättepiste, josta he sitten toimittivat omat lajitelleet jätteensä isompiin jättepisteisiin. Jätteiden lajittelusta oli tehty tarkat kirjalliset ohjeet (Liite_5) siitä, mikä jäte kuului mihinkin ryhmään. (Roihu 2016.)

Toiminta-ohjeiden esille tuomiseen kannattaa panostaa kuten hyvillä ohjeistuksilla, värikäillä keräysvälineillä sekä hyvillä esitemateriaaleilla.

Kiertotalousyhtiö Ekokem toimitti leirille jätehuolto sekä kierrätysratkaisut. Ekokemin tavoite yhdessä partion kanssa oli saada jätehuolto tehokkaaksi ja kestäväksi. Ekokemin tehtävä oli huolehtia leirille jätteiden keräysasiat, hoitaa jätteiden pois kuljetus sekä ottaa hyötykäyttöön materiaalia ja energiaa heidän muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Ekokemin kanssa oli sovittu, että kierrätys ja uusiokäyttö pyritään huomioimaan mahdollisuuksien mukaisesti. ³Yhteistyökumppani näin suuressa leirissä oli välttämätön ratkaisu. Asiantunteva yritys pystyi hoitamaan jätteet kokonaisvaltaisesti sekä asianmukaisesti. (Heikkinen & Rahkola, Roihu 2016)

Lähtökohtaisesti partiossa toimitaan jo kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti, koska tämä kuuluu jo partion arvoihin.⁴ Leirillä oli otettu huomioon jo suunnitteluvaiheessa harmaiden vesien eli suihkun ja astianpesuveden käsittely. ⁵Leirille oli saatu yhteistyökumppaniksi UPM, joka hoiti mm. ajoneuvojen ja työkoneiden lisäksi suihkuveden lämmityksessä käytettävän polttoaineen. UPM toimitti polttoaineena täysin uusituvasta raaka-aineesta valmistettua dieseliä, joka vähensi hiilidioksidipäästöjä jopa 80 % fossiiliseen dieseliin verrattuna. Leirin WC tiloihin oli hankittu ekologista wc paperia ja käsienpesuneste oli ympäristöystävällistä. (Rahkola Maria, Roihu 2016)

³ Maria Rahkola,

Roihun ympäristöpäällikkö ja työskentelee UPM Pelloksen vaneritehtailla laadunvalvojana.

⁴ Laura Heikkinen, Roihun jätehuollosta vastaava

⁵ Maria Rahkola, Roihun www.sivut

Leirillä tehtävää jätteiden lajitteluprosessia ei voinut yksinkertaistaa, koska ⁶Ekokem hoitaa nykyään sekajätteiden lajittelu automaatioon perustuvalla tekniikalla Riihimäellä sijaitsevassa Ekojalostamossa. ⁷Ekokem erottelee sekajätteestä mm. muovipakkaukset, jotka sitten jatkojalostetaan uusioraaka-aineeksi muovinjalostomossa. (Heikkinen & Rahkola, Roihu 2016) Ekokemin yhteistyökumppanina oli yhteiskuntasuhteista vastaava päällikkö Auli Westerholm.

5 Menetelmävalinnat

Tutkimusmenetelmänä käytettiin kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää, jossa tutkittavaan asiaan pyrittiin perehtymään kokonaisvaltaisesti. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritään löytämään ja paljastamaan tosiasioita ja aineisto kerätään luonnollisissa, todellisissa tilanteissa. Kvalitatiivisen tutkimuksen tarkoitus ei ole todetaan jo olemassa olevaa totuusväittämää. Kvalitatiivisessa tutkimusotteessa ei ole teorian tai hypoteesien testaaminen vaan aineiston monitahoinen sekä yksityiskohtainen tarkastelu (Hirsjärvi etc. 2010, 150-156.)

Greenwoodin ja Levin (1998) mukaan toimintatutkimus voi olla sekä määrällistä, laadullista tai monimenetelmällistä tutkimusta. Heidän mukaan toimintatutkimus, kun aina koostuu tutkimuksesta, osallistamisesta ja toiminnasta. (Greenwoodin & Levin 1998, 34 -65.)

Laadullisen tutkimusmenetelmän hankinnassa suositetaan etenkin tutkittavien ”oman äänen” pääsemistä esille mm. teemahaastatteluin, osallistavin menetelmin, havainnoinnin avulla, ryhmähaastatteluin. Tutkittava kohdejoukko on aina tarkoituksenmukaisesti valittu, eikä sattunaisotannalla ja tutkimus muotoutuu tutkimuksen edetessä. Näin ollen tutkimus tuli toteutumaan joustavasti ja suunnitelmia muutettiin olosuhteiden mukaisesti. Tutkittavat tapaukset käsiteltiin ainutlaatuisena ja aineistoa tulkittiin sen mukaisesti. (Hirsjärvi etc. 2010, 154 - 155.)

Strategisena lähestymistapana tutkimuksessa tuli olemaan toimintatutkimus, sekä osallistavana että kommunikatiivisena toimintatutkimuksena. Täyttääkseen opinnäytetyölle asetetut tavoitteet ja vaatimukset, tulee työstä löytyä selkeä viitekehys, jonka puitteissa toimintatutkimus toteutetaan. Niiniluoto on kirjoittanut teoksessaan: ”Tiede, filosofia ja maailmankatsoisuus”, että tieteellisen tutkimuksen tulee täyttää seuraavat piirteet; tutkimus on objektiivinen, kriittinen, autonominen ja edistyvä eli jotain uutta synnyttävä. (Niiniluoto, 1984, 19-32.) Keskeisimmät toimintatutkimuksen vaikuttavat filosofiset taustat ovat positivistinen, tulkinnallinen sekä kriittinen näkökulma. (Andersson & Herr 1999.)

⁶ Ekokemin yhteiskuntasuhteista vastaava päällikkö Auli Westerholm

⁷ Laura Heikkinen Roihun jätehuoltovastaava ja Maria Rahkola leirin ympäristöasioista vastaava

Grundy (1988) on määritellyt toimintatutkimukselle kolme sen keskeisintä muotoa, jotka ovat hänen mukaansa tekninen muoto, käytännönläheinen ja vapauttava tutkimus. (Grundy 1988.)

Heikkisen (1999) mukaan toimintatutkimuksen suuntaukset ovat tekninen, tulkinnallinen eli praktinen ja kriittinen eli emasipatorinen. (Heikkinen & Huttunen 1999, 160 -171).

	Tavoitteet	Tutkija rooli	Tutkijan ja osallistujien rooli
TEKNINEN	tehokas, kehittäminen, vaikuttavuus	ulkopuolinen, havainnoitsija	itsenäisiä toimijoita, riippumattomuus
TULKINNALLINEN, praktinen	itseymmärryksen lisääntyminen, tietoisuus kasvaa	reflektointi, rohkaisu, osallistumiseen kannustava	yhteistyö
KRIITTINEN, emasipatorinen	kriittinen suhtautuminen, pyrkimys muutokseen, vapautuminen perinteisiksi tulleista ajatusmalleista	muutosagentti, yhteistyön mahdollistaja, vastuunjakaja, itse myös osallistuva	jaetut vastuut

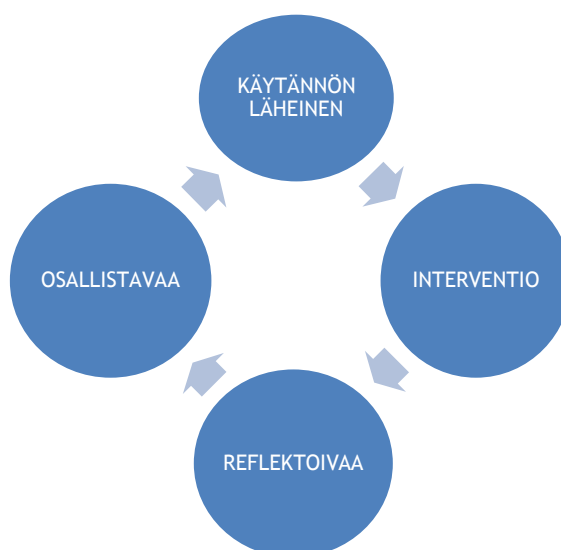
Taulukko 1 Toimintatutkimuksen suuntaukset (mukaillen Heikkinen & Huttunen 1999, 160 - 171.)

Oma lähestymistapani opinnäytetyössäni oli emasipatorinen tai se oli ainakin päämääränä. Tarkoituksen kun oli muuttaa jo olemassa olevaa yhteistyössä. Aikaisempia toimintatutkimuksia lukiessani, huomasin, etteivät nämä toimintatutkimuksen suuntaukset missään tutkimuksessa esiintynyt ihan täysin puhtaina versioina, vaan oli käytetty muitakin suuntauksia.

Niiniluodon (1984, 26) mukaan tutkimuskohteesta hankitun tiedon tulee olla riippumatonta tutkijan omista arvoista, mielipiteistä ja toiveista ja näin ollen tutkijan tulee välttää omien arvojensa ja asenteiden tuomista esille. Toimintatutkimus kun perustuu aina muutosinterventioon ja on täysin mahdollista, ettei opinnäytetyön tekijä ja tutkittavien välinen suhde ole aina tasa-arvoinen. On voinut syntyä riippuvuussuhteita tutkittaviin. (Niiniluoto, 1984, 21-39.)

Parhaiten tältä ristiriidalta välttyään sillä, kun opinnäytetyön tekijä riisuu rohkeasti ”tutkijan viittansa” ja asettuu yhdeksi tasavertaiseksi osallistujaksi muiden joukkoon. Jouduin itse tarkastelemaan tutkimuksen edetessä, sitä onko strateginen lähestymistapa osallistava vai kommunikatiivinen toimintatutkimus. Kommunikatiivisessa toimintatutkimuksessa on päämääränä nimenomaan tasa-arvoinen ja avoin keskusteluilmapiiiri. Usein ei välttämättä ole edes tutki-

muksen alussa ihan kirkkaana tutkimusongelmaa ja tutkimuksen suuntaa, vaan ongelman määrittelevät organisaation edustajat demokraattisten keskustelujen kautta. (Heikkinen & Jyrkämä 1999, 39-51.)

Kuva 9: Toimintatutkimuksen pääpiirteet (mukaillen Heikkinen etc. 2006, 20 -27)

Heikkisen (1999) mukaan toimintatutkimuksesta tulee raportoida itse prosessin kulku, kerätty materiaali, tehdyt analyysit ja mahdolliset materiaalista tehdyt havainnot. Avoin, huolellinen ja rehellinen raportointi takaa sen, että tutkimus on ulkopuolisten mielestä luotettava, kun he sitä kriittisesti arvioivat. (Heikkinen & Jyrkämä 1999, 33-62.)

Uuden kehittäminen vaatii ihmisten välistä yhteistoimintaa sekä vuorovaikutusta. Etenkin jos tutkija lähtee tekemään toimintatutkimusta sellaiseen ympäristöön, joka ei ole hänelle ennestään tuttua, vaatii se tutkijalta hänen huolellista perehtymistä toimintaympäristöön, sen arvoihin ja ihmisiin. (Heikkinen ym. 2006, 15 -18.)

Opinnäytetyön tekijänä en itse kuulu partioon, mutta olen päässyt tutustumaan toimintaan lasteni kautta, jotka ovat olleet partiossa vuodesta 2002. Olen myös ennen tähän prosessiin ryhtymistä käynyt kursseja: ”Tervetuloa partioon” sekä ”Turvallisesti yhdessä”. Olen myös aktiivisesti perehtynyt partiota koskevaan kirjallisuuteen sekä haastatellut partiolaisia. Samalla ennen suunnitteluprosessiin ryhtymistä, perehdyin aiemmin toteutettuihin toimintatutkimuksiin samasta aiheesta samalle järjestölle. Niistä oli ollut hyvä tarkastella sitä, miten ne on toteutettu ja miten tulokset on analysoitu. Toisaalta minun oli muistettava omassa opinnäytetyössäni, etten voinut nojautua liian vahvasti aikaisemmin tehtyihin opinnäytetöihin, vaan oli pyrittävä emansipaatioiseen vapautumiseen ja haettava rohkeasti omaa linjaani. (Habermas 1994, 55-60.)

Toimintatutkimuksen tarkoituksena, kun ei ole haastaa aikaisemmin tehtyjä tuloksia. Toki omia tutkimustuloksia on ihan hyvä peilata aikaisemmin tehtyihin tutkimustuloksiin sekä etsiä niistä mahdollisia eroavaisuuksia tai yhtäläisyyksiä. (Heikkinen & Jyrkämä 1999, 63-81.)

Aloittaessani kirjoittamaan opinnäytetyöni teoriaosuutta huomasin, etsiessäni materiaalia partiosta, että olen ensimmäinen, joka tekee tämän tyyppistä opinnäytetyötä Suomen partiolaisille. Näin ollen emansipaatioiseen vapautumisen vaihe oli jo saavutettu. Tästä valitsemastani aihealueesta ei ollut tehty aikaisemmin tutkimuksia Suomen partiolaisille.

5.1 Tutkimusmenetelmä

Monissa lähteissä toimintatutkimuksen isäksi on mainittu saksalais-amerikkalainen sosiaalipsykologi Kurt Lewin (1890 - 1947). Lewin käytti ensimmäisen termiä ”action research” kun hän kehitteli kenttäteorioita, joissa hänen ajatuksena oli, että ihmisiä tutkitaan heidän luonnollisissa oloiloissaan. Tuohon aikaan muut tutkijat tekivät mieluummin laboratoriotutkimuksia. (Heikkinen ym. 2006, 23 - 26.)

Lewin (1946) kehitti toimintatutkimusta kuvaavat perusvaiheet, jotka olivat hänen mielestään ongelman diagnosointi, tavoitteiden asettaminen kehittämistoiminnalle, toimintasuunnitelman laadinta sekä suunnitelman toteuttaminen ja arviointi. Nykyään toimintatutkimusta on vaikea sijoittaa johonkin tiettyyn tieteenalaan, koska siihen on sisällytetty jo niin monia teoreettisia aineksia kuin tutkimustraditioita.

Muita saman alan kannattajiin lukeutuu John Dewey (1859 - 1952), joka oli myös sitä mieltä, että luotettavampia tuloksia saadaan, kun jalkaudutaan kenttätasolle tekemään tutkimuksia. Toimintatutkimus on viettänyt joitakin vuosia hiljaiselo, kunnes se on nyt noussut jälleen uuteen kukoistukseen. (Kananen 2009, 10 -21.)

Kasvion ja Engeströmin (1994) toteavat, että toimintatutkimus on jäsenelty työyhteisöjen tutkimusavusteiseksi ja osallistavaksi toiminnaksi, jossa halutaan kehittää jotain uutta. Määritelmien yleisyydestä johtuen toimintatutkimus voidaan kuitenkin nähdä ainakin tilanteisiin sidottuna (situational) tutkimuksena, yhteistyötä vaativana (collaborative) sekä osallistavana (participatory) ja itseään tarkkailevana (self-evaluative) tutkimuksena.

Ojasalon (2014) mukaan toimintatutkimus ei ole perinteinen kirjallisuusprojekti vaan pikemminkin kyseessä on asioiden tunnistamisesta. Toimintatutkimuksen tarkoituksena ei ole etsiä vikoja jo olemassa olevista suunnitelmista vaan pikemminkin parantaa ja löytää keinoja, siitä miten asiat voisi tehdä vielä paremmin. (Ojasalo ym. 2014, 58 -63.) Toimintatutkimus ei ole varsinaisesti tutkimusmenetelmä, vaan tutkimusstrateginen lähestymistapa, jonka tarkoituksena on tutkia ja samalla kehittää ihmisten yhteistoimintaa. (Heikkinen 2001, 170 - 171.)

Käytin opinnäytetyössäni toimintatutkimuksen mallia, koska opinnäytetyöni oli toiminnallinen työ, jossa oli myös tutkimuksellista näkökulmaa. Toimintatutkimuksessa tutkija osallistaa yhteisön toiminnan kehittämiseen tutkimuksen avulla. Tällöin puhutaan interventioista eli muutokseen tähtäävästä väliintulosta (Heikkinen & Jyrkämä 1999, 33, 44.)

Heikkisen ja Jyrkämän (1999) mukaan Hartin ja Bondin toimintatutkimusprosessin määritelmä on varsin kattava. Hartin ja Bondin muukaan toimintatutkimusprosessissa on muun muassa kasvatuksellista sekä muutosinterventioon perustuvaa ja sekä tutkimus muodostuu syklisen ta- paan etenevästä prosessista. Tässä prosessissa on selkeästi nähtävissä toiminta, toiminnan tutkimus ja arviointi yhdessä. (Heikkinen & Jyrkämä 1999, 33 -45.) Toimintatutkimukselle on- kin tunnusomaista toiminnan ja tutkimuksen samanaikaisuus ja pyrkimys käytännöllisten hyö- tyjen saavuttamiseen. Sen päämääränä ei näin ollen ole vain tutkimus, vaan toiminnan sa- manaikainen kehittäminen eli toimintatutkimus. (Heikkinen 2001, 70.)

Ojasalo (2014) toteaa, että toimintatutkimuksen oleellinen elementti on yhteistyö. Se miten ongelmatonta se on, selviää vasta tutkimusvaiheessa. Ihmisten kanssa tehtäessä yhteistyötä, kohdataan erilaisia ihmisiä heidän erilaisine tarpeineen. Ongelmia toimintatutkimuksen toteu- tuksessa voikin tulla henkilökemioiden osalta, luottamuksen puutteen osalta tai pahimmassa tapauksessa ryhmässä syntyy arvovaltakysymyksiä eli kuka johtaa ja ketä. Ojasalon (2014) mu- kaan näitä ongelmia voidaan ennaltaehkäistä, kun ryhmän jäsenille kerrotaan riittävän selke- ästi jokaisen oma rooli sekä, että tiimillä on yksi yhteinen tavoite mihin suuntaan pyritään. (Ojasalo 2014, 9 -12.)

Heikkisen (2006) mukaan toimintatutkimus voidaan jakaa viiteen erilaisen analyysitasoon riip- puen aina siitä, miten laajasta tutkimuksesta on kyse.

Nämä tasot ovat:

- yksilötaso
- ryhmä
- ryhmän väliset suhteet
- organisaatio missä toimitaan
- alueelliset verkostot

Heikkinen (2006) kuvaa toimintatutkimuksen neljää eri vaihetta, jotka ovat suunnittelu, toi- minta eli toteutus, havainnointi sekä reflektointi. Tutkimuksen on myös edettävä syklisesti eli yhteen suunnitelmaan perustuva kokeilu ei riitä, vaan ensimmäisen kokeilun jälkeen tehdään uusi suunnitelma ja kokeilu. Näin ollen useat peräkkäiset suunnittelu- ja kokeilusyklit seura- vat toisiaan ja pikkuhiljaa tutkimukselle asetetut tavoitteet valmistuvat aina paremmiksi tu- loksiksi. (Heikkinen 2006, 14 - 22.)

Tämän opinnäytetyöosalta syklit pyrittiin toteuttamaan leirin aikana ja niitä toteutui kaksi. Suunnitelmissa oli, että syklejä olisi saatu tehtyä useampi, mutta leirillä olo aika ei riittänyt.

Toimintatutkimuksen erilaiset vaiheet ovat myös raportoiva selkeästi. Raportointitapoja on Taatilan (2009) kuvauksen mukaan kolmenlaisia: ohjaava raportti, toteava raportti ja kentällä tehtyyn työhön liittyvä raportti. Ohjaava raportointi soveltuu parhaiten toimintaa kehittäviin töihin. Toteava raportti on taas sen tyyppinen, että tutkija kuvaa, miten asiat kohteessa ovat. Kenttätöyöhön perustuva raportti taas kertoo lukijalle hyvin tarkkaan, miten tutkimus on toteutettu, mitä analyysimenetelmiä käytetty, sekä miten tutkimuksen aineisto on syntynyt. Näitä tuloksia tutkija sitten käyttää, kun hän perustelee, sekä tulkitsee loppuraportissa tuloksia. (Taatila 2009, 47 -55.)

Heikkisen (2006) mukaan toimintatutkimuksen eri suuntauksia ovat kriittinen, osallistava, kommunikatiivinen, kehittävä ja design-tutkimus. Suuntaukset eroavat toisistaan siten, että niissä painotetaan eri tavalla tavoitteita sekä osallistuvuutta. (Heikkinen 2006, 10- 15.) Omassa opinnäytetyössäni korostuu erityisesti henkilöiden osallistuminen toiminnan kehittämiseen. Suomessa tätä tapaa toimia ja tehdä on käytetty mm. työelämän erilaisissa tutkimuksissa. Tutkija rooli tulisi olla enemmänkin fasilitaattori, mutta käytännössä itse olin aika pitkälle koko tutkimuksen aikana aktiivinen osallistuja. Pyrin tällä saamaan avoimuutta sekä dialogia aikaan. (Heikkinen 2006, 48 -57.)

5.2 Brainwriting menetelmä kehittämisen apuvälineenä

Tarkoitukseni oli pitää leirillä kolme työpajaa. Leirillä toteutui kaksi työpajaa. Toimintasuunnitelmassani oli aloittaa Brainwriting menetelmällä. Vaikka tämä menetelmä jäi toteuttamatta, haluan sen tässä opinnäytetyössäni kuitenkin avata lukijoille.

Menetelmä etenee seuraavasti: Työpajaan osallistuvat kirjaavat ylös kaiken mahdollisen idean, mitä heille tulee mieleen. Ideat voidaan kirjata esim. Post it lapuille ja liimata seinälle. Samalla kun osallistujat kirjaavat ylös omia ideoitaan, pyydetään osallistujia myös tarkkailemaan muiden ideoita. Muiden ideoiden pohjalta voi itsellä syntyä uusia ideoita. Seinälle syntyneet ideat ryhmitellään ja valitaan yhdessä parhaimmat ideat jatkokehittämiseen.

Brainwriting voidaan toteuttaa myös siten, että osallistujille jaetaan A4 kokoinen paperi, johon jokainen kirjoittaa ideansa. Lappu annetaan seuraavalle oikealla puolella istuvalla ryhmäläiselle. Lapussa lukevaa ideaa saa parantaa tai kirjoittaa ihan uuden idean. Kierroksia tehdään niin monta kertaa, että jokaisella lapulla on useampi idea. Kun ideoita ei enää synny, ryhmitellään ideat sekä valitaan suosituimmat jatkokehittämiseen ja tuo jatkokehittäminen voi tapahtua esimerkiksi Learning Cafe menetelmällä, josta löytyy lisää seuraavasta luvusta. (Ideapakka 2015.)

5.3 Learning Cafe menetelmä kehittämisen apuvälineenä

Ensimmäinen työpajani toteutui Learning Cafe menetelmällä. Learning Cafe menetelmää käytetään, kun tavoitteena on oppia yhdessä ja samalla etsiä mahdollisesti uusia ratkaisuja. Työskentely tapahtuu dialogisesti siten, että jokainen osallistuja tuo esiin omia ajatuksiaan. Oleellista on ideoiden tuottaminen ryhmässä. Syntyneistä ideoista kehitetään uutta yhdessä reflektoiden ja ideoiden. (HAMK 2006; Kupias 2007.) Menetelmän keskeisiä ideoita on, että sen avulla voidaan jakaa kokemuksia, luoda uutta tietoa ja rakentaa yhteistä näkemystä. Tavoitteena on ennen kaikkea saada ryhmä toimimaan yhdessä sekä kehittämään ja kehittymään. (Järvensivu & Nykänen & Rajala 2010, 35 -90.)

5.4 Me - We -Us menetelmä kehittämisen apuvälineenä

Toisena työpajamenetelmänä käytin Me - We -Us työkalua. Tarkoituksemme oli jatkojalostaa jo Learning Cafessa syntyneitä ideoista sekä miettiä mahdollisesti uusia ideoita. Päivän päätteeksi valitsimme uusista ja vanhoista ideoista kaksi kehitettävää kohdetta, jotka saivat eniten ääniä.

Tätä menetelmää käytetään etsiessä uusia ideoita ja jalostettaessa jo mahdollisesti aikaisemmin syntyneitä ideoita. Jokainen ryhmään osallistuja miettii ensin yksin mahdollisia kehittämisideoita. Omat ideat laitetaan fläppitaululle esim. post it lapuilla. Tämä jälkeen osallistujat keskustelevat syntyneistä ideoista. Ryhmä myös miettii jokaisen syntyneen idean kohdalla sen edut ja ongelmat eli oliko idea käytännössä toteutettavissa. Keskustelun aikana fasilitaattori kirjaa ylös keskeisimmät edotukset, ideat ja päätökset. Ryhmän viimeisessä Us vaiheessa mietitään yhdessä myös ratkaisut syntyneisiin ongelmiin. (Ideapakka 2015.)

5.5 Dialogi

Isaacs (2001) on kuvannut, että aito dialogi ihmisten välillä syntyy neljästä periaatteesta, jotka ovat; toisten kunnioittaminen, kuuntelemisen taito, omien mielipiteiden esille tuominen rakentavalla tavalla sekä ei liian nopeiden johtopäätösten teko asioista. Hyvässä dialogissa nousee nämä kaikki seikat esille, eli yksi ei ole toista parempi. Hyvään dialogiin päästään myös sillä, että aidosti kunnioitamme toistemme mielipiteitä sekä viestimme, että kaikki ihmiset ovat ryhmässä tärkeitä. Kuuntelu sekä samalla omien mielipiteiden esille tuominen ei välttämättä ole aina kovin helppoa, mutta tätä taitoa voi ja on hyvä harjoitella. Liian nopeita johtopäätöksiä kannattaa myös välttää, sekä oman intuition kyseenalaistaminen on välillä myös ihan paikallaan. Asioita kannattaa pohtia rauhassa.

Avoimen dialogin aloittaminen vieraiden ryhmäläisten kanssa ei välttämättä ole ihan helppoa ja yksinkertaista, koska ryhmän välille ei ole muodostunut vielä luottamukseen perustuvaa

turvallista suhdetta. Näin olleen uudessa ryhmässä omien mielipiteiden esittäminen kannattaa aloittaa kohteliaammin ja kevyillä mielipiteillä asioista. (Isaacs 2001, 34 -66.)

Tiimissä kaikilla tulee olla turvallinen ole, jotta luottamus sekä avoimuus pääsevät synty-
mään. Hyvässä, luottamuksellisessa dialogissa tapahtuu myös argumentointia sekä väittelyä
asioista. Aitoon dialogiin päästään myös sillä, että ei tehdä liian nopeita johtopäätöksiä asi-
oista ja omista mielipiteistä. Ajatukset, mielipiteet ja argumentit otetaan yhteiseen rauhalli-
seen analysointiin.

Heikkilä ja Heikkilä (2001) ovat todenneet, että dialogi on keskustelua. Dialogissa on hyväk-
syttävä sanojen ja ideoiden monipuolisuus sekä värikkyys. (Heikkilä & Heikkilä 2001, 54 -58.)

Lehtovaaran ja Jaatinen (1996) korostavat, että dialogissa ei ole kysymys vain ihmisistä ja
heidän välisistä suhteista, vaan ihmisten sisäisten ajattelutapojen muuttamisesta. Dialogi on
ennen kaikkea inhimillistä yhteyttä toisiin ihmisiin. (Lehtovaara & Jaatinen 1996, 5 -11.)

Seuraavassa taulukossa on kuvattu hyvin yksikertainen menettely, jolla pääsee hyvään dialo-
giin.

Vaihe 1	Varaa riittävästi aikaa ja muista tauot. Yhteen keskusteluun suositellaan varattavan noin 2 tuntia.
Vaihe 2	Järjestä keskustelija lähelle toisiaan esim. ympyrään istumaan, tällä me- nettelyllä viestit sitä, että kaikki keskustelija ovat ryhmässä tasavertaisessa asemassa ja kaikkien mielipide on yhtä tärkeä.
Vaihe 3	Tee muistiinpanoja, joko nauhurin avulla tai ulkopuolinen kirjaa asiat ylös. Muistiinpanojen teko ja ryhmän veto harvemmin onnistuvat yhdeltä ihmi- seltä - fasilitaattori keskityttävä ryhmän vetämiseen.
Vaihe 4	Käy ryhmän kanssa läpi pelisäännöt, miten toimitaan. Kunnioita, kuuntele, tuo omia mielipiteitä esille, älä tee liian nopeita joh- topäätöksiä
Vaihe 5	Valitse jokin viestikapulan tyyppinen esine, joka kiertää ringissä.
Vaihe 6	Käy läpi, miten viestikapulan kanssa toimitaan; - se jolla kapula, saa puhua ja muut kuuntelevat - kapula kiertää ringissä vain yhteen suuntaan - puheenvuorojen pituutta ei rajata, mutta jokainen muistaa kuitenkin ajankäytön

Taulukko 2: Dialogin menettelyt (mukaillen Isaacs 2001)

6 Tutkimuksen toteutus

Tutkimuksen alkuvaiheessa tulee tutkijan hahmottaa kokonaisuutta eli laatia itselleen tutki-
mussuunnitelma sekä selkeyttää itselleen, mitkä ovat tutkimukseen liittyvät tutkimuskysy-
mykset sekä kuinka kenttätö mahdollisesti toteutetaan. Hyvä olisi, jos tutkija pääsisi myös

kartoittamaan muita samasta aiheesta tehtyjä tutkimuksia, jotka on toteutettu toimintatutkimuksena ja pääsisi näin myös perehtymään, mitä tuloksia niistä on syntynyt. (Heikkinen ym. 2006, 90 -101.)

Opinnäytetyötäni aloittaessani aika nopeasti selvisi, että tämän tyyppistä tutkimusta ei ollut ennen tehty. Suomen Partiolaisille oli kyllä tehty paljon muita kehittämishankkeita sekä opinnäytetöitä, mutta varsinaista tämä tyyppistä kenttätutkimusta valitsemastani aiheesta ei ollut tehty. Minulla oli ihan puhdas pöytä, mistä työni aloitin. Tämä seikka toi työlleni omat haasteet, mutta myös mahdollisuudet.

Tutkimuksen alkuvaiheessa valitsin tutkimusaiheeksi suurleirin ympäristövaikutukset. Aika pian huomasin, että aihetta oli rajattava, mietittävä mistä aloittaisin ja mitä ottaisin mukaan heti ja mitä mahdollisesti myöhemmässä vaiheessa tutkimuksen eri sykleissä. Lopulta huomasin myös sen, jotta saan opinnäytetyöni valmiiksi, on kohteeksi valittava vain yksi aihe, jota lähdän viemään eteenpäin. En voinut tutkia kaikkea mahdollista ympäristöön liittyviä asioita ja näin ollen rajasin tutkimuksen koskemaan leirin jätehuolto-asioita. Tämä aihe oli myös tutkimustoiveena Roihu Akatemiassa.

Kananen (2009) toteaa kirjassan, että kehittämiskohteita on priorisoitava, mietittävä mistä aloitetaan ja mitä mahdollisesti jätetään pois. (Kananen 2009, 45).

Tämän jälkeen, kun ongelma on kartoitettu, mietitään ongelman kehittämiskysymykset, jotka pitävä sisällään toiminnan ja muutoksen.

Perinteisissä tutkimuksissa lähdetään aina liikkeelle kysymyksellä ”mitä”, mutta kun teemme toimintatutkimusta, on kysymyksen asettelu toisenlainen. Toimintatutkimuksissa käytetään sanaa ”miten”. Esimerkiksi ”Miten voi omalla toiminnallani vaikuttaa toimivaan jätehuoltoon leirillä?” Yleensä haluttuun muutokseen liittyy aina ihmisiä, jotka on saatava mukaan toimintaan. (Kananen 2009, 32 - 51.)

Kohteen valinnan jälkeen sekä tutkimuskysymysten selvittyä, oli seuraavaksi laadittava toimintasuunnitelma eli suunnitelma siitä, miten etenen projektissa. (Liite_1) Suunnitelmassa tulisi käydä ilmi, kuka tekee, mitä tekee sekä milloin ja missä tekee. Nämä kaikki tulisi myös hyvin dokumentoida, kun puhutaan esimerkiksi tutkimuksen validiteetista, sekä siitä mahdollisuudesta, että tutkimusta tulisi joku käyttämään jatkotutkimuksen alkumateriaalina. (Kananen 2009, 40 -58.)

Hyödyllisyyden ja onnistumisen kannalta on tärkeää, että tutkimuksella on selkeät tavoitteet ja tieto mihin tutkimuksella pyritään. Laadullisessa tutkimuksessa tavoitteiden mittaaminen ei aina ole kovin yksinkertaista. Näin ollen vertailua varten onkin oltava tiedossa lähtötilanne

eli se tilanne, mitä asioiden eteen oli jo tehty. (Liite_5). Hyvä on myös dokumentoida itselle lähtötilanne ennen tutkimusta ja tutkimuksen jälkeen. (Kananen 2009, 43 -67.)

Leirin jälkeen, kun lopulliset tulokset olivat saatavilla, voitiin suorittaa arviointi, siitä miten hyvin toiminnassa oli onnistuttu. Mikäli ei saatu tuloksia tai ne jäivät puutteellisiksi, tulee pohtia myös epäonnistumisen syyt. (Kananen 2009, 34 -65.)

Tutkimukseen osallistujiksi hankittiin jo leirille tulevia partiolaisia, jotka tulisivat myös vastaamaan leirin aikana jätehuoltotehtävistä. Valintakriteerinä olivat heidän roolinsa leirin aikana. Kolme viikkoa ennen leirin alkua lähetin tiimin jäsenille alkukartoituskysely, jossa kysyttiin leirin ympäristöasioita. (Liite_2). Tiimiin kuului 10 leiriläistä sekä opinnäytetyön tekijä. Varsinaiset työpajat, haastattelu ja havainnointi tapahtuivat leiriviikon aikana. Tiimiin kuului niin kutsuttuja vakiojäseniä ja osa tiimiläisistä oli vain satunnaisia päiviä paikalla leirillä. En tiennyt tiimiläisten ikää eli he saattoivat olla 18-vuodesta ylöspäin.

Osallistujien saamiseen mukaan sain apuja Roihu Akatemiasta Maria Rahkolalta. Maria oli suunnitellut leirin työvuorolistat, joten hän toimitti minulle myös tiimin jäsenten nimet sekä sähköpostiosoitteet. Tiimi jäsenistä en alussa tiennyt muuta kuin nimet ja sukupuolen sekä, että kaksi tiimiläistä oli ulkomaalaista ja heidän suomen kielen taitonsa rajoittuivat kahteen sanaan:” kiitos” ja ”ole hyvä”.

6.1 Aineiston hankinta

Hanington (2003) on luokitellut tiedonhankintamenetelmät kolmeen eri kategoriaan, jotka hän on nimennyt perinteisiksi, sovelletuiksi ja innovatiivisiksi menetelmiksi. Perinteisinä menetelminä Hanington pitää markkinatutkimuksia, ryhmäkeskusteluja ja haastatteluja sekä erilaisia kyselyjä. Perinteisten menetelmien tarkoituksena on saada tietoa asioiden nykytilasta, mutta niiden avulla ei pystytä luomaan mitään uutta esimerkiksi tulevaisuuteen.

Soveltuvia menetelmiä ovat Hanington (2003) mukaan havainnointi sekä etnografiset tutkimukset, jossa tutkimukset tehdään yleensä ihmisistä, mutta myös ihmisten kanssa yhdessä. Innovatiivinen menetelmä taas ovat luovia ja osallistavia tutkimuksenhankintamenetelmiä. Luovat menetelmät sopivatkin usein tutkimuksen alkupäähän, koska niiden tavoitteena on yleensä ymmärtää ihmisten tunteita, mieltymyksiä, unelmia ja arvomaailmaa. Käytännössä luovissa menetelmissä toimii parhaiten erilaiset työpajat ja työkalut, koska ne luonnollisesti helpottavat erilaisten piilevien tietojen esille saamista. Nämä asiat eivät tule esimerkiksi esille tyypillisissä perinteisissä menetelmissä. Luovissa menetelmissä onkin otettu yleisesti käyttöön erilaiset suunnittelupelit, päiväkirjaluotaimet ja aikaisemmin mainitsemani työpajat.

Tutkimuksen alkuvaiheessa toteutui Hanington perinteisen menetelmän mukaisen tiedonhankinnan, jätehuoltotiimille alkukartoituskyselyn. Roihu-leirin organisaation kiireellisestä aikataulusta johtuen sain tiimin jäsenet tietooni vasta heinäkuun ensimmäisellä viikolla. Näin olen sain kyselyni lähtemään vasta heinäkuun ensimmäisellä viikolla. Kysely toteutettiin Digium kyselynä ja lähetettiin tiimi jäsenille heidän sähköpostiinsa. Kyselyssä oli monivalintakysymyksiä sekä avoimia kysymyksiä. (Liite_2)

6.2 Ensimmäinen työpaja toteutus Learning Cafe menetelmällä

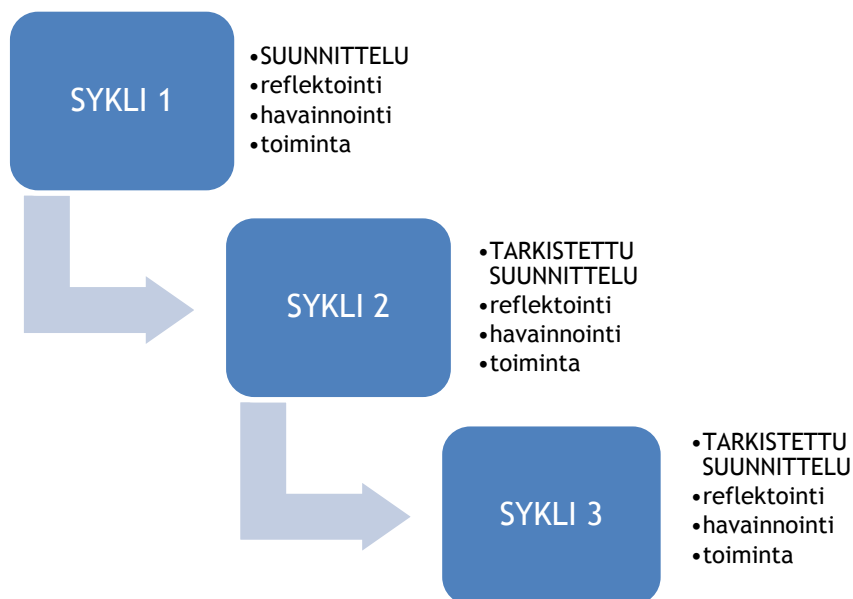
Valitsin toimintatutkimuksen muodoksi osallistavan toimintatutkimuksen. Käytin menetelmätyökaluna ensimmäisessä työpajassa Learning Cafe menetelmään. Roolini työpajassa oli lähinnä fasilitaattori, kuitenkin niin, että osallistuin itse myös aktiivisesti työn ohjaamiseen ja yritin myös tietoisesti heittää tutkijan viittaa harteiltani. Fasilitointi vaatii ennen kaikkea kykyä jättäytyä taka-alalle ja antaa ryhmälle ideointi mahdollisuus. Fasilitaattori varmistaa myös, että kaikkien ääni tulee kuulluksi ryhmätyöpajoissa. Fasilitointi ei olekaan kovin helppoa, koska se vaatii vetäjältä hyviä ihmissuhdetaitoja sekä kykyä esittää ryhmälle rakentavia kysymyksiä. (Summa & Tuominen 2009, 8 -14.)

Toimintatutkimuksen luonteesta johtuen tutkimukseni oli tarkoitus edetä syklisesti eteen ja taaksepäin syklisyyden mukaisesti. (Heikkinen & Rovio & Syrjälä 2007, 41-52.) Toimintaa oli tarkoitus suunnitella, kokeilla ja kokeilusta tehdyistä havainnoista tehdä johtopäätöksiä, jotka voitiin taas syklisyyteen perustuen siirtää uuteen suunnitelmaan. (Heikkinen ym. 2007, 90-104.)

Valitettavasti leirin lyhyt aika ei riittänyt näiden työpajoissa syntyneiden ideoiden kokeiluun ja näin ollen tutkimus ei toteutunut alkusuunnitelman mukaisesti.

Varasin työpajatyöskentelyyn noin 3 tuntia. Työpajoihin ei päässyt osallistumaan niitä henkilöitä, joille olin lähettänyt alkukartoituskyselyn. Leirin muut tehtävät vaativat heidän olemista pestitehtävissä ja työpaja-ajat olivat heille erittäin huonot. Ensimmäinen työpaja toteutui keskipäivällä kello 12.00 - 15.00 välillä. Suunnitelmien muuttuessa työpajat saatiin toteutettua perheleiri Riehu alaleirillä, ja osallistujat olivat kaikki yli 18-vuotiaita. Työpajan aikana syntyneet ideat kerättiin post it -lapuille sekä ryhmiteltiin eri kategorioihin.

Aaltolan ja Syrjälän (1999, 34 -55.) mukaan toimintatutkimus määritellään prosessiksi, joka tähtää asioiden muuttamiseen ja kehittämiseen entistä paremmaksi.

Kuva 10: Toimintatutkimuksen syklisyys (mukailen Linturi 2003, 44)

Kanasen (2014) mukaan toimintatutkimuksen vahvuudet tulevat siitä, että se nähdään toimijoista tulevana toimintana eli ulkopäin valmiiksi annettuna ohjeena tai kehittämiskohteena. Näin ollen voidaan sanoa, että toimintatutkimus on demokraattista toimintaa, koska tarkoituksena on, että se keitä ongelma koskee, voivat se myös itse mahdollisesti ratkaista tai ainakin etsiä siihen ratkaisukeinoja. (Kananen 2014, 10 -12.)

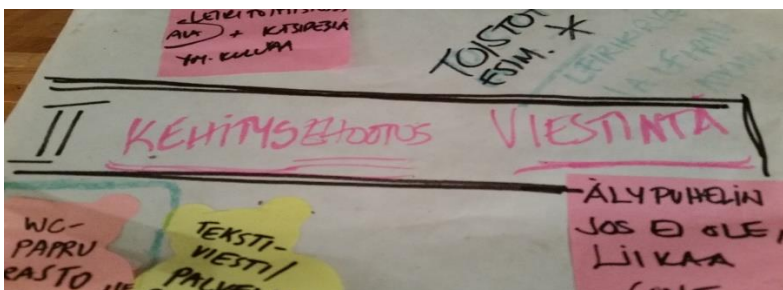
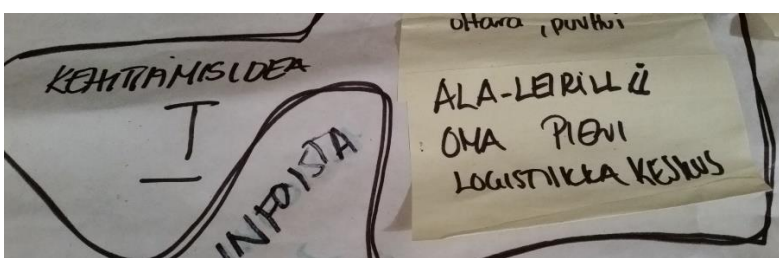
Kuva 11: Ensimmäinen työpajapäivä Learning Cafe menetelmällä

Ensimmäiseen työpajaan osallistui vajaa viisitoista eri henkilöä. Työpajoihin eivät päässeet osallistumaan ne henkilöt, joille olin lähettänyt alkukartoituskyselyn. Henkilöt olivat työpajojen aikana kiinni leirin pesteissä ja ajankohta oli heille huono. Ensimmäinen työpaja keskittyi kelloaikaan 12.00 - 15.00 ja, koska suunnittelemani ryhmä ei päässyt mukaan, niin jouduin tekemään toimintasuunnitelmanmuutoksen.

Ensimmäisessä työpajassa annettiin ajatusten syntyä post it lapuille ja kehittämisehdotuksia tuli paljon. Osa oli samoja asioita ja työpajan loppuessa ryhmittelin samanlaiset asiat saman otsikon alle. Ryhmittelyn jälkeen tuli lopputuloksena kuusi kehittämiskohdetta, jotka olivat yläotsikoittain; veden käyttö, viestintä, ohjeistukset, kierrätys, WC tilojen sijoittelu sekä logistiikka. Ensimmäisessä pajassa emme vielä tehneet valintoja tai miettineet, mitkä olivat toteutuskelpoisia ideoita ja mitkä ei. Tarkoitus oli alussa vain synnyttää kaikenlaisia mahdollisia sekä mahdottomia ideoita. Työpaja kesti kolme tuntia ja ihmiset tulivat kirjoittamaan ideoitaan paperille No stoppina.

6.3 Toinen työpajatoteutus Me - We -Us menetelmällä

Toinen työpaja pidettiin Me We -Us menetelmällä. Ideointipajaan oli varattu aikaa 2 tuntia ja käytössäni oli sama paikka, jossa olin pitänyt aikaisemmin tuon Learning Cafen. Sää oli tiheksateinen, mutta lämmin. Tilaisuuden aluksi kertosin, mitä oli saatu aikaiseksi Learning Cafessa. Esittelin aikaisemmin syntyneet ideat ja uudet ideat keräsimme jälleen post it lapuille. Otin saaduista tuotoksista kuvat. Toisessa työpajassa syntyi myös muutamia uusia ideoita, muiden ehdottamien ideoiden pohjalta. Kaikki työpajaan osallistuneet olivat aikuisia.

Kuva 12: Toinen työpajapäivä Me-We-Us menetelmällä

Työpajan päätteeksi oli tavoitteena löytää kolme ideaa, joita voisi jatko kehitellä. Ryhmä ei löytänyt kuitenkaan kuin kaksi kehittämisehdotusta, jotka liittyivät logistiikkaan sekä leirin viestintään. Yhdistimme tuohon leirin viestintää myös alaotsikoksi ohjeistukset ja kierrätykset, koska katsottiin, että ne kuuluvat yläotsikon viestintä alle. Kierrätys lisättiin, koska niistä asioista moni ryhmäläinen kaipasi selkeämpiä ohjeistuksia. Logistiikkasanan alle emme laittaneet muita alaotsikoita. Huomiotta jäivät alaotsikot veden käyttö sekä wc tilojen sijoittelu. Ryhmä oli sitä mieltä, että wc tilojen sijoitteluun ei leiriolosuhteissa voi juurikaan vaikuttaa. WC sijoitellaan leireillä aina niille parhaimmaksi katsottuun paikkaan ja on otettava huomioon leirin käytössä oleva alue kokonaisuutena. Näin ollen ryhmä päätti, että se jätetään kehittämisehdotuksista pois.

Veden käytöstä yksi ryhmä jäsenistä kommentoi, että olisi halunnut kaikille alle 10 vuotiaille lapsille lämpimän veden käyttöön. Leirin suihkuista tuli lämmitettyä haaleaa suihkuvettä. Aika ajoittain lämmin suihkuvesi kuitenkin loppui leirin suuren käyttöasteen vuoksi ja leiriläiset peseytyivät järviveden lämpöisessä vedessä. Vanhemmat leirikonkarit totesivat, että tämä on ihan normaalia leiritoimintaa. Leireille ei välttämättä ole mahdollista saada lämmintä vettä. Leirillä oli kuitenkin saunat käytössä. Ryhmän päätöksellä tätä ei otettu kehittämisehdotukseksi.

6.4 Muu aineiston keruu

Ensimmäisen vaiheen aineiston keruuna käytin alkukartoituskyselyiden lähettämistä leirin jätehuolto tiimiin osallistuville. Tiimin jäseniä oli kymmenen ja kaksi osallistujista oli henkilöitä, joiden kanssa kommunikointiin englanniksi. Tiimin ollessa niin pieni, päätin tehdä myös englannin kielisen alkukartoituskyselyn, jotta saisin alkukartoitukseen vastauksia ja näkemyksiä asiasta. Kysely lähetettiin osallistujille sähköpostilla Digium järjestelmää apuna käyttäen. (Liite_7)

Käytiin myös yhtenä aineiston keruuna havainnointia. Tein sekä piilohavainnointia että osallistavaa havainnointia. Piilohavainnointi tarkoittaa käytännössä sitä, että tutkittavat, tässä kohdassa leiriläiset, eivät tiedeneet, että olin leirillä tekemässä myös opinnäytetyötä. (Grönfors 2001, 126- 130.) Havainnoin ihmisiä, miten hyvin he esimerkiksi alaleireissä noudattavia annettuja leirin ympäristöohjeistuksia. Ohjeistuksia oli jaettu ja tiedotettu ennen leirin alkua hyvin niin sosiaalisessa mediassa kuin kotiin postitetuissa leirikirjeissä. (Liite_5). Jokaisen lipukunnan oli myös oletettu käyneen asioita läpi kevään aikana pidetyissä viikkokokouksissa.

Osallistavaa havainnointia tein, kun järjestin työpajoja. Jokaisen työpajan jälkeen kirjasin omaan päiväkirjaani omat havaintoni. Havainnointia kun voi dokumentoida monella eri tapaa kuten esimerkiksi videoimalla, äänittämällä, valokuvaamalla tai tekemällä muistiinpanoja. (Grönfors 2001, 120 - 132.)

Pohdin eri dokumentoinnin vaihtoehtoja, mutta totesin, että leiriolosuhteissa paras dokumentointikeino on päiväkirjan tyyppinen dokumentointi. Syy tähän oli se, että leirillä erilaisten laitteiden lataaminen ei ollut kovin yksinkertaista. Latausmahdollisuudet leirillä annettiin vain leirin avainhenkilöille, joilla on esimerkiksi turvallisuussyistä oltava puhelimissa akku ladattu. Leirimyymälästä sai ostettua ladattuja akkuja, mutta niiden virta riitti noin kahteen älypuhelimien latauskertaan ja uudelleen lataus olisi jälkeen maksanut, joten jätin tästä syystä videokuvauksen väliin. Kuvia otin omalla älypuhelimella, koska kuvan ottaminen puhelimella ei vie paljon virtaa. Toinen asia mitä mietin, oli kameran tai muiden isompien tallennuslaitteiden käyttö. Pohdin kuitenkin, että niiden läsnäolo olisi saattanut vaikuttaa havainnointiin ja näin ollen päätin, että haluan pysyä piilohavainnoinnissa mahdollisimman näkymättömänä.

Kuvaamislupaa en tarvinnut, koska leirin johto oli hakenut siihen jo erikseen koko leiriä koskevan kuvaamisluvan. Toisaalta pohdin myös sitä, että olisin valinnut yhdeksi havainnointimenetelmäksi videokuvaamisen. Aineiston purkaminen ja analysointi olisi ollut haastavaa ja tulokset aineistosta olisin tehnyt yksin, koska leiriolosuhteissa ryhmän kanssa siihen ei olisi ollut aikaa eikä mahdollisuutta.

Hirsjärvi (2001) on kirjoittanut kirjassaan hyviä vinkkejä havainnoinnin tsekkauslistasta ja tämä auttoi minua jäsentämään havainnoitejani sekä tekemään nopeita merkintöjä. (Hirsjärvi 2001, 201 - 204.) Pidin koko opinnäytetyön ajan omaa henkilökohtaista päiväkirjaa, johon kirjasin eri työvaiheet sekä merkitsin matkan varrella tulleita ajatuksia ja havainnoiteja. Kirjasin päiväkirjaan myös kunkin työpajan tunnelman sekä etenemisen. Suunnitelmiini kuului myös, että lähetän leirin lopuksi tiimin jäsenille toisen Digium kyselyn, jossa pyrin kartoittamaan tiimin jäsenten osallistumismotivaatioita sekä kokemusta tämän tyyppisestä työpajakokemuksesta. (Liite_6) Valitettavasti tämä osio ei toteutunut, koska työpajoihin osallistui eri ihmiset, kun mitä minulla oli ennen leirillä lähtö tiedossa. Nämä ovat niitä asioita, joita ei voida ennakoita, kun tehdään kenttätutkimusta leiriolosuhteissa, on varauduttu suunnitelmien muuttumiseen.

6.5 Aineistoanalyysi

Analyysivaiheessa opinnäytetyön tekijälle selviää, minkälaisia vastauksia on saatu ongelmiin. Tässä vaiheessa on tehtävä myös päätöksiä, onko kaikki saatu tulos sen arvoista, että sitä kannattaa käyttää esimerkiksi opinnäytetyön loppuvaiheen yhteenvedoissa. Toiminnallisessa opinnäytetyössä analysointivaiheita on useita ja tulosten tarkastelun voi aloittaa jo siinä vaiheessa, kun osa tuloksista on kentältä saatu kerättyä. (Hirsjärvi ym. 2010. 207 - 212.)

Analyyysivaiheessa on myös hyvä pohtia, että mittasiko opinnäytetyö sitä, mitä sen oli tarkoitus mitata. Aineistoa analysoidessa on otettava kantaa siihen, johdettiin tutkimushanke toimintasuunnitelman mukaisesti ja huomioitiinko tutkimushankkeen aikana tulleet muutokset. Samalla on pohdittava, oliko valittu tutkimusryhmä riittävän osaavaa ja oliko heillä tähän tehtävään vaadittavat taidot.

Waterman (2001) toteaa että tutkimuksen validiteetti tulee toteutuneeksi, kun siinä on huomioitu seuraavat seikat. Tutkimuksella on selkeät tavoitteet eli mitä tehdään, miksi tehdään ja miten tehdään. Toimintatutkimukselle tyypillinen syklisyys toteutuu sekä tutkimusprosessi etenee hallitusti sekä järjestelmällisesti. Tutkimuksen tavoitteet tarkoittavat Watermanin (2001) mukaan myös sitä, että osallistumisen taso on selkeästi kuvattu, tutkimuksen aikana syntyy vuorovaikutussuhteita, tutkimuksen vaiheet on selkeästi kuvattu sekä tulokset muodostavat loogisen prosessin. (Waterman 2001, 60 -71.)

Tutkimuksen syklisyys toteutuu, kun tutkija on huolehtinut luottamuksellisuuteen ja tietosuojaan liittyvät asiat kuntoon sekä tutkimuksessa on kuvattu osallistumisen taso. Syklisyyteen kuuluu myös tutkimuksen aikana syntyvät vuorovaikutussuhteet eli tutkijalla on mukana muita tiimiläisiä, jotka osallistuvat tutkittavan asian kehittämiseen. (Waterman 2001, 60 -71.)

Kuva 13: Toimintatutkimuksen suunnittelun ohjaavia kysymyksiä (mukaillen Waterman ym. 2001,67)

Waterman (2001, 67) on todennut hyvin selkeästi asiat, jotka liittyvät toimintatutkimuksen validiteetti kysymyksiin. Waterman (2001) korostaa, että tutkimuksen hallinnointiin kuuluu myös oikeanlaisten resurssien arviointi sekä tutkimuksen selkeä aikatauluttaminen. Samalla tutkijan on huomioitava, että tutkimusryhmään osallistuvilla on riittävät taidot osallistua tutkimukseen sekä tehty toimintasuunnitelma on toteutuskelpoinen. Tutkimuksen validiteetteihin kuulu myös se, että avainhenkilöihin on oltu yhteydessä. (Waterman 2001, 62 -72.)

Heikkinen (2006) toteaa taas, että toimintatutkimuksen validiteetti on hankala määritellä, koska tutkimuksesta saadut tulokset rakentuvat sosiaalisista todellisuuksista eli ymmärrys tutkimuksen validiteettista ei määräydy objektiivisesti mittavista asioista. Williamsonin (2006) mukaan nuo validiteetti asiat täytyvät lähinnä väittämistä, että tutkimustulokset ovat totta, tutkimuksessa olevat väittämät ovat ymmärrettäviä, väitteen esittäjä on vilpittömästi ne esittänyt ja esitetyt väitteet on selkeästi perusteltu. (Williamsson 2012, 50 -67.)

Andersonin ja Herr (1999) mukaan toimintatutkimuksen validiteetti voidaan arvioida seuraavan kriteeristön mukaan, mikä koostuu dialogisesta, tulos-, prosessi-, demokraattinen sekä katalyyttinen validiteettista. (Andersson & Herr, 1999, 10 -42.)

Validiteettityyppi	Kuvaus
Dialoginen	Kriittinen keskustelu ja reflektointi ovat tapahtuneet osallistujien kanssa
Tulos	Onko saatu aikaan muutosta? Missä määrin on ymmärrys kasvanut tutkittavasta asiasta.
Prosessi	Tutkimusprosessi on asianmukainen. Tutkimusprosessi käsitteli myös tutkimusongelmaa.
Demokraattinen	Tutkimuksen aikana tapahtuu aitoa osallistumista
Katalyyttinen	Osallistujien ymmärrys kasvoi tutkimuskohteesta. Aikaansaannokset motivoivat osallistujia osallistumaan jatkotoimenpiteisiin.

Taulukko 3: Toimintatutkimuksen validiteetteja (Andersson & Herr 1999, 12 -40.)

Lincoln ja Guban (1985) taas totesivat, että toimintatutkimuksen luotettavuutta voidaan tarkastella käyttämällä erilaisia tsekkaus eli tarkastuslistoja. Listojen tarkoituksena on, että tutkittavan olleet arvioivat listan avulla tutkimuksessa saatuja tuloksia ja niistä tehtyjä tulintoja. (Lincoln & Guban 1985, 20- 55.) Tästä syystä suunnitelmiini kuului, että lähetän vielä leirin päätyttyä työpajoihin osallistuneille uuden Digium palautekyselyn, jossa kyselen mm. tutkimuksen hyödyllisyydestä sekä toteutustavasta. (Liite_6). Alkuperäinen suunnitelma oli, että alkukartoituskyselyn saaneet saavat myös palautekyselyn, mutta tuota kyselyä ei voinut lähettää, koska tiimit menivät leirillä kokonaan uusiksi. Haluan kuitenkin säilyttää tutkimuksessani tämän kohdan, koska tämä oli alkuperäinen toimintasuunnitelma.

Jokainen opinnäytetyö on oma prosessinsa, jonka kulkuun ja lopputuloksiin vaikuttaa monet eri tekijät. Opinnäytetyön vaiheessa saadut tulokset tulee aina suhteuttaa tehtyyn tutkimukseen, sekä muistettava, että tässä tutkimuksessa kerrotut asiat eivät ole absoluuttisia totuuksia. Tämä on myös hyvä muistaa, kun tulee toimintatutkimuksen tulosten analysointivaihe. (Hirsjärvi 2001, 185 -190.)

Hirsjärvi (2001, 189) toteaa, että opinnäytetyön tekijän on pystyttävä dokumentoimaan, miten hän on päätenyt luokittamaan ja kuvaamaan tutkittavien maailmaan, juuri niin kuin hän on sen tehnyt. Toimintatutkimuksia harvoin pystytään toteuttamaan sellaisenaan uudestaan, koska jokainen laadullisella tutkimusmenetelmällä tehty tutkimus on kokonaisuutena ainutkertainen. Eri opinnäytetyöntekijät, kun voivat päästä ihan eri lopputuloksiin luokitellessaan ja tulkitessaan tutkimusaineistoa, vaikka luokittelu ja tulkintasäännöt olisi esitetty hyvin yksityiskohtaisesti. (Heikkinen ym. 1995, 130 - 135.)

Hirsjärven (2001) mukaan syy tähän on se, että kaikilla opinnäytetyön tekijöillä ei ehkä ole samaa teoreettista perehtyneisyyttä, esiyymmärrystä, tutkittavaan aiheeseen kun opinnäytetyöntekijällä. (Hirsjärvi ym.2001, 159.) Heikkisen & Syrjälän (2006) mukaan toimintatutkimusta arvioidaan viiden periaatteen mukaisesti. Toimintatutkimuksella on jokin historiallinen, poliittinen tai ideologinen yhteys eli voidaan sanoa, että tehty tutkimus on aikansa ”tuote”. Tutkimusprosessi on edennyt myös siten, että siitä löytyy selkeä kuvaus aineistosta, menetelmistä sekä tutkimuksen etenemisestä. Näin ollen lukija pystyy helposti tekemään arvion siitä, miten luotettavat tutkimuksen tulokset ovat.

Dialektisuus tulee myös tutkimuksessa esille eli tutkimuksen aikana on käyty vuorovaikutteisia dialogeja. Samalla tutkimus myös sisältää monia näkökulmia ja tulkintoja saaduista tuloksista. Tutkimustuloksia on myös arvioitava sen hyödyllisyyden ja osallistujien voimaannuttamisen kautta. Tutkija ei saa missään vaiheessa vääristellä tuloksia. Jos tutkimus ei ollutkaan toimiva, ei tutkija saa kaunistella tuloksia. Arvokasta tietoa tulevaisuutta ajatellen muille tutkijoille on se, miten jatkossa ei kannata toimia. (Heikkinen & Syrjälä 2006, 30 -88.)

Toimintatutkimuksen arvioinnissa on otettu huomioon myös tutkimuksen eettiset asiat. Eettisesti oikein toimiva tutkija miettii tutkimuksen vaikutusta tutkittaviin sekä yhteisöön, jossa tutkimus tehdään. On tiedostettava, aiheutuuko tutkimuksesta esimerkiksi haittaa tutkimuskohteelle. Hyvä tutkimuksessa on myös sellainen, joka havahduttaa lukijat esimerkiksi miettimään tutkimuksessa esitettyjä asioita. (Heikkinen & Syrjälä 2006, 30 -78.)

7 Tutkimuksen tulokset

Toimintatutkimus on tehty yhdellä tietyllä leirillä ja leireille tyypillisissä olosuhteissa, näin ollen, tutkimuksen tulokset heijastava sen hetkistä tilannetta leirillä. Saatuihin tuloksiin voi vaikuttaa myös monet ulkoiset seikat, kuten esimerkiksi tutkimukseen osallistuneiden kiinnostuksen taso, heidän sen hetkinen vireystaso, sääolosuhteet leirillä ja monet muuta seikat, jotka eivät tulleet tutkijan tietoisuuteen. Tutkijan tulee myös varautua yllättäviin muutoksiin, kuten tätä tutkimusta tehdessä tapahtui, ja näin ollen varasuunnitelma on aina hyvä olla suunniteltuna.

Tutkimuksen keskeisin viesti on lähinnä se, että yhteinen työskentely leiriolosuhteissa on mahdollista. Toimintatutkimuksen toteuttaminen leiriolosuhteissa vaatii kuitenkin ihan erilaista valmistautumista kuin esimerkiksi, jos tutkimus olisi toteutettu toimisto-olosuhteissa. Samalla tutkijan on varauduttava siihen, että kotona tehdyt tarkat toimintasuunnitelmat voivat mennä uusiksi. Näin kävi leirillä, koska työpajoihin ei päässyt osallistumaan niitä henkilöitä, joille olin lähettänyt alkukartoituskyselyn. Henkilöt olivat tiiviisti kiinni pesteissä, jotka menivät työpajan edelle.

Näin ollen työpajat on toteutettu Roihun perheleirin alaleiri Riehusssa, joka oli kaikille alle 12 vuotiaiden lasten perheille yhteinen leirialue. Riehu perheleirin tarkoitus on mahdollistaa perheellisten osallistumisen Roihulle. Perheleirin etuna oli se, että siellä olleilla vanhemmilla oli aikaa pohtia ja miettiä leirin kehittämisasioita, koska heillä ei välttämättä ollut mitään pestiä leirillä vaan he olivat tulleet sinne viettämään aikaa, hoitamaan lapsiaan ja tapaamaan tuttujaan. Näin ollen perheleirillä olleilla oli myös aikaa tarkkailla leirin toimintaa sekä miettiä mahdollisia kehittämis ehdotuksia.

Ennen varsinaista kenttätutkimusta, lähetin heinäkuun lopussa kymmenelle leirin jätehuolto tiimiin kuuluvalle henkilölle sähköpostin välityksellä Digium tyyppisen kyselyn. (Liite_2) Tiimiläisten nimet oli saatu leirin ympäristöasioista vastaavalta Maria Rahkolalta. Viikko kyselyn lähettämistä vastauksia oli tullut kaksi. Alkukartoituskyselyn tarkoituksen oli selvittää, miten tarkkaan kyseiseen pestiin osallistuvat henkilöt tiesivät leirin jätehuollosta sekä siitä, miten se oli suunniteltu. Kyseiseen pestiin otettiin kaikki yli 18 vuotta täyttäneet halukkaat.

Alkukartoituskysely lähetettiin 13.7.2017 muistutusviestillä

”Hei jos et ole vielä käynyt vastaamassa kyselyyn, niin ehdit vielä ihan hyvin. Kysymyksiin vastaaminen ei vie kauan aikaa ja tukisi Roihu leirillä tehtäviä workshop työpaja työskentelyä

Olin unohtanut täysin nuo kaksi vain englannin kielen omaavaa tiimin jäsentä ja näin ollen sain yhdeltä tiimin jäseneltä alla olevan viestin:

*Hei, If you require me to do anything with this can I trouble you for a translation into English please? Sorry, my Finnish starts with "hei" and ends at "Kiitos" with nothing in between
Sent from my iPhone*

Päätin kääntää tuon Digium kyselyn myös englanninkielellä ja lähettää kyselyn uudestaan kahdelle vieraskieliselle tiimin jäsenelle. Kysely heille saatiin lähtemään perjantaina 15.7.2017. (Liite_7) Vastausaikaa oli kuusi päivää, ennen kuin varsinainen leiri alkoi.

Alla on alkukartoituskyselyssä olleita avoimia kysymyksiä sekä saatuja vastauksia. Esimerkkinä on vain sellaisia, joista katson tutkijana olevan tutkimuksen kannalta merkitystä. Eriksseen ei ole laitettu kahta englanninkielistä vastausta, vaan ne on liitetty sellaisenaan tähän. Tutkija kannalta oli erittäin ilahduttavaa, että vastaukset englannin kielisiin kyselyihin tuli kummaltakin leiriläiseltä. Ottaen huomioon, että kyselyt heille lähti kuusi päivää ennen varsinaista leiriä ja he saattoivat olla jo leiriolosuhteissa työpesteissä.

Avoimen kysymyksen kohta 3 (Liite_5)

Tiedätkö mahdollisesti, miten syntyvä jäte käsitellään tai kierrätetään? Jos tiedät, niin kerro miten?

Ekokemin kanssa yhteistyössä. Heiltä tulevat tarvittavat jätteasiat ja kaikessa leiritoiminnassa on otettu huomioon uusiokäyttö- ja kierrätysmahdollisuudet. Lajittelua on voitu yksinkertaistaa, sillä Ekokemin uudessa lajittelukeskuksessa sekajäte lajitellaan koneellisesti, esim. muovit erotellaan

I don't know if there is an action plan, therefore I haven't been involved in creating it.

Avoimen kysymyksen kohta 4 (Liite_5)

Onko jätemassan vähentämiseen tai sen syntyyn tehty toimenpidesuunnitelmaa? Jos on, niin minkälainen ja oletko ollut sen suunnittelussa mukana?

En ole ollut mukana, mutta uskon, että on Toki tehty.

En ole ollut mukana.

Avoimen kysymyksen kohta 5 (Liite_5)

Minkälaisia haasteita luulet, että jätehuolto voi leirillä mahdollisesti aiheuttaa?

Jätekeräysastioiden sijoittelu niin, että kaikki viitsivät lajitella. Suuret jätemäärät voivat olla haaste.

Setting up enough locations for collecting waste, such that participants are encouraged to recycle their waste correctly, and empty these collection stops often enough. (i.e: the whole "supply chain" and the corresponding logistics might not be properly dimensioned) - Knowing when and where special events or meals generate an unexpected high amount of waste.

Avoimen kysymyksen kohta 6 (Liite_6)

Järjestetäänkö leirillä ohjelmaa, jossa käydään ympäristökasvatusasioita?

"Kyllä, kuuluu yleisesti partioon".

"I Suppose so. (Somebody has to be responsible for the whole waste management, right?)"

Avoimen kysymyksen kohta 7 (Liite_6)

Tiedätkö, onko leirille nimetty ympäristövastaavaa/vastaavia tai ympäristöasioiden vastuuhenkilöä/henkilöitä?

Kyllä on, ainakin Maria Rahkola vastaa ympäristöasioista.

En tiedä.

Avoimen kysymyksen kohta 8 (Liite_6)

Onko jotain toiveita, siitä mitä itse toivoisit leirin jätehuoltoasioissa otettavan huomioon?

Hyvin ovat jo ottaneet huomioon 😊

Not at the moment. (Regarding the first question: I assume most wastes are separated and recycled, but I don't know which ones, if and how they are monitored)

7.1 Resurssit ja osaaminen

Tutkijan olin perehtynyt annettuun aiheeseen paljon. Olin selvittänyt etukäteen asioita ja huomasin leirillä, että tiesin leirin kierrätys ja Ekokemin tuottamat ratkaisut erittäin hyvin. Ohjasin, opastin ja kerroin monelle leiriläiselle mm. leirin jätehuoltoratkaisuista. Oma osaaminen kehittyi koko prosessin aikana. Resursseja oli riittävästi, mutta ainut haaste oli ajan hallinta.

Varsinainen resurssiongelma oli, kun työpajat piti toteuttaa tietylle kohderyhmälle. Kohderyhmä ei valitettavasti voinutkaan osallistua työpajoihin ja pajoihin haettiin muu kohderyhmä.

7.2 Yhteenveto keskeisistä tuloksista

Pääsääntöisesti tutkija huomasi, että suurleirin organisoitiin ja jätehuoltoon oltiin erittäin tyytyväisiä. Leiriläisiä oli paikalla 17 000 ja vierailupäivänä Evolla oli lähemmäs 27 000 ihmistä. Suomen Partiolaiset olivat saaneet leirille hyvät yhteistyökumppanit, jotka olivat sitoutuneita hoitamaan työnsä. Toiminnan sujumista edesauttoi toki se, että leirin avainhenkilöillä oli omat kytkökset esimerkiksi oman työnsä kautta yhteistyökumppaneihin.

Tutkimuksessani etsittiin vastauksia kolmeen kysymykseen, jotka olivat:

- miten ympäristöasiat ja etenkin jätehuolto oli leirillä hoidettu ja olisiko niissä, jotain kehittämistä?
- minkälaista hyötyä ja uutta tietoa toimintatutkimus tuotti asiasta?
- mitä kyvykkyyksiä vaaditaan toimintatutkimukseen osallistuvilta ja tutkimuksen tekijältä?

Kysymyksiä tarkasteltiin tutkijan näkökulmasta sekä kehittämisasiat jätehuolto ratkaisuihin haettiin osallistavien menetelmin. Tutkimus tuotti tietoa siitä, miten toimintatutkimus on hyvä jatkossa toteuttaa. Tärkeitä onnistumisen tekijöitä ovat prosessinomainen työskentelyote, osallistujien asenteet ja tietämys tutkittavasta asiasta, hyvän dialogin aikaan saanti sekä hyvien osallistavien työkalujen valinta. Työpajoissa syntyi käytännön toteutukseen uusia ideoita, joita kannattaa hyödyntää seuraavilla suurleireillä. Kaikissa yhteisöllisissä hankkeissa kannattaa varautua siihen, että ne kehittyvät ja muuttuvat matkan varrella.

Jotta saatiin toimiva prosessi, oli tätä tutkimusta varten ennakkoon mietittävä, minkälaiset ovat eri tutkimuksen vaiheet sekä valmistauttava. Valmistautumiseen kuului mm. osallistujien valinta, omien tavoitteideni tarkentaminen eli mitä olen tekemässä, miksi ja miten. Valmistautumiseen kuului myös työpajamateriaalin hankinta, työpajojen käytännön järjestelyjen sopiminen Roihu Akatemian kanssa. Hyvin valmistellut työpajat tuottivat koko toimintatutkimuksen kannalta hyvää materiaalia.

Varsinaisina työpajapaikkoina toimivat leirin ulkona olevat vapaat pöytätilat. Ohjeistus työpajoista kiinnitettiin puuhun ja muu materiaali saatiin esille pyöreälle pöydälle. Menin valmistelemaan työpajoja vajaa tunti ennen aloitusta. Näin pystyin myös itse pohjustamaan ja lämmittämään tulevaa. Roolini näissä työpajoissa oli kertoa, mitä ollaan tekemässä, vetää osuudet läpi ja pitää kiinni aikataulusta. Aikataulun suhteen olin joustava ja otin pajoihin vastaan ihmisiä, niin paljon kuin siihen oli tulijoita. Suljin pajatyöskentelyn vasta kun huomasin, ettei pajoihin ollut tulossa enää ketään. Pajat toteutettiin ajanjaksolla 21.- 25.7.2016.

Ensimmäisessä työpajassa kävi eniten ihmisiä. Toisessa pajapäivässä oli hiljaisempaa. Toisena pajapäivänä kävin pyytämässä ihmisiä katsomaan tulleita kehittämisideoita ja valitsemaan niistä omasta mielestään parhaimmat kehittämisideot. Toisen pajapäivän sää oli tihkusaainen ja ihmiset viettivät mielellään aikaa ruokailualueella, jossa oli katettu pressu ruokailutilan päällä.

Sain houkutelua ihmisiä toiselle pajapäivälle. Ongelmaksi alkoi muodostumaan se, että fläppi paperini alkoi kostua sen verran, että kirjoitettu teksti kastui ja paperille oli vaikea enää kirjoittaa. Muutin tapaan niin, että ihmiset kertoivat suullisesti kommenttinsa ja minä kirjasin ne omaan muistivihkooni. Olisin myös voinut siirtyä työpajatarvikkeiden kanssa pressun alle. Katsoin kuitenkin, ettei se ole varteen otettava vaihtoehto, koska toisen työpajan aikaan oli leirillä menossa samaan aikaan päivällisruoan tarjoilu. Toinen pajapäivä pidettiin kello 16.30 - 18.00 välisenä aikana.

Kuva 14: Alaleiri Riehun ruokailutila

Joustavuus on työpajatyöskentelyssä välttämätöntä. Pitää löytyä joustavuutta muuttaa alkuperäistä suunnitelmaa tai työskentelytapoja. Samalla on unohdettava omat asenteet ja vietävä eteenpäin semmoisiakin asioita, joita ei olisi itse esimerkiksi nostamassa kehittämisen kohteeksi. Valittujen kehittämiskohteiden läpikäynti käytiin keskustelujen kautta. Dialogin kautta löytyi yhteistä näkemystä siitä, mitkä asiat nostetaan kehittämiskohteiksi ja mitkä katsottiin vähemmän tärkeiksi. Tässä vaiheessa korostui etenkin se, että haluttiin löytää jotain konkreettisia sekä kehityskelpoisia ratkaisuja, joita olisi myös helppo toteuttaa. Yhteisessä analyysivaiheessa tuli esille myös muita pienempiä kehittämiskohteita, mutta niistä oli vain yksittäisen leiriläisen mielipiteet ja ne eivät olleet ryhmän äänestyksen tulosta.

Työpajoja pidettiin leirillä kaksi. Tutkijan olisin toivonut, että työpajoja olisi voitu pitää enemmänkin, mutta leirille oli suunniteltu paljon muutakin ohjelmaa. Näin ollen voidaan todeta, että toimintatutkimukselle tarkoitettu syklisyys ei toteutunut siten, miten tutkijana olin sen suunnitellut. Työpajojen toteutus oli muuten mukavaa ja helppoa. Leirillä oli erittäin avoin ja mukava ilmapiiri. Ihmisten asenne vaikuttaa osalta kuitenkin saatuihin tuloksiin. Työpajoista tuli kommentteja, että tämän tyyppisiä osallistavia työpajoja tulisi olla enemmän. Fasilitaattori rooli korostuu siten, että työpajoihin saadaan rakentavaa, hyvää ja luottamuksellista dialogia aikaan.

Työpajoissa syntyneet kehittämissuositukset olivat, alaleireihin tehtävä omat pienet logistiikkakeskukset, joissa olisi tarvittavat käsidesinfiointiaineet, käsipesuneste sekä wc-paperit. Nyt leirillä oli yksi iso logistiikkakeskus, josta haettiin monta kertaa päivässä tarvittavia tuotteita alaleireihin. Kulkeminen alaleireihin tapahtui kahden mönkijän avulla, joissa oli perässä peräkärry. Peräkärryihin mahtui vain rajallinen määrä tavaraa, jonka jälkeen jouduttiin ajamaan takaisin logistiikkakeskukseen, jossa tehtiin uudet täydennykset. (Liite_4)

Leirillä oli saniteettitiloja noin 600 kappaletta, jotka vaativat jatkuvaa mm. paperitäydennystä. Kehittämissuosituksena tuli, että jokaiseen seitsemään alaleiriin tulisi pieni täydennysvarasto, josta täydentäminen tapahtuisin helpommin. Näin ollen huoltotiimille jäisi seitsemän alaleirin pienten varastojen täyttö.

Kulkeminen mönkijällä oli leirin valtavan ihmismäärän vuoksi haasteellista. Turvallisuus oli välillä vaarassa, koska leirillä oli myös melutaso sen mukainen, että leiriläiset eivät välttämättä kuulleet takana tulevaa mönkijää. Alla kuvissa leirin pääväylän eli niin sanottu leirisuora, jonka varrella oli myös eniten saniteettitiloja sekä toinen kuva leirin logistiikkakeskuksesta, joka sijaitsi leirialueella Rahtijärventien varrella. (Liite_4)

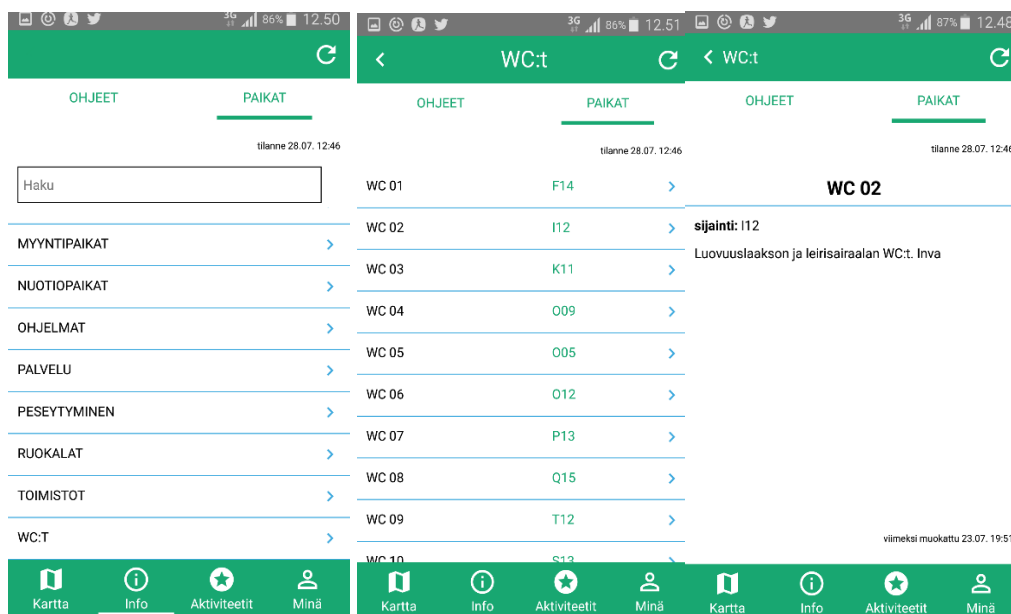
Samalla ryhmä ehdotti, että olisi tehty wc käyttöastemittaukset, koska osassa leirialuetta wc toiminta sujui erittäin moitteettomasti. Leirisuoralla oli taas käyttöaste selkeästi suurempi.

Kuva 15: Vasemmalla kuvassa leirisuora ja oikealla kuvassa leirin logistiikkakeskus

Toisena suurena kehittämiskohteena ryhmä valitsi viestinnän. Leirillä oli paljon eri-ikäistä väkeä. Kaikilla leirillä olijoilla ei ollut käytössään älypuhelinta, joten viestintä sosiaalisen median kautta koettiin haasteelliseksi. Sosiaalisissa mediakanavissa kuten Twitterissä oli mm. kerrottu paljon Ekokemin yhteistyöstä liittyen leirin jätehuoltoasioihin. Nuoremmat ryhmäläiset totesivat tässä kohtaa, että tekijäporukka leirillä on vaihtunut ja se myös näkyy vahvasti siinä, että tekniset mahdollisuudet on otettu laajemmin käyttöön. Osa ryhmäläisistä totesin myös se, että heillä olisi ollut kotona kallis alapuhelin, mutta halusivat jättää sen kotiin joutuessaan leiriolosuhteista. Leirin vakuutuksen eivät kattaneet oman puhelimen rikkoutumista.

Leiriä varten oli myös perustettu oma Roihu App, joka oli ladattavissa omaan älypuhelimeen. Roihu App päivitettiin jatkuvasti ja sieltä löytyi paljon tietoa leirin toimintaohjeista. Alla olevat kuvat on otettu Roihu App sovelluksesta. Valitettavasti tuolta sovelluksesta ei löytynyt muuta kuin WC tilojen sijainnit. Kokonaisuutena viestintä ja ohjeistus oli viety sosiaalisiin medioihin ja, jos näitä ei ollut käytössä saattoi jäädä monta tärkeää tietoa vaille. RoihuAppiin työryhmä olisi toivonut myös WC tilojen kohdalle myös muuta tietoa kuin vain WC tilojen sijainnit. Roihu Appiin olisi voinut laittaa saman tiedotusviestin, joka oli tullut leirikirjeessä. (Liite_5)

Kuva 16: Screenshot Roihu Appista

Leirille oli rakennettu Elisan kanssa yhteistyössä WiFi-verkko, joka oli kaikkien leirialueella olevien vapaassa käytössä. Tällä oli taattu se, että leirillä oli mahdollisimman monella mahdollisuus yhtä aikaa käyttää nettiä sekä sosiaalisen median verkostoja. Leirillä oli vedetty monta metriä valokuitua sekä tuotu pakettiauton kokoinen tukiasema ja masto. Netti toimi leirillä erittäin hyvin.

Alla on kuvattu, mitkä sosiaaliset kanavat leirillä olivat käytössä.

Kuva 17: Leirillä käytössä olleet sosiaalisen median kanavat

Ryhmä totesi, että leirin pilvialustat ovat mahdollistaneet dokumenttien jakamisen ja muokkauksen samanaikaisesti eri suunnitteluryhmien kesken. Samalla on säästynyt turhilta matkusteluilta ja kokouksilta. Roihu-projektin jälkeen tuo Office 365-ympäristö jaetaan myös kaikkien Suomen partiolaisten käyttöön. Näin saadaan hajallaan ollutta tietoa myös yhtenäisemmäksi ja ns. ”pyörää” ei tarvitse aina ryhtyä suunnittelemaan uudestaan. (Roihu2016)

Ryhmä kehitteli ratkaisun ongelmaan, ellei kaikilla ole älypuhelinta mukana leirillä. Jatkossa hankittaisiin jokaiseen alaleiriin leiriläisten yhteiseen käyttöön muutamia tabletteja, joista sosiaalisessa mediassa olevia kanavia voivat kaikki käydä lukemassa. Työpajan ryhmäläiset totesivat, että digitaalisuus oli tullut pysyväksi olomuodoksi Partiolaisten toimintaa. Näin ollen oli vain ratkaistava, se miten kaikki sitä pääsee käyttämään.

Osa työpajaan osallistuneista toivoi vanhan ajan mallin mukaisesti paperisia tiedotteita, mutta totesivat toki, että nykymallilla on säästetty valtavat määrät tulostuspapereita. Ohjeistuksien kun tulisi olla vähintään kolmella kielellä.

Leirille oli jo kehitelty tekstiviesti palvelu, jonka kautta ihmiset pystyivät lähettämään tekstiviestin, jos jossain päin leirialuetta oli WC tiloista paperit tai käsienpesuneste loppunut. WC:t oli kaikki koodattu numero ja alkukirjaimin ja WC:n sijainnista oli tehty karttapohja, jotta tiedettiin missä päin WC sijaitti. Leiriläisten lähettäessä huoltotiimille tekstiviestin tuli heidän ennen sitä katsoa WC sisältä, seinästä numero- ja alkukirjainsarja, sekä ilmoittaa se tekstiviestissä.⁸ Alaleirien johtajien viestintäkanava oli myös tekstiviestipalvelu eli kaikki alaleirien ja lippukuntien viestintä tapahtui tekstiviestien avulla. Näin ollen oletettiin, että jokaisella johtaja pestissä olevalla oli älypuhelin käytössä.

Työpajaan osallistuneet totesivat, että tämä oli erittäin hyvä ja toimivat systeemi. Kyseinen palvelu ei olisi ollut aikaisemmilla leireillä mahdollista. Aikaisemmin leireillä oli rajoitettu kännykkäpuhelimien käyttö vain leirin johtajille. Syy tähän oli se, että hätätilanteiden sattuessa oli saatava auttaviin tahoihin nopeasti yhteys.

Ainut käytännön ongelma oli se, että näitä tekstiviestejä ja puheluita tuli aikapaljon, ainakin WC tiimiläisille. Työpajalaiset totesivat, että pienempien logistiikkakeskusten olemassaolo olisi ratkaissut tämän jatkuvan viestitulvan loppuneesta paperista tai käsinestesaippuasta. Yleisesti ottaen leirin jätehuollosta tuli hyvin vähän kehittämisehdotuksia. Työpajaan osallistuneet olivat kokonaisuuteen erittäin tyytyväisiä. Ekokem oli hoitanut leirille kiertotalouskylän, jossa ihmiset pääsivät harjoittelemaan lajitteluun liittyviä asioita. Samalla Ekokem pystyi kertomaan heidän uudesta kiertotalousideastaan. Ideana oli, että mahdollisimman paljon tulevasta materiaalista ohjataan kiertoon. Leirillä oli poltettava sekajäteastian, joihin sai laittaa myös muovipullot. Ekokemilla on jätteiden lajittelupiste ja muovipullot menivät uusio-muoviksi pääasiassa teollisuuden käyttöön.

Alla on kuvia Ekokemin kiertotalouskylästä sekä lajittelupiste, jossa pääsi harjoittelemaan lajittelua.

⁸ Jonna Mäkinen, leirilippukunnanjohtaja, lippukunta Tuuspartio, alaleiri Raiku

Kuva 18: Ekokemin kiertotalouskylästä kuvia (Roihu2016)

Työpajassa tuli esille, että paljon oli vielä tietämättömyyttä Ekokemin toiminnasta ja moni ihmetteli, että muovipullot sai laittaa poltettavan sekajätteen joukkoon. Tästä syystä työpajassa kehiteltiin tiedottamiseen liittyvää asiaa siten, että alaleireihin tulisi omat pestit, joissa pestiläiset kertoisivat jätteen lajittelusta. Pestiin valituilla henkilöillä olisi tietoa kierrättämisestä tai osallistuisivat seuraavalle leirille valitun yhteistyökumppanin pitämiin perehdytyksiin. Näin myös kyseiset henkilöt voisivat hyödyntää uutta oppimistaan Roihu Akatemia kautta, mahdollisten opintopisteiden kerryttämisessä.

Todettiin, että tuo leirisuoralla oleva Ekokemin kierrätyskylä ei riittänyt tiedottamiseen. Todettiin myös, että asioista oli paljon saatavilla tietoa sosiaalisessa mediassa. Laura Heikkinen, Roihun jätehuoltovastaava ja Maria Rahkola; leirin ympäristövastaava olivat hoitaneet tiedottamisen eri leirin sosiaalisten kanavien kautta. Yleiset pelisäännöt olivat myös luettavissa kotiin lähetetystä leirikirjeestä. Moni työpajalainen totesi, että tuo leirikirje oli jäänyt itseltä lukematta.

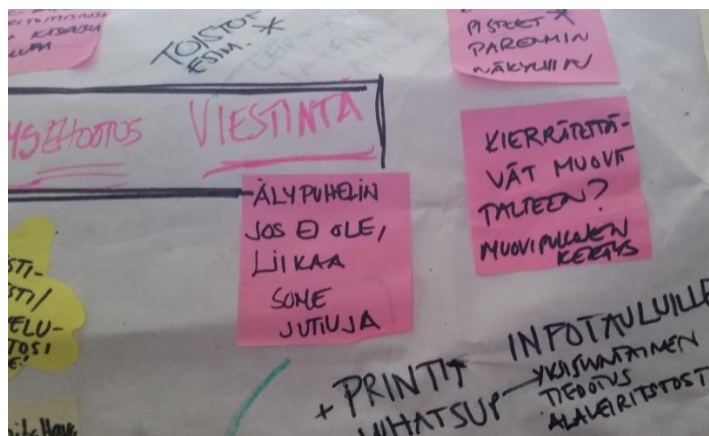
Työpajoissa todettiin, että jätehuoltoon liittyvistä asioista tarvitaan toistoja asioista ja siihen olisi hyvä ratkaisu pestihomma nuorille partiolaisille alaleirin yhteyteen. Samalla nuorten oma tietoisuus asioista lisääntyy ja he myös jatkossa ohjeistaisivat ja jakaisivat tietoaan eteenpäin omissa lippukunnissaan. Työpajaan osallistuneet ottivat myös esille, että tällä tavalla varmistettaisiin se, että kansainvälisillä leireillä tulee tiedotus hoidettua alaleirikohtaisesti jokaisen leiriläisen omalla kielellä. Leirillä oli 45 eri maasta leiriläisiä ja tiedottamista oli nyt suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Työpajaan osallistuneet olivat huomanneet, että esimerkiksi käsienvesupisteiden ja vesipullon täyttöpisteet olivat menneet osalta ulkomaalaisilta leiriläisiltä ohi. Käsienvesuvesi tuli suoraan järvestä ja ei ollut näin ollen juomakelpoista. Osa leiriläisistä täyttivät juomapullonsa tällä vedellä. Käsienvesupisteessä oli info ruotsiksi, suomeksi ja englanniksi. Leirin ollessa jo käynnissä juomavesi ja käsienvesupisteisiin tuli myös kuvalliset informaatio tiedotteet.

Leirin ympäristöasioista muistuteltiin myös leirin yhteisissä suurissa tapahtumissa. Tällainen tapahtuma oli mm. leirin keskiäiset sunnuntaina 24.7.2016, johon kokoontui koko leiriväki eli 17 000 leiriläistä. Tiedottamisen kannalta tämä oli oikein otollinen hetki muistutella yhteisistä asioista, jotka myös vaikuttavat leirillä viihtymiseen. Ennen varsinaista leiriohjelmaan tiedotettiin ja muistuteltiin leirin roskien laittamisesta oikeisiin säiliöihin sekä riittävästä veden juonnista leirillä.

Tiimissä tuli esille, että tämän tyyppistä tiedottamista kaivattiin lisää.

Itse tehtyäni jatkuvaa havainnointi leirialueelta voin todeta, että leiriläiset olivat kokonaisuutena hienosti hoitaneet roskien laitton roskiksiin. Yleisilme leirialueelta oli siisti.

Kuva 19: Leirin viestintä ja kehittämisehdotuksia

8 Johtopäätökset ja pohdinta

Tutkijana huomasin, että toimintatutkimus menetelmänä oli vajaan kahden viikon leirille liian lyhyt. Työpajat pidettiin liian lyhyellä sykkeellä. Työpajoissa saatiin aikaiseksi kolme selkeää kehittämissideaa sekä joitakin pienempiä huomion kohteita. Positiivista oli se, että pajojen aikana tuli paljon keskustelua, miten leirin jätehuolto kokonaisuutena ihmisten mielestä toimi. Esille tulleet kaksi kehittämiskohdetta ovat varsin helposti toteutettavissa eivätkä vaadi paljon rahaa Suomen Partiolaisilta, jolla on yleisesti ottaen jäsenillä varsin pienet jäsenmaksut verrattuna muihin harrastusseuroihin.

Hyvä ratkaisu kenttätutkimuksen kannalta oli se, että itse henkilökohtaisesti osallistuin kahden päivän ajan jätehuoltopesteihin. Näin sain selkeän kuvan leiristä kokonaisuutena sekä tiesin käytännössä, miten homma hoidetaan. Tämä jälkeen oli helpompi lähteä pitämään aiheeseen liittyviä työpajoja. Kenttätutkimuksen tekeminen itselle vieraassa kontekstissa vaatii aina tarkkaa alkuperähtymistä tutkittavaan aiheeseen.

8.1 Toimintatutkimuksen aikana syntyvä dialogi

Dialogin aikaan saamiseksi valitsemillani menetelmät olivat hyvät. Learning Cafe ja Me-We-Us toimivat oikein hyvin myös leiriolosuhteissa tehtävässä kenttätutkimuksessa. Käytettyjen menetelmien tarkoitus on saada työskentelyn aikana syntymään ihmisläheisyyttä ja empatiaa. Nämä tekijät helpottavat aina yhteisen luottamuksellisen ja avoimen keskustelun syntymiseen. Kunnioittamalla toistemme ideoita annamme mahdollisuuden tuoda esille myös sellaiset ideat, jotka eivät välttämättä ole toteutuskelpoisia. Dialogin syntymistä helppo myös se, että partiolaiset ovat tottuneet tuomaan esille mitä erilaisempia ideoita. Tästä on hyvänä esimerkkinä Espoolaisen Simo Pynnösen päähänpisto, jotta leirille oli saatava leivinuuni. Simo totesi Ylen haastattelussa 25.7.2016, että partiossa voi ehdottaa vähän hullumpiakin ideoita ja ne saattavat jopa mennä läpi. Simon idea meni läpi ja nyt Evolla on leivinuuni, joka jää sinne retkeilijöiden iloksi leirin päätyttyä. (roi.hu2016.fi/uutiset)

Voisin todeta, että dialogin syntymisessä työpajoissa ei ollut ongelmia, johtuen valitusta tutkimuksen kohderyhmästä. Kaikilla on kokemusta yhdessä tekemisestä ja ryhmätyöskentelystä. Työskentelyssä huomasin, että hyvin yksinkertaisella tavalla voidaan saavuttaa ihan kohtuullisen hyviä tuloksia, mikäli keskustelua syntyy dialogin tasolle. Missään vaiheessa ei ollut väitelytilanteita, joissa olisi haluttu nujertaa toisten ideat.

8.2 Toimintatutkimuksessa koostuvan ryhmän yhteinen osaaminen

Jokainen työpajaan osallistunut toi ryhmään oman osaamisensa ja näkemyksensä. Toisten kuuntelu ja kunnioitus nousivat hyvin esille. Osallistujilla oli erittäin hyvät henkilökohtaiset vuorovaikutustaidot ja positiivinen asenne. Minut ulkopuolisena tutkijan otettiin avoimesti vastaan. Tutkijana haluan korostaa, etten ennalta tuntenut ketään työpajoihin osallistunutta henkilöä. Toimintatutkimuksen tekijänä sain itselleni luottamusta tehdä tämän tyyppisiä työpajoja lisää.

Työpajojen toteuttaminen oli helppoa siitä syystä, että kaikki pajoihin osallistuneet olivat aikuisia ja heillä oli pitkän linjan partiokokemus ja näkemys asioista. Työpajoissa oli eri alojen osaajia kuten viestintäammattilaisia etc.

Lähehtämässäni alkukartoituskyselyssä en ollut tietoinen pestiin osallistuvien iästä. Todennäköisesti pestiin oli tulossa 18-vuodesta eteenpäin olevia henkilöitä. Se, vaikuttiko mahdollisesti vastaajien ikä siihen, että vastauksia alkukartoituskyselyyn tuli niin vähän, jää arvioitukseksi. Vastauksia alkukartoituskyselyyn tuli neljä kymmenestä. Näin ollen kyselyn lähetettyiden henkilöiden osaamista on vaikea arvioida, koska en tavannut heitä leirin aikana ollenkaan.

8.3 Käytännön suosituksia jatkotutkimuksia ajatellen

Tekemääni tutkimusta voi käyttää jatkotutkimusmateriaalina. Ennen kaikkea tutkimuksessa kannattaisi testata käytännössä tiimin esille tuomia kehittämissuhteita liittyen leirin viestintään ja pienempien logistiikkakeskusten perustamiseen. Tutkimuksessa kerrotaan seikkaperäisesti toimintatutkimuksen eri vaiheet sekä toteutustavat. Viesti tutkimuksen lukijalle on, että toimintatutkimuksen toteutumiset onnistuvat erittäin hyvin leiriolosuhteissa. Olosuhteet vaativat vaan tutkimuksen tekijältä vähän enemmän panostusta sekä joustavuutta. Leiriolosuhteet ovat aina leiriolosuhteet. Viesti työpajoihin osallistuneilta leiriläisiltä oli erittäin vahvasti se, että tämän tyyppisiä työpajoja pitäisi olla enemmän. Työpajaan osallistuneet toivoivat enemmän mm. palvelumuotoiluun liittyviä tutkimuksia partiosta.

9 Tutkimuksen arviointi

Tutkimus toteutettiin yhden leirin aikana ja leirille ominaisessa ympäristössä. Näin ollen tutkimustulokset eivät ole verrattavissa muihin vastaavanlaisiin leireihin ja tutkimuksiin. Jotain

päätelmiä ja kehittämiskohteita tutkimustuloksista voi kerätä. Jos sama tutkimus tehtäisiin jossain toisella leirillä ja jonkun toisen tutkijan toimesta, olisivat tulokset varmaan ihan erilaiset. Tutkimus kertoo kuitenkin toimintatutkimuksen prosessin sekä haasteet. Katson, että tutkimuksen keskeisin viesti on se, että toimintatutkimuksesta ja osallistavista menetelmistä tutkija saa tutkittavasta kohteesta enemmän irti, kun se toteutetaan kenttätutkimuksena.

9.1 Tutkimusprosessi

Halusin osallistua leirille ja nähdä samalla, miten toimintatutkimus ja sen toteutus onnistuvat leiriolosuhteissa. Tutkimusprosessi kesti vajaan vuoden. Tutkimuksen suunnittelu alkoi marraskuussa 2015, jolloin hankittiin tutkimuslupa sekä oltiin yhteydessä Suomen Partiolaisiin. Aineistoon perehtyminen ja kerääminen kestivät noin puoli vuotta, joulukuusta 2015 toukokuuhun 2016. Tutkimusaineistoa analysoitiin sitä mukaa kun sitä oli saatavilla. Varsinainen opin- näytetyön kirjoittamisprosessi alkoi helmikuussa 2016 ja jatkui ihan loppuun asti elokuulle 2016. Tutkimusaineisto analysoitiin ja käsiteltiin heti Rauhaleirin päätyttyä ja samalla jatkui myös kirjoitustyö. Nyt eletään elokuun 2016 loppu päiviä ja viimeistelen työhöni viimeisiä sivuja. Nyt jälkikäteen mietittyäni prosessissa, olisi monta asiaa, jotka tekisin toisin. Työmäärä on ollut kohtuullisen haastava, mutta olen silti selvinnyt siitä.

9.2 Oma roolini tutkijana

Rooleja oli tutkimuksen aikana monia. Toimin tutkimuksen aikana käytännön järjestelijänä, huolehdin prosessin etenemisestä. Hoidin myös työpajojen käytännön järjestelyt sekä tiedottamisen leirillä työpajoista.

Eniten kuitenkin tuotti haasteita leirillä olo, koska tiesin, että minun tulee tutkijana osata olla neutraali ja osata katsoa asioita myös kriittisesti. Asetelma oli aika-ajoin haastava, yritin kuitenkin pitää Partion ja oman roolini siinä erillään. Haaste tässä oli ennen kaikkea se, että minulla oli erittäin myönteinen kuva partiosta ja olin sitä mieltä, että suurleirille on kaikki tukitoimet hoidettu niin hyvin kuntoon, etten löydä tiimin kanssa sieltä mitään kehitettävää.

Työpajat oli helppo toteuttaa, koska en tuntenut ennestään työpajoihin osallistuvia ja näin ollen minun ei tarvinnut jännittää samalla tavalla, kun jos kaikki pajaan osallistuneet olisivat olleet tuttuja.

Osallistuin ennen työpajoja kahtena päivänä ympäristö ja vesi - tiimin pestiin, joten näin olen pääsin myös itse käytännössä havainnoimaan, miten hommat käytännössä minun mielestäni toimivat ja oli hoidettu. Näiden tehtyjen pestien jälkeen työpajojen toteutus oli helpompaa, koska tiesin jo käytännön tasolla asioista. Jälkihaastattelukysymyksen jäivät lähettämättä, koska kohderyhmä vaihtui ja tutkijana en huomannut kerätä uusilta ryhmäläisiltä heidän sähköpostiosoitteita, johon loppukyselyn olisi voinut lähettää. Ryhmän yllättävä vaihtuminen sekä koko toimintasuunnitelman uudelleen organisointi saattoi vaikuttaa tähän.

Varsinaisissa työpajojen valmisteluissa ja analysoinnissa minulla oli aktiivinen rooli ja katson siinä kohtaa toimineeni sekä havainnoitsijana että osallistujana. Jälkikäteen voisin todeta, että samanaikainen osallistuja rooli, että tutkijan rooli ovat aika haastavia. Tämä tuli esille siinä kohtaa, kun toteutin työpajat. Minulle oli itselleni syntynyt jo monta kehittämisehdotusta, mutta en saanut niitä tuoda voimakkaasti esille, koska pajojen tarkoitus oli, että kehittämissideat syntyvät ryhmissä.

9.3 Tutkimuksen reliabiliteetti

Käytin tutkimuksessani monta erilaista tiedonhankintamenetelmää kuten haastatteluja, havainnointia, alkukartoituskyselyjä, työpajoja sekä omia muistiinpanojani. Reliabiliteetti tarkoittaa samaa kuin tutkimuksen luotettavuus, voiko tutkimustuloksia esimerkiksi toistaa. Olen työssäni kuvannut eri vaiheet huolellisesti ja systemaattisesti. Lukija saa hyvin kuvan mitä tutkimuksen eri vaiheissa on tapahtunut. Tutkimuksen triangulaatio toteutui joltain osin. Pois en voi kuitenkaan sulkea sitä mahdollisuutta että, jos tutkimus toteutettaisiin uudestaan, tulokset olisivat välttämättä samat.

9.4 Tutkimuksen validiteetti

Tutkimuksen validiteetti tarkoittaa sitä, että oliko valitulla tutkimusmenetelmällä kykyä selvittää sitä, mitä olin alun perin lähtenyt tutkimaan. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, mitä toimintatutkimuksen toteuttaminen leiriolosuhteissa vaatii tutkijalta. Tiimiin osallistuneet henkilöt olivat juuri oikea kohderyhmä, koska heillä oli jo alustavaa tietoa leirin jätahuolto-asioista ja näin ollen ainakin tutkimukseen osallistunutta kohderyhmää voidaan pitää validiteetiltaan hyvänä.

Valitettavasti tuo alkuperäinen ryhmä ei vain päässyt osallistumaan työpajoihin vaan työpajoissa työskentelivät eri ihmiset, jolle jouduin aika tarkkaan selvittämään, mitä olen tekevässä. Nuo uudet työpajahenkilöt olivat myös oikea kohderyhmä. Heillä oli paljon kokemusta leireistä ja he olivat kaikki pitkän linja partiolaisia.

Pohdittavaksi kuitenkin jää se seikka, oliko alkuperäiselle tiimille lähetetty alkukartoituskyselyn kysymykset ymmärretty oikein tai siten kun tutkija oli ne ajatellut. Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta kuitenkin lisää se, että tutkijana olin selostanut seikkaperäisesti eri tutkimuksen vaiheet sekä niistä saadut tulokset. Aineiston tuottamisen olosuhteen oli myös kerrottu hyvin, koska näillä kaikilla seikoilla on merkitystä saatuihin tuloksiin. Tutkimuksen luotettavuutta lisää myös se, että käytettiin monta eri tutkimusmenetelmää sekä aineistonkeruu tapaa. Näin ollen, katson tutkimuksen mixing methods toteutuneen. Työpajojen vaiheet on kerrottu luvussa 6. Luvussa on kuvattu, miten aineisto on kerätty ja miten se on käsitelty.

Tekemäni toimintatutkimussuunnitelma on toteuttamiskelpoinen, kunhan syklisyyden toteuttamisen vartaan riittävän pitkä aika, vähintään vuosi. Uudelleen tehdyssä tutkimuksessa saataisi nousta esille uusia mielenkiintoisia kehittämisideoita tai tässä esille tuotujen ideoiden jatkokehittämiä. Tekemäni tutkimus toivon mukaan antaa positiivisen kuvan Partiosta, koska työpajaan osallistuneet henkilöt olivat mielestäni keskimääräistä innostuneimpia osallistujia.

10 Oma oppiminen opinnäytetyötä tehdessä

Valitsemani opinnäytetyöaihe oli erittäin laaja ja työllistävä. Omat haasteensa toi työpajojen järjestäminen leirin aikana, koska leirille oli suunniteltu jo niin paljon muutakin kivaa ohjelmaa. Työpajat toteutettiin leirille tyypillisissä olosuhteissa eli olimme ulkona ja samalla säiden armoilla. Opin tässä prosessi paljon. Etenkin sitä, miten tämän tyyppinen tutkimus kannattaa jatkossa toteuttaa. Toimintatutkimuksen syklisyys ei esimerkiksi missään nimessä ehdi toteutumaan näin lyhyessä ajassa. Sain kuitenkin jonkinlaista varmuutta siitä, miten onnistunut projekti viedään loppuun. Mietin jo hetken, että jään ½ vuodeksi opintovapaalle, koska haasteita tuotti perheen ja työn yhteensovittaminen. Jatkovasti oli tunne, että aika ei riitä. Kesäloma 2016 meni täysin opinnäytetyön työpajoihin sekä leirille osallistumiseen ja kirjoittamistyöhön. Kiitokset jaksamisesta sekä tukemisesta tämän työn loppuun saattamisesta kuuluvat ennen kaikkea perheelleni.

Tutkimuksen tekeminen oli antoisaa ja leirillä oli mukavaa. Opin prosessin aikana koko ajan uutta sekä kirjoittamisesta että aineiston hakemisesta. Jos mietin jälkikäteen, sitä valtavaa työtä, mitä tämän työn loppuun saattaminen vaati, niin se oli kyllä sen arvoista. Opin myös itsestäni sen, että teen mieluummin ihmisten kanssa yhdessä tutkimuksia kuin, että sulkeutuisin johonkin tutkijankoppiin itse tutkimaan esimerkiksi kirjallisuutta ja tekisin siitä tutkimustyötä.

Lähteet

- Aaltola, J. & Syrjälä, L. 1999. Tiede, toiminta ja vaikuttaminen. Teoksessa Heikkinen, Hannu L.T. & Huttunen, Rauno & Moilanen, Pentti (toim.) Siinä tutkija missä tekijä - toimintatutkimuksen perusteita ja näköaloja.
- Andersson, G.L & Herr. K. 1999. The New Paradigm Wars: Is There Room for Rigorous Practitioner Knowledge in Schools and Universities? Educational research 28.
- Alasuutari, P. 1994. Laadullinen tutkimus. 2.uudistettu painos. Tampere. Vastapaino.
- Baden-Powell, R.1979. Ohjeita partiojohtajille. Helsinki. Partiokirja Oy.
- Carr, W. & Kemmis, S. 1986. Becoming critical: Education, knowledge and action research.
- Cunningham, J. B. 1993. Action research and organizational development.
- Engeström, Y. 1994. Kehittävä työntutkimus: perusteita, tuloksia ja haasteita. Helsinki. Valtionhallinnon kehittämiskeskus.
- Goldblatt, S. 2012. The complete guide to greener meetings and events. New Jersey: John Wiley & Sons.
- Grönfors, M. 2001. Havaintojen teko aineistonkeruun menetelmänä. Teoksessa Aaltola, J & Valli, R. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1 -metodin valinta ja aineiston keruu. Jyväskylä. PS-kustannus.
- Grönholm, P. 2005. Vartion johtajan käsikirja. Helsinki. Oy Partio Scout Ab.
- Greenwood, D. J & Levin, M. 1998. Introduction to Action Research. Social research for Social Change. Sage Publications.
- Grundy, S. 1998. Three modes in action research. Teoksessa Kemnins, S. and Taggart Mc, R. (toim.) The Action Research Reader. Publish: Deaking University Press.
- Guba, E. G. & Lincoln, Y. S. 2000. Competing Paradigms in Qualitative Research. Teoksessa Denzin, N. K. & Lincoln, Y. S., (toim.).2000. Handbook of Qalitative Research. Thousand Oaks: Sage Publications, 105-117. •
- Habermas, J. 1994. Järki ja kommunikaatio. 2.uudistettu painos. Helsinki. Gaudeamus.

- Hanington, B.M. 2003. Methods in the Making: A Perspective on the State of Human Research in Design. Design Issues, Vol 19, No 4, s. 9-18
- Hart, E. & Bond, M. 1995. Action Research for Health and Social care. A Guide to Practice. Buckingham. Open Univ. Press.
- Haavisto, M.1983. Partion kasvatustavoitteet - partioihanteet. Teoksessa Kiesiläinen, K. (toim.) Partiokasvatus. Helsinki. Partiokirja Oy.
- Hakkarainen, K. & Bollström-Huttunen, M. & Pyysalo, R. & Lonka, K. 2004. Tutkiva oppiminen käytännössä - matkaopas opettajille. Porvoo. WSOY.
- Himanen, P. & Castells, M. Kestävän kasvun malli. Globaali näkökulma. Valtionneuvoston kanslia julkaisusarja 22/2013.
- Hirsijärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2010. Tutki ja kirjoita. 15 - 16. painos. Hämeenlinna. Kirjayhtymä.
- Heikkilä, J. & Heikkilä, K.2001. Dialogi - avain innovatiivisuuteen. 5.painos. Tampere. Vastapaino.
- Heikkinen, H., & Huttunen, R. & Moilanen, P. 1999. Siinä tutkija missä tekijä: Toimintatutkimuksen perusteita ja näköaloja. Jyväskylä. Atena.
- Heikkinen, Hannu (2001). Narratiivinen tutkimus - todellisuus kertomuksena. Teoksessa Juhani Aaltola ja Raine Valli (toim.); Ikkunoita tutkimusmetodeihin II. Jyväskylä. PS-kustannus.
- Heikkinen, H., & Jyrkämä, J. 1999. Mitä on toimintatutkimus? Jyväskylä. PS-kustannus.
- Heikkinen, H., & Rovio, E., & Syrjälä, L. 2007. Toiminnasta tietoon: Toimintatutkimuksen menetelmät ja lähestymistavat. Helsinki. Kansanvalistusseura.
- Heritade, J. 1996. Harold Garfinkel ja etnometodologia. Helsinki. Gaudeamus.
- Hyysalo, S. 2009. Käyttäjä tuotekehityksessä. Tieto, tutkimus, menetelmät. Taideteollisen korkeakoulun julkaisu B 97. Keuruu. Otavan kirjapaino.
- Isaacs, W. 2001. Dialogi ja yhdessä ajattelemisen taito. Uraauurtava lähestyminen liike-elämän viestintään. Jyväskylä: Kauppakaari. Gummeruksen kirjapaino.

- Järvensivu, T. Nykänen, K. & Rajala, R. 2010. Verkostojohtamisen opas: Verkostotyöskentely sosiaali- ja terveysalalla. Helsinki. Yliopistopaino.
- Järvinen, P. (2007) Action Research in Similar to Design Science. Quality & Quantity
- Jyrkämä, J. & Kaskiharju, E. 2000. Suomalaisia toimintatutkimusviitteitä. Oraita 1/2000. Vanhus-työn koulutus- ja tutkimuskeskus. Kuntokallio.
- Jones, M. 2010. Sustainable event management. A practical Guide. London: Earthcan.
- Kasvio, A. 1993. Työelämän muutos ja toimintatutkimus. Sosiologia 1 24 -34.
- Kananen, J. 2012. Kehittämistutkimus opinnäytetyönä - kehittämistutkimuksen kirjoittamisen käytännönopas. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisusarja.
- Kananen, J. 2009. Toimintatutkimus yritysten kehittämisessä. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja.
- Kananen, J. 2013- Design research (applied action research) as thesis research - a practical guide for thesis research. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja.
- Karlsson. L. 2000. Sadutus. Avain osallistuvaan toimintakulttuuriin. Keuruu. Otavan kirjapaino.
- Kuula, A. 2001. Toimintatutkimus: kenttätöitä ja muutospyrkimyksiä. Tampere. Vastapaino.
- Kurtakko, K. 1990. Toimintatutkimus koulun ja opetuksen kehittämisessä. TUKU-projektin lopuraportti II-osa. Projektissa käytetyn toimintatutkimuksen lähtökohdat ja kokemuksia sen soveltamisesta. Lapin korkeakoulun kasvatustieteellisiä julkaisuja B. Rovaniemi.
- Kyrö, P. (1999). Yrittäjyys, talous ja kestävä kehitys. Jyväskylän yliopisto. Taloustieteiden tiedekunta. Julkaisuja nro: 119/1999.
- Lehtovaara, J. & Jaatinen, R. 1996. Dialogissa - ihmisenä ihmisyyhteisössä osa 2. Tampere. Tampereen yliopiston opettajankoulutuslaitoksen julkaisuja A/1996.
- Mannermaa, M. (1993). Tulevaisuus - murroksesta mosaiikkiin. Helsinki. Otava
- Malaska, P. (1999). Yhteiskunnan muutosvoimat ja tulevaisuus. Futura 1/99 Infoähkystä enkelten aikaan. Tulevaisuuden tutkimuksen seura ry.

- Mattelmäki, T. 2007. Yhteis- ja osallistuvasuunnittelu. Kirjassa Kaasinen, E. & Norros, L. (toim.) Ekologinen lähestymistapa älykkään ihmisen-teknologia vuorovaikutuksen kehittämässä. Tampere. Teknologiainfo Teknova Oy.
- Miettinen, S. toim. 2011. Palvelumuotoilu - uusia menetelmiä käyttäjätiedon hankintaan ja hyödyntämiseen. Tampere. Teknologiainfo Teknova Oy.
- Niilo-Rämä, A. 2012. Partiojohtajan käsikirja. Keuruu. Otavan kirjapaino Oy.
- Niiniluoto, I. 1984. Tiede, filosofia ja maailmankatsomus: filosofisia esseitä tiedosta ja sen arvosta. Otava.
- Paavilainen, M. 2010. Aina Valmiina - Partioliiike Suomessa 1910 - 2010. Helsinki. Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- Ripatti, H. 1993. Mitä ja mihin me kasvatamme. Teoksessa Kiesiläinen, K (toim) Partiokasvatus. Helsinki. PartioKirja Oy.
- Suojanen, U. 1992. Toimintatutkimus koulutuksen ja ammatillisen kehittymisen välineenä. Helsinki. Finn Lectura.
- Suojanen, U. (1995). Vihreät tekstiilit. Tekstiilien ympäristövaikutuksia. Helsinki. Yliopistopaino.
- Suojanen, U. (1997). Vihreät tekstiilit. 2.uudistettu painos. Helsinki: Yliopistopaino.
- Summa, T, & Tuominen, K. 2009. Fasilitaattori työkirja - menetelmiä sujuvaan ryhmätyöskentelyyn. Kehitysyhteistyön Palvelukeskus Keva ry. Miktor.
- Simonsen, J. & Roberts, T. 2013. Routledge International handbook of participatory design. Viitattu 12.4.2016.[http://www.Academia.edu./1890411/Ethnography positioning ethnography within participatory Design](http://www.Academia.edu./1890411/Ethnography_positioning_ethnography_within_participatory_Design)
- Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2015. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 3. - 4. painos. Helsinki. Sanoma Pro Oy.
- Taatila, V. 2009. Toimintatutkimuksia. Esimerkkejä ylemmän turvallisuusosaamisen koulutusohjelman opiskelijoiden tekemistä toimintatutkimusjakson tehtävistä. Laurea - ammattikorkeakoulun julkaisusarja D - 6. Elektroninen aineisto.

Tuomi, J & Sarajärvi, A. 2012. Laadullinen tutkimus ja sisältöanalyysi. 9. painos. Vantaa. Tammi

Toikko, T. & Rantanen, T. (2009). Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Näkökulmia kehittämisprosessiin, osallistamiseen ja tiedontuotantoon. Tampere. Tampere University press.

Valli, R. & Aaltola, J. 2015: Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalla tutkijalle. Juva. PS-Kustannus.

Vilka, H. 2007. Tutki ja havainnoi. Vaajakoski. Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Vilka, H. & Airaksinen, t. 2004. Toiminnallisen opinnäytetyön ohjaajan käsikirja. Helsinki. Tammi.

Vygotsky, Lev Semyonovich (1978). Mind in Society: The Development on Higher Psychological Processes. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Waterman, H. Tillen, D. Dickson, R & de Koning, K. Action research a systematic review and guidance for assessment. Health Technology Assessment 5.

Williamson, G. Bellman, L & Webster, J. 2012. Action Research in Nursing and Healthcare. London. Sage Publication

Sähköiset lähteet

Euroopan neuvosto. Euroopan unionin neuvosto. <http://www.consilium.europa.eu/fi/home/>

Ekokem kiertotalousyhtiö. www.ekokem.com

FSC Suomi 2015. <https://fi.fsc.org/fi-fi/uutishuone/id/85>

Finlex. 2015. Jätehuolto. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/asiasanat/?key=J%C3%A4tehuolto&id=1718>

Greening Events. Info. 2015. <http://www.greeningevents.fi/info/>

Hopeakoski, J. 2016. Tervetuloa partioon - koulutus. Viitattu 31.5.2016. <http://toiminta.partio.fi/kouluttautuminen/koulutusten-kuvaukset/tervetuloa-partioon-koulutus>

Ideapakka. www.ideapakka.fi

Linturi, H. 2003. Toimintatutkimus. <http://nexusdelfix>

NASA. <http://svs.gsfc.nasa.gov/vis/a000000/a003500/a003586/index.html>

Rahkola, M. 2016. Sähköpostin käyttö sisäisessä viestinnässä. Opinnäytetyö. <http://roihi2016.fi/roihuakatemia>

Rahkola, M. 2016. Turvallisesti yhdessä - koulutus. <http://toiminta.partio.fi/kouluttautuminen/koulutukset/turvallisesti-yhdessa-ohje>

Rahkola, M. 2016. Roihu on ympäristövastuullinen, jätelajittelusta kuljetuksiin. @Roihu2016 <https://medium.com/@Roihu2016/roihu-on-ymp%C3%A4rist%C3%B6vastuullinen-j%C3%A4telajittelusta-kuljetuksiin-8a03dfacdf57>

Metsähallitus. Evon retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelma. <https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Csarja/c133.pdf>

Ympäristöministeriö. <http://www.ym.fi/fi-FI>

Ulkoasianministeriö. Eurooppatiedotus.fi. <http://www.eurooppatiedotus.fi>

Suomen ympäristökeskus. <http://www.syke.fi/fi-FI>

Suomen YK-liitto. <http://www.ykliitto.fi/>

Suomen partiolaiset ry. <http://www.partio.fi/>

Ristanen, T. & Levan, R. 2011. Leiritoiminnan ympäristöopas.

Suomen ympäristöopisto. <http://www.sykli.fi/>

Pynnönen, S. Roihu2016. <https://roihu2016.fi/uutiset/bonfire-bakery>

Uudenmaan partiopiiri ry. <http://saihke2017.fi/>

Ympäristöministeriö. 2015. Jätelaki. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10138/158367>

Kuvat

Kuva 1: Partion kasvatustavoitteet työpajatyöskentely	14
Kuva 2: Suunnitelma vuoden 2008 Evon suurleiristä	18
Kuva 3: Kestävän kehityksen tavoitteet Agenda 2030	20
Kuva 4: Kestävän kehityksen malli	21
Kuva 5: Leirin organisaatio Ristanen ja Levan (2011) mukailten	24
Kuva 6: Leirin ekopiste	28
Kuva 7: Ekokemin yhdyskuntajätteen lajitteluprosessi	29
Kuva 8: Alaleirin Sykkeen muonitustiimi	30
Kuva 9: Toimintatutkimuksen pääperiaatteet Heikkinen ym. (2006) mukailten	34
Kuva 10: Toimintatutkimuksen syklisyys Linturi (2003) mukailten	43
Kuva 11: Ensimmäinen työpajapäivä Learning Cafe menetelmällä	44
Kuva 12: Toinen työpajapäivä Me - We- Us menetelmällä	45
Kuva 13: Toimintatutkimuksen suunnittelua ohjaavia kysymyksiä Waterman (2001) muk.	48
Kuva 14: Alaleiri Riehun ruokailutila	55
Kuva 15: Leirisuora ja logistiikkakeskus	57
Kuva 16: Screenshot RoihuApp	58
Kuva 17: Leirin käytössä olleet sosiaalisen median kanavat	58
Kuva 18: Ekokemin kiertotalouskylä	60
Kuva 19: Leirin viestintä ja kehittämisehdotukset	62

Taulukot

Taulukko 1: Toimintatutkimuksen suuntauksset Heikkinen & Huttunen (1999)	33
Taulukko 2: Dialogin menettelyt Isaacs (2001) mukailien	39
Taulukko 3: Toimintatutkimuksen validiteetteja Andersson & Herr (1999)	49

Liitteet

Liite 1: Tutkimuksen työvaiheet ja aikataulu

Liite 2: Alkuhaastattelu Digium kysely

Liite 3: Roihu Akatemia

Liite 4: Roihun leirikartta

Liite 5: Roihu leirin toimintaohjeet ympäristö ja vesi

Liite 6: Palautekysely Finnjamboren Roihu 2016

Liite 7: Alkuhaastattelukysely Digium englanninkielinen versio

Liite 1: Tutkimuksen työvaiheet ja aikataulu

1. Marraskuu 2015. Kartoitus ja kohteen valinta, sekä yhteys ohjaavaan yliopettajaan Ville Saarikoski.
2. Joulukuussa 2015 yhteys Suomen Partiolaisiin ja Roihu Akatemian rehtori Tarja Nieminen
3. Kehittämiskohteet priorisointi sekä kehittämiskysymykset. Tammikuussa 2016 opinäytetyön suunnittelua ja aiheen rajaaminen sekä partioaseman koulutus: Tervetuloa partioon. Tutkimusaineiston keräämistä.
4. Ilmoittautuminen Laurean kursseille: ”Toimintatutkimus ja osallistavat menetelmät” sekä ”Tutkimusviestintä” tukemaan opinäytetyön kirjoittamista.
5. Alustava toimintasuunnitelma. Kuka/milloin tekee? Mitä/miten tehdään? Kevät 2016 teoriaosuuden kirjoittamista ja aineiston keräämistä.
6. Jatkuva dokumentointi alkaa, sekä tietolähteiden tarkka määrittely
7. Huhtikuussa 2016 Digium kyselyn suunnittelua. Sähköpostiviestittelyä useampaan kertaan Rahkola & Heikkinen.
8. Toukokuussa Skype neuvottelu Laura Heikkisen ja Maria Rahkolan kanssa
9. Kesäkuussa Digium kysely tiimin jäsenille
10. Heinäkuussa uusintakyselyn lähettäminen sekä kahdelle tiimin jäsenelle oma englannin kielinen versio Digium kyselystä
11. Alkukartoituskyselyn tulosten käsittely alkaa. Heinäkuu toimintatutkimuksen toiminnallisen osuuden toteutus; leirille Roihu 2016.
12. Elokuun alku - palautekyselyn lähettäminen tiimin jäsenille. Suunnitelmissa mutta ei toteutunut
13. Tulosten käsittely ja yhteenveto heinäkuusta elokuulle 2016

Liite 2: Alkuhaastattelu Digium-kysely

FINNJAMBOREE ROIHU 20. - 28.7.2016. Alkukartoitus kysely Roihu leirin ympäristöasioista alaselvityksenä leirin jätehuolto sekä sen toimivuus. Alkukartoitus toimintatutkimukseen, jonka toiminnallinen osuus toteutetaan heinäkuussa 2016.

Oletko

- Sudenpentu 7 - 9 vuotias
- Seikkailija 10 - 12 vuotias
- Tarpoja 12 -15 vuotias
- Samoaja 15 - 17 vuotias
- Vaeltaja 18 -22 vuotias
- Aikuinen 22 +

Tiedätkö seurataanko leirillä syntyvien jätteiden määrää ja jos seurataan, niin mitä alla olevista vaihtoehdoista?

- Biojäte
- Sekajäte
- Pahvi
- Kartonki
- Paperi
- Lasi
- Metalli
- Energiajäte
- Puu
- Ongelmajäte
- Parisiot
- Pullot
- Jokin muu, mikä

Tiedätkö mahdollisesti miten syntyvä jäte käsitellään tai kierrätetään? Jos tiedät, niin kerro miten?

Onko jätemassan vähentämiseen tai sen syntyyn tehty toimenpidesuunnitelmaa? Jos on, niin minkälainen ja oletko ollut sen suunnittelussa mukana?

Minkälaisia haasteita luulet, että jätehuolto voi leirillä mahdollisesti aiheuttaa?

Järjestetäänkö leirillä ohjelmaa, jossa käydään ympäristökasvatusasioita?

Tiedätkö onko leirille nimetty ympäristövastaavaa/vastaavia tai ympäristöasioiden vastuuhenkilöä/henkilöitä?

Onko jotain toiveita, siitä mitä itse toivoisit leirin jätehuoltoasioissa otettavan huomioon?

Liite 3: Roihu Akatemia

Tiedosto Työkalut Näytä roihuakatemia_entea5_eduacan - Word

OPINTOSUORITUKSIA ROIHULTA?

4. ALA-HOMMIINI!

1. ASETA TAVOITTEESI

- ♦ Mitä haluat oppia? Millaista osaamista haluat saada?
- ♦ Paljonko aikaa pyystyt käyttämään?
- ♦ Millälaisen pestin haluat?
- ♦ Mieti, voisiko pestiasi hyödyntää opinnoissasi.

2. SOVI PESTISTÄSI

- ♦ Astu kokoa suurempiin saappaasiin, sinua autetaan varmasti!

3. OTA YHTEYTTÄ OPPILAITOKSEESI

- ♦ Osaamis- tai opintopisteitä, harjoitella, opinnäytetyö, näyttö- tai tutkintotoimintaa? Sovi suorittamisesta oppilaitoksesi kanssa.

ROIHU 2016
ROIHUKATemia

Ota yhteyttä ja lue lisää:
roihu.2016@roihuakatemia.fi
roihuakatemia@roihu.2016.fi

- ♦ Keskustele pestinmiehesi kanssa opintosuorituksistasi ja niiden soveltamisesta pestiin.
- ♦ Muista dokumentoida mitä teit!

5. VALMISTA TUU!

- ♦ Toimita oppilaitoksellesi sovitut materiaalit.

EPÄVIRALLINEN JA ARKIOPPIMINEN NÄKYVÄKSI

♦ Hae osaamismerkkiä verkossa.

6. KERÄÄ PISTEET KOTIIN JA OSAAMISMERKKI TALTEEN!

- ♦ Kuittaa opettajaltasi hyväksyttyjä ja suoritukset.
- ♦ Lisää osaamismerkki some-kanaviisi ja tee osaamisesta näkyväksi!
- ♦ Hyödynnä osaamistasi opintojen lisäksi vaikkapa työssä ja tulevaisuudessa partiopesteissä.

Partio on iät ja ajat synnyttänyt osaamista - nyt on aika näyttää se myös muille!

Roihu Akatemia kehittää uusia tapoja vapaehtoistyössä hankitun osaamisen yhdistämiseen opintoihin ja työelämään. Usko tai älä - epävirallisen ja arkioppimisen tunnistamisen ja tunnustamisen ei tarvita väkensä.

Roihu2016 -leirillä 20.-28.7.2016 ja sen suunnittelussa tarjotaan tehtäviä eli pestejä, joihin jalkoihin sujahtavat kokoa suuremmat saappaat. Roihulla on mahdollista suorittaa opinto- (osaamispisteitä ja kursseja, tehdään opinnäytetyö, näyttöjä ja tutkintotoimintaa, harjoittelujaksot tai vaikkapa väitöskirja! Opiskelun nopeutus, kun hommia voi tehdä kesän aikana.

ROIHU 2016
ROIHUKATemia

Ota yhteyttä ja lue lisää:
roihu.2016@roihuakatemia.fi
roihuakatemia@roihu.2016.fi

15 000 leiriläistä, Evon leiriläisiä ja toimintaa laadasta laitaan kansainvälisessä, kolmikielisessä tapahtumassa - voiko tämän mieleenkiintoisempaa ja motivoivaa oppimisympäristöä olla?

Roihulle pesteihin ovat tervetulleita myös EVP:t eli ei-vielä partiolaiset.

Roihu Akatemia auttaa ja ohjaa pestien ja opintojen yhdistämisessä, mutta opiskelijat ja oppilaitokset sopivat keskenään, mitä suorituksia Roihupesteistä voi saada

ja miten niistä tulee raportoida. Työpaikkaohjaajat ja arvioijatkin voidaan tarvittaessa järjestää ja kouluttaa.

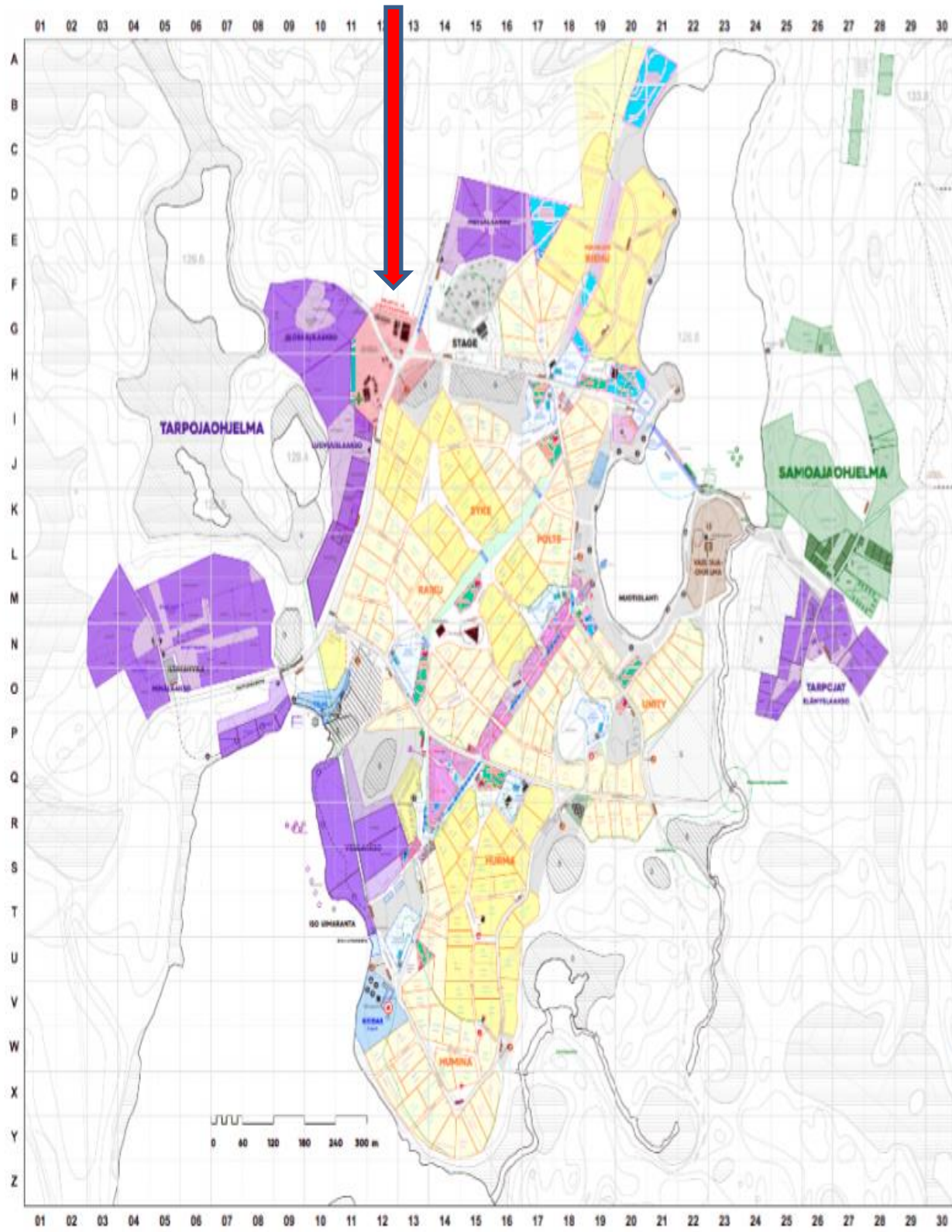
Tervetuloa mukaan!
ROIHUKATemia

Asiakkaan loppu ■

Näyttö 1-3 / 3

Liite 4 Leirin kartta

Leirin logistiikkakeskuksen sijainti leirialueella

Liite 5: Toimintaohjeet ympäristö ja vesi

LEIRIARKI**RUOKAILUT**

Leirillä ruokaillaan 4 kertaa päivässä (aamupala, lounas, päivällinen ja iltapala). Leiriläiset ruokailevat aina omassa alaleirikeittiössään. Myös erikoisruokavaliota noudattavat ruokailevat samassa paikassa, mutta ruoka jaetaan eri linjastosta. Tarjolla on maittavaa leiriruokaa, jota on tärkeää kaikkien säännöllisesti nauttia, jotta energiaa leirillä touhuamiseen riittää!

WC-ETIKETTI

Roihulla on bajamaja-tyyppisiä WC:itä ryppäissä eri puolella leiriä. Joissain ryppäissä on myös inva-WC:t, jotka ovat ensisijaisesti tarkoitettu niitä tarvitseville henkilöille. Bajamajoissa tarpeet suoritetaan istualtaan. Ethän käytä WC- paperia muuhun kuin alkuperäiseen tarkoitukseensa, jotta se varmasti riittää kaikille koko leirin ajan. Huomioithan myös, että ryppäille kertyy jonoa etenkin aamuisin ja otat muut käyttäjät huomioon.

TISKAUS

Ruokailujen jälkeen jokainen leiriläinen tiskaa omat astiansa alaleirikeittiössä tiskilinjastoilla. Omia astian-pesuaineita tai muita tiskivälineitä et tarvitse mukaasi. Astiat voit jättää tiskauksen jälkeen kankaiseen ruokailuvälinepussiisi kuivumaan leirilippukuntasi alueelle. Muistathan tiskata astiasi jokaisen ruokailun jälkeen, jotta ne varmasti odottavat puhtaana seuraavaa ateriaa.

JÄTEHUOLTO

Leirillä lajiteltavat jätejakeet ovat polttokelpoinen jäte, biojäte, lasi, metalli, paperi ja pahvi. Näiden lisäksi

keräysastiat on varattu pienelektroniikkaromulle ja paristoille. Huolehdi omalta osaltasi jätteesi sinne minne ne kuuluvat, jotta leirialue pysyy siistinä ja jää siistiksi myös leirin jälkeen. Leirialueen ulkopuolella esimerkiksi Virvatulilla jätteet on otettava mukaan ja tuotava leiriin jäteastiaan, jos paikan päällä ei ole muuta jätehuoltoa.

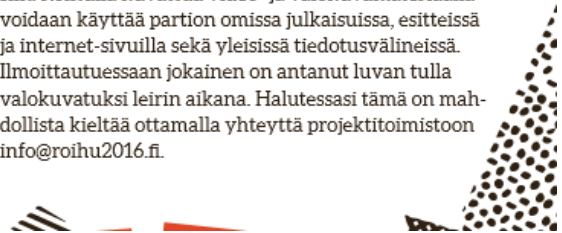
SUIHKUT

Leirin peseytyminen tapahtuu suihkuissa. Suihkuttelu on syytä hoitaa mahdollisimman ripeään tahtiin jonojen välttämiseksi. Tarkemmista suihkujen aukioloajoista informoidaan leirin lähestyessä. Leirille tulee ottaa mukaan omat biohajoavat pesuaineet. Voimakkaasti hajustettujen pesuaineiden ja muiden tuotteiden käyttöä on vältettävä hajusteyliherkkien huomioimiseksi. Muistathan peseytyä päivittäin. Suihkujen yhteydessä on myös saunat, joiden aukioloajoista tiedotetaan leirin lähestyessä.

VALOKUVAUS

Leirillä valokuvataan paljon sekä Roihun omiin kanaviin että Suomen Partiolaisten viestintätarkoitukseen. Roihulla kuvattua video- ja valokuvamateriaalia voidaan käyttää partion omissa julkaisuissa, esitteissä ja internet-sivuilla sekä yleisissä tiedotusvälineissä. Ilmoittautuessaan jokainen on antanut luvan tulla valokuvatuksi leirin aikana. Halutessasi tämä on mahdollista kieltää ottamalla yhteyttä projektitoimistoon info@roihi2016.fi.

(Roihu 2016)

Astioiden tiskaus

Leirillä kukin tiskaa omat astiansa keittiöiden tiskilinjastoissa. Omia astianpesuaineita tai muita tiskivälineitä et tarvitse mukaasi. Astiat voit jättää kankaiseen ruokailuvälinepussiin kuivumaan. Muistathan tiskata astiasi jokaisen ruokailun jälkeen, jotta ne varmasti odottavat puhtaana seuraavaa ateriaa.

Muutamia huomioita tiskaamiseen:

- Ruuantähteet ja biojätteet on syytä laittaa asianmukaiseen roska-astiaan, ei tiskiveteen
- Tiskilinjastossa on 4 allasta; esipesu, pesu ja 2 huuhtelua
- Mikäli terveydelliset tai vakaumukselliset syyt vaativat erityisen tarkkaa ruoka-ainejäämien huuhtelua, on astian mahdollista huuhdella juoksevalla vedellä vielä normaalin tiskaamisen jälkeen

HAMPAIDEN PESU

Ympäristö ja vesi

Hampaiden pesu

Leirilippukunnissa hampaiden pesun jäteastianä käytetään ämpäriä, saavia tai sankoa, joka on helppo kuljettaa leirilippukunnista tyhjennettäväksi vessoihin. Hampaiden pesu voidaan suorittaa myös kätevästi vessakäynnin yhteydessä, jolloin vedet voi sylkeä suoraan bajamajaan tai pisuaariin. Huolto-organisaatio toimittaa 1 kpl kannellisia ämpäreitä / leirilippukunta hampaidenpesuvesiä varten, mahdolliset lisä-ämpärit tai muut leirilippukunnan tarpeelliseksi katsomat astiat on tuotava mukana.

JÄTEHUOLTO LEIRILLÄ

Ympäristö ja vesi

Jätehuolto leirillä

Leirillä lajiteltavat jätejakeet ovat polttokelpoinen jäte, biojäte, lasi, metalli, paperi ja pahvi. Näiden lisäksi kerätään pienelektroniiKKaromua, paristoja ja muita vaarallisia jätteitä.

Alaleireissä on omat jättepisteet. Jätehuolto toimii siten, että jokainen leirilippukunta huolehtii jätteiden toimittamisesta alaleirin jättepisteeseen. Leirilippukuntaan kannattaa siis perustaa oma jättepiste, jossa jätteet lajitellaan polttokelpoiseen jätteeseen, biojätteeseen, lasiin ja metalliin. Jokaisen alaleirin jättepisteessä on myös keräysastiat paristoille. Niistä löytyy myös astia vaarallisille jätteille, johon voi laittaa tyhjentyneet hiuslakkapullot tai muut

Leirisuoralla on jätteiden erilliskeräyspiste. Siellä on jäteastiat paperille, lasille, metallille, pienelektroniiKKaromulle ja paristoille.

Lajitteluohjeet:

Polttokelpoinen jäte

- Muovipussit ja -pullot
- Karkkipapereiden kääreet ja sipsipussit
- Kahvipakkaukset
- Likaiset kartonki-, pahvi- ja paperipakkaukset
- Nestekarttonkipakkaukset, kuten pillimehupurkit ja maitotölkit
- Tekstiilit
- Muovipakkaukset
- Hygieniatuotteet, kuten terveysiteet ja

Biojäte

- Ruoan tähteet, ja pilaantuneet elintarvikkeet
- Kasvisten ja hedelmien kuoret
- Kananmunan kuoret ja munakennot
- Kahvin ja teen suodatinpussit
- Talouspaperit, lautasliinat

Paperi

- Sanoma- ja aikakauslehdet
- Kirjekuoret
- Kopiopaperit ja tulosteet

Pahvi

- Aaltopahvit
- Ruskeat kartongit

Lasi

- * Tyhjät pantittomat lasipullot
- * Tyhjät lasipurkit

Paperi

- Sanoma- ja aikakauslehdet
- Kirjekuoret
- Kopiopaperit ja tulosteet

Pahvi

- Aaltopahvit
- Ruskeat kartongit

Lasi

- * Tyhjät pantittomat lasipullot
- * Tyhjät lasipurkit

Metalli

- Säilyketölkit ja metallipurkit
- Alumiinivuoat ja -foliot
- Metalliset kannet ja korkit
- Pantittomat juomatölkit
- Tyhjät maalipurkit

JÄTEHUOLTO LEIRIN ULKOPUOLELLE

Ympäristö ja vesi

Jätehuolto leirin ulkopuolella

Leirialueen ulkopuolella tapahtuvissa ohjelmissa, esimerkiksi Virvatulissa, jätehuolto on järjestetty eri tavoin ohjelman paikasta riippuen. Ohjelmapaikalla voi olla joko kiinteät tai sinne erikseen toimitetut jätteasiat. Mikäli ohjelmapisteellä ei ole muuta jätehuoltoa, jätteet kerätään ja toimitetaan leirialueella sijaitseviin keräyspisteisiin. Tarkempia ohjeita ohjelmapisteen jätehuollosta saa ohjelman järjestäjiltä.

SUIHKUT

Ympäristö ja vesi

Suihkut

Leirin yleiset suihkut ja saunat on sijoitettu kahteen paikkaan, pohjoiseen päiväkodin tuntumaan ja etelään vesilaakson viereen.

Suihkut ovat käytössä päivittäin 8:00 alkaen. Pohjoisen suihku suljetaan 30 minuuttia ennen hiljaisuutta. Etelän suihku suljetaan samaan aikaan *iltakahvilan* kanssa.

Suihkujen yhteydessä olevat saunat ovat käytössä pääsääntöisesti suihkujen aukioloaikoina, poikkeuksena tietyt erityisvaraukset. Huomioithan saunaan aikoessasi, että ehdit myös peseytyä ennen suihkujen sulkemista.

WC

Ympäristö ja vesi

Leirillä käytettävät WC:t

Leirillä on sijoitettuna bajamaja-tyyppisiä WC:itä useisiin eri sijainteihin ryppäiksi. Käytetään lähimpänä sijaitsevaa, teille tarkoitettua WC:tä. Osaan ryppäistä on myös sijoitettu Inva-Bajamajoja. Vain niiden henkilöiden, joilla on jonkinlainen tarve inva-WC:seen, olisi suositeltavaa käyttää niitä. Osa kopeista on saatettu myös varata erilaisille toimijoille pääsääntöisesti hygieniasyistä, esim. keittiöhenkilökunnalle. Nämäkin WC:t on hyvä jättää oikealle kohderyhmälleen, jos ne sattuvat olemaan jostain syystä auki.

suihkujen sulkemista.

Sujuvan ja kaikkien kannalta miellyttävämmän peseytymisen varmistamiseksi on syytä muistaa pari perusasiaa:

- Ympäristönsuojelullisista syistä suihkuilla saa käyttää vain biohajoavia pesuaineita
- Suihkuja on rajallinen määrä, joten pyrihän suoriutumaan peseytymisestä mahdollisimman vikkellästi
- Pukeutumistilaa on rajallisesti, joten älä tuo turhaa ylimääräistä tavaraa mukana suihkuille
- Voimakkaasti hajustettujen pesuaineiden ja hygieniatuotteiden käyttö yhteisillä suihkuilla ei ole sallittua hajusteyleherkkyyksien vuoksi
- Suihku- ja pukutiloja ei ole tarkoitettu hiusten värjäämiseen, vesisotaan, pyykkämiseen...
- Pidetään pesutilat muun leirin ohella yhdessä siistinä

Liite 6: Palautekysely Finnjamboren Roihu 2016

Palautekysely FINNJAMBOREE ROIHU 2016 työpajoihin osallistuneille

Tervetuloa vastaamaan kyselyyn!

Osallistuit Roihu 2016 leirillä työpajatyöskentelyyn. Työpajoissa oli tarkoitus etsiä mahdollisesti uusia jätehuoltoon liittyviä ratkaisuja ja kehittämisehdotuksia. Kartoitamme tällä loppukyselyllä sitä, miten työpajatyöskentely koettiin leiriolosuhteissa sekä työpajojen tuottama hyöty.

Arvioi työpajan toiminnallisuus

	Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä
Työpajan tavoitteet olivat selkeät	☐	☐	☐	☐
Työpajoissa saavutettiin sille asetetut tavoitteet	☐	☐	☐	☐
Käsitellyt asiat olivat ajankohtaisia	☐	☐	☐	☐
Sisältö oli riittävän monipuolista	☐	☐	☐	☐
Työpajoista oli hyötyä toiminnan jatkokehittelyä ajatellen	☐	☐	☐	☐

Arvioi koulutustilaisuuden puitteita

	Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä
Työpajat etenivät hyvin/aikataulussaan	☐	☐	☐	☐
Työpajat oli sopivan mittaiset	☐	☐	☐	☐
Työpajan tilat olivat käyttötarkoitukseen sopivat	☐	☐	☐	☐

Tauot olivat hyvin järjestetty	☐	☐	☐	☐
Työpajojen tarpeellisuus	☐	☐	☐	☐
Työpajojen vuorovaikutteisuus (osallistujien aktivointi)	☐	☐	☐	☐
Kokonaisarvosana työpajoista	☐	☐	☐	☐

Kerro vielä, miten itse koit työpajatyöskentelyn?

Mitä kehittämissideita esittäisit sisältöön ja toteutustapaan liittyen työpajatyöskentelyyn leiriolosuhteissa?

Huom! Tallenna palautteesi lopuksi painamalla "lähetä".

Liite 7: Alkuhaastattelukysely Digium englanninkielinen

FINNJAMBOREE ROIHU 20–28 July 2016. Initial mapping inquiry about the environmental issues of the Roihu camp with sub-inquiry into the camp's waste management and its functionality. Initial mapping for an operational research where the oper

Are You

-
- Sudenpentu aged 7 - 9
- Seikkailija aged 10 - 12
- Tarpoja aged 12 -15
- Samoaja aged 15 - 17
- Vaeltaja aged 18 - 22
- Adult 22 +

Do you know if the amount of waste generated at the camp is monitored, and if so, which of the following is monitored?

-
- Bio waste
- Mixed waste
- Cardboard
- Carton
- Paper
- Glass
- Metal
- Energy waste
- Wood
- Toxic waste
- Batteries
- Bottels

Other, specify

Do you, by any chance, know how the waste generated is handled or recycled? If you do, please specify how.

Is there an action plan for reducing the amount of waste or how it is generated? If so, what is it and have you been a part in creating the plan?

What challenges do you think waste management at the camp might face?

Does the camp include activities that center around environmental education issues?

Do you know if a responsible person(s) has (have) been appointed for environmental issues at the camp?

Do you have any wishes about things you'd like the waste management at the camp to take into account?
